

1944-1981
23
August

TRĂIASCĂ LIBERTATEA! TRĂIASCĂ ROMÂNIA!

Implicarea pînă la capăt

Mai mult decît speranța noastră, mai profund decît intuiția noastră, a fost momentul sărbătoresc al Presei Române din sala Radioteleviziunii. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul partidului și statului român, împreună cu alți membri ai conducerii de partid și de stat, a dat semnificația cea mai înaltă nu doar zilei presei ci rolului presei, prezenței presei. A prefigurat statutul presei de mîine și al ziaristului de mîine. A subliniat felul nostru de a înțelege presa, a omagiat împlinirile ei și, cu un gest de o înfinită delicatețe, pentru care se cuvine să-i fim recunoscători, a preferat să lase în seama conștiinței noastre, a dreptei noastre judecări, neîmplinirile ale noastre, ale celor ce o facem.

„Scinteia” a împlinit 50 de ani iar presa română a împlinit încă o dată vîrsta tuturor actelor de existență ale acestei țări. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat adevărul, de o covârșitoare importanță, că „nu există sector al activității statului și partidului nostru, al societății, în care presa, radioteleviziunea, să nu fie implicate într-un fel sau altul. Disponem de o forță uriașă în acest domeniu”. Fără un spectacol clamoros de vorbe mari și zăngănitore, aici este cuprins, într-adevăr, la dimensiunea lui reală, statutul gazetarului și al presei: datoria și dreptul de a fi implicați cu toții, gazetarii, prin presa ce ne iese din minți și din mîini, în construcția României moderne. Resimt ca pe o recompensă și ca pe o obligație precizarea aceasta care dă, unora dintre cei „sătui” de presă și care nu cred decît în activitățile tainice și care nu cred decît în ascunderea adevărului, o replică violentă și decisivă. Ce e secret trebuie să rămînă secret. Ce e adevăr, ce trebuie cunoscut, e problema noastră, a gazetarilor. Presa acestui stat este parte din suflarea acestui stat. Gazetarul acestui popor sînt iscălitura de fiecare zi sau de fiecare săptămînă, pe pămîntul acestui popor, a oamenilor acestui popor. Gazetarul nu sînt subalternii realității ci fiii și reprezentanții ei. Presa acestui partid nu se poate mîrgini la rolul de martor obedient al evenimentelor din viața acestui partid ci are datoria și dreptul de a fi părtaş, de a fi căzuș, de a fi suflet în sufletul acestui partid. Ideea aceasta ne frămîntă demult. Noi n-o descoperim, acum, prima oară, dar găsim în afirmarea ei, cu tărie, de către secretarul general al partidului, resursele unui nou entuziasm. Privită astfel, presa trebuie să-și scruteze pînă la capăt condiția și să întreprindă degrabă acele acțiuni prin care ea să devină realmente o forță de producție spirituală. Ca emanație a întregii suprafețe moral-spirituale a conștiinței românești, presa nu-și poate păstra doar rolul de curier disciplinat între stat și cetățeni ori între cetățean și cetățean. Presa trebuie să intervină. Presa trebuie să facă profilaxie, chirurgie, presa trebuie să pună în evidență cu farmec și credibilitate tot ce e frumos în om și în țară, în lume și în univers, și trebuie să lupte cu tot ce e rău și învechit, instrăinat, trebuie să lupte în fapt chiar și cu propriile sale inerții și comodități. Cum spunea exact și pătrunzător președintele Ceaușescu: „Presa noastră, radioteleviziunea trebuie să se angajeze cu mai multă fermitate și energie în această luptă, care trebuie să ducă la înlăturarea — și în perspectivă la lichidarea — unor manifestări negative, la dezvoltarea conștiinței noi, revoluționare, care înobilează omul și îl face să devină cu adevărat liber, conștient că nu poate trăi decît prin munca și gândirea sa”.

Gîndindu-ne că, în mod concret, va trebui să acționăm pentru un statut cît mai rodnic al acestei vocații căreia Președintele nostru i-a dat importanța cuvenită, cred că datoria noastră, impletită organic cu dreptul nostru, e nu de a repeta în fiecare săptămînă aceste cuvinte, ci de a le însămînta în realitate, de a investiga la lumina lor viața de zi cu zi, de a nu ne teme să ducem această luptă, de a participa cu scrisul nostru, cu viața noastră. Ia atît de necesara competiție a valorilor din care înțărîtă și inestimabilă va ieși valoarea supremă a conștiințelor noastre, singura noastră țară, România.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Marea sărbătoare a poporului român

Cea de-a 37-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și anti-imperialistă din august 1944 — eveniment crucial în istoria națională a poporului român — se impune inimii și cugetului nostru atît prin solemnitatea momentului cît mai cu seamă prin largă și vibranta retrospectivă a unui trecut glorios înfăptuit prin armele rațiunii, științei și practicii sociale. Ultimii 37 de ani, și în mod special ultimii 16 ani, reprezintă pentru noi toți tabloul atotcuprinzător al unei perioade de continuă reînnoire istorică, caracterizată prin ridicarea la scara realității a celor mai nobile virtuți ale socialismului,

prin marea capacitate a comunistilor de a descătusa vigoarea unei întregi națiuni, de a transforma în fapte vocația unui întreg popor.

Am fost cu toții martorii, creatorii și beneficiarii acestui glorios răstimp istoric. Înfăptuit prin gîndul și sub conducerea Partidului Comunist Român, prin fructificarea maximă a tradițiilor revoluționare, prin aplicarea creatoare la condițiile concrete ale țării noastre a celor mai generale legi ale socialismului științific prin împlinirea unui vis

(Continuare în pagina 2)

LIVIU TIMBUS ■

„Viața mea toată mi-am pus-o țara preget în serviciul artei; iar arta mea e pusă la dispoziția lumii întregi. Lumea însă trebuie să cunoască țara mea așa cum e. Peste tot unde mă duc, eu nu uit că aceasta e prima mea datorie”.

A fi om al Patriei

Sărbătorind țara la aniversarea libertății ei, ne gîndim în modul cel mai firesc la raporturile noastre, cu cetățenii, cu pămîntul pe care am văzut lumina zilei și nu numai cu pămîntul care înseamnă Carpații și Dunărea și cîmpiile și obcîinele și Oltul și Mureșul și Bistrițele, ci la relația cu Țara, care înseamnă mult mai mult decît toate acestea — poporul, trecutul, prezentul, viitorul, spiritualitatea deci creată, și cea aflată pe machetele unei uriașe deveniri. Sărbătorind libertatea țării, ne gîndim la miliardele noastre de legături — văzute și nevăzute, materiale sau sufletești — cu ceea ce atît de adînc omeneste numim din întreaga noastră ființă, Patria română.

Încercînd să răspund la întrebarea ce înseamnă a fi om al patriei, consider absolut normal să-i iau ca reper pe bărbații și femeile din comuna în care am copilărit, oameni simpli care s-au născut, copilărit și trăit cu locurile lor în suflet: acolo și-au pus temelii de case, acolo și-au ridicat acoperișuri, acolo și-au tăiat drumuri, acolo și-au împodobit porțile cu firele de aur într-ale frumosului, acolo și-au născut și-au crescut și și-au căsătorit copiii, durindu-le drum în viață spre a fi și a face mindria acestor locuri. Iar dacă îi împingea sărăcia și cu o pereche de boi înjugată la un car de lemn trebuiau să ducă lut ars în munte sute și sute de kilometri dormind pe spinările de bolovan care le intrau în coaste — singura posibilitate, în acele locuri, de a agonisi o bucată de piine —, spațiul care le asigura limanul și liniștea sufletelor lor e casa lor. Or, dacă i-au chemat strîmbii la război și ei au sărit la Plevna și în alte atitea locuri, gîndindu-se la țară gîndeau la satul lor cu aceeași bucurie și cu aceeași durere din dragostea-n inimi. Chiar dacă au căzut în luptă, s-au întors așezîndu-și numele pe monumentele eroilor. Pentru că, oricum, rămînînd vii, ei tot s-ar fi

(Continuare în pagina 2)

EUGEN FLORESCU ■

„Oamenii harnici, ei sînt focul nostru continuu”

Interviu cu tovarășul
NICOLAE BUȘUI,
prim-secretar al Comitetului județean
Caraș-Severin al P.C.R.,
președintele Comitetului executiv
al Consiliului popular județean

— Tovarășe prim-secretar, la Reșița ați intrat pentru prima oară pe poarta fabricii, pe poarta vieții, aci ați lucrat ca ucenic, apoi ca muncitor calificat, ca inginer, ca activist de partid și, după cum spuneți, sînteți legat „de tot ce a fost, de tot ce e”. Care este azi, după părerea dumneavoastră, cea mai frapantă trăsătură a acestui oraș în care v-ați petrecut viața și care este și inima județului?

— Faptul că poți purta cămașă albă zile în șir. Nu este un lucru mărunț. Unii își inchipuie orașul de pe Birzava inecaț în fum, poluat, despre care este înălțător să citești în ziar, dar în care nu este prea bine să trăiești. Nimic mai puțin adevărat, în 1981. Pe undeva, Reșița noastră începe să aducă puțin cu o stațiune climaterică; nu mă refer numai la muntele și la dealurile care o străjuiesc, ci la faptul că poluarea s-a diminuat considerabil. La aceasta mă refeream cînd vorbeam mai înainte despre cămașă albă. O spun pe deplin conștient de lungul drum pe care-l mai avem de străbătut — drum lung nu atît în ani, cît în realizări — pentru a da orașului fața pe care o merită. Deși s-au făcut multe pînă acum, mai ales în ultimii ani.

— Județul Caraș-Severin se mindrește cu „focul continuu” secular. La Reșița el arde de peste două secole, de 210 ani. Este o caracteristică, la figurat vorbind, a întregului județ, a tradiției sale industriale: prelucrarea primară a minereurilor a început la Oravița în 1718, iar la actualul Oțelu Roșu, Anul unu al metalurgiei a bătut în 1795; fabricile constructoare de mașini din Bocșa și Topleț sînt și ele centenare. O tradiție care obligă. Dealtfel și în prezent Caraș-Severin este unul dintre cele mai industrializate

(Continuare în paginile 12—13)

LIONEL NIȚESCU ■

0 veste pentru iubitorii muzicii și poeziei

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR,
organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra,
cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu,

ÎȘI REIA ACTIVITATEA

Răspunzînd uneia din numeroasele invitații adresate de tineri iubitori ai muzicii și poeziei din diferite colțuri ale țării, este probabil că la prima manifestare din actuala stagiune (a 416-a din activitatea sa), Cenaclul Flacăra va fi prezent în acest august sărbătoresc la tradiționala întîlnire a fiilor satului Romos, din județul Hunedoara.

Programul viitor va ține seama de propunerile și invitațiile prietenilor cenaclului sosite din această clipă încolo la redacție.

34

ANUL XXX (1367)
20 AUGUST 1981

Flacăra

Săptămînal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Sub președinția secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marți a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în cadrul căreia a fost examinat și aprobat raportul asupra execuției Bugetului de stat și a celorlalte planuri financiare pe primele șapte luni ale anului. Astfel, Comitetul Politic Executiv a apreciat că veniturile bugetare, vărsămintele din beneficii, prelevarea din valoarea producției nete și impozitul pe circulația mărfurilor sînt mai mari decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. Comitetul Politic Executiv a criticat, totodată, serioase rămîineri în urmă în unele ramuri de activitate, precum și unele fenomene negative oglindite în situația execuției bugetului și a celorlalte planuri financiare, neajunsuri cauzate de neîndeplinirea de către o serie de întreprinderi a planului producției-marfă și fizice, a planului de investiții, de construcții-montaj, precum și a planului de export, de nerealizarea veniturilor planificate și depășirea cheltuielilor de producție. În acest sens, s-a indicat Consiliului de Miniștri să mobilizeze toate forțele în direcția realizării indicatorilor planului, îndeosebi a producției marfă și producției fizice, în toate ramurile economiei naționale, de aceste îndepliniri depinzînd sporirea continuă a beneficiilor. De asemenea, în domeniul comerțului exterior s-a indicat luarea tuturor

măsurilor pentru realizarea integrală a planului de export, asigurîndu-se produsele de calitate superioară planificate, pentru creșterea rentabilității desfacerii produselor românești pe piața mondială. Totodată, se impune urmărirea permanentă a reducerii importurilor prin valorificarea resurselor interne, perfecționîndu-se tehnologiile proprii.

Comitetul Politic Executiv a recomandat să se ia măsuri ferme pentru buna desfășurare a activității în agricultură, atît în ceea ce privește stringerea recoltei la toate culturile, cit și în privința calității lucrărilor agricole. S-a indicat să se acționeze pentru deplasarea efectivelor de animale în zona muntoasă, în scopul folosirii pășunilor, a marii bogății vegetale oferită de zonele de munte. Comitetul Politic Executiv a atras atenția tuturor organelor de partid și de stat să se depună eforturi sporite pentru asigurarea aprovizionării în cele mai bune condiții a populației. A fost aprobat, de asemenea, un raport cuprinzînd propuneri de dimensionare mai rațională a consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste.

Comitetul Politic Executiv a analizat în continuare activitatea desfășurată, în primul semestru al acestui an, pentru rezolvarea propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii, apăsîndu-se că organele și organizațiile de partid și de stat, toți cei investiți

prin lege cu astfel de sarcini au desfășurat o activitate pozitivă pentru soluționarea în spiritul hotărîrilor de partid și al legilor țării, a problemelor ridicate de oamenii muncii în scrisori, sesizări, audiențe. Reținîndu-se, în același timp, că în acest domeniu se mai mențin încă neajunsuri, s-a cerut organelor de partid și de stat, organizațiilor de partid, de masă și obștești ca toate cerințele justificate să-și găsească o rezolvare în spiritul legilor țării, ca propunerile făcute să fie aplicate cu operativitate în viață.

Tinînd seama de situația familială a tovarășului Leonte Răutu, creată ca urmare a cererii unor membri direcți ai familiei sale de a părăsi definitiv țara, Comitetul Politic Executiv a hotărît ca tovarășul Leonte Răutu să fie eliberat, la cererea sa, din Comitetul Politic Executiv și din funcția de rector al Academiei „Ștefan Gheorghiu” și să supună această hotărîre Comitetului Central al P.C.R. Comitetul Politic Executiv apreciază ca incompatibilă calitatea de membru al conducerii partidului cu o asemenea situație familială și consideră necesar să se manifeste o fermă intransigență comunistă față de modul în care cadrele de partid, membrii partidului nostru acționează și răspund pentru educația patriotică, revoluționară a membrilor familiei lor, cu deosebire a fiilor și fiicelor lor, pentru comportarea aces-

tora în muncă și viață, în societate, pentru însușirea principiilor eticii și echității socialiste și dezvoltarea sentimentului de dragoste și dăruire față de interesele supreme ale poporului, ale construcției socialiste și comuniste în România.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a prezentat o informare cu privire la împlinirea prietenească pe care a avut-o, în ziua de 31 iulie, în Crimeea, cu tovarășul Leonid Ilici Brejnev, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Sovietului Suprem al U.R.S.S. Comitetul Politic Executiv a aprobat pe deplin și a dat o înaltă apreciere rezultatelor noii întâlniri dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev, subliniind că întrevederile dintre cei doi conducători de partid și de stat se înscriu ca un nou și însemnat moment în evoluția rodnică, mereu ascendentă, a raporturilor româno-sovietice, ca un aport remarcabil la amplificarea conlucrării multilaterale dintre cele două partide, țări și popoare, în folosul construcției socialiste și comuniste din România și Uniunea Sovietică, al cauzei generale a socialismului, progresului și păcii.

MIRCEA RAICIU

A fi om al Patriei

(Urmare din pagina 1)

întors și s-au întors în absolut toate cazurile oricît de mari au fost depărtările la care au putut ajunge.

Statornicia în iubire față de țară am învățat-o de la acești oameni simpli, aceasta fiind prima literă și cea mai curată din alfabetul răspunsurilor la întrebarea ce înseamnă să fii om al patriei tale. Trădătorii, la noi, acolo, în comuna vilceană despre care vorbesc, ar fi fost și ar fi întîmpinați cu cel mai profund dispreț. Iată de ce auzind de un oarecare ipochimen, nulitate ce nu-și găsisese locul pe aici, pe la noi, care face acum tovarășie cu cițiva clăntănituri de pe la niște microfoane spurcate încerca, recent, să ne convingă că „nu-i frumos” să răspundem cu severitate injuriilor pe care le adresează țării. Mă întreb ce ar zice oamenii care au clădit și durat România dacă am accepta propunerile aceluia. Căci, nici mai mult nici mai puțin, individul cu pricina ne invita să ne așezăm la aceeași masă cu respectiva teapă de clevelitori și să dezbaterem chipurile cu „elegantă” teme importante cum ar fi istoria de ieri și de azi a țării și a poporului, ei, personal, sugerînd să negăm totul: că am existat, că avem o continuitate, că avem o cultură și o civilizație, că aici s-a construit cum nu s-a construit decît în puține alte locuri din lume în ultimele patru decenii. Auzind despre tupeul individului mi-am adus aminte niște scene recepționate în copilarie, scene în care în modul cel mai evident cite un escroc oarecare, după ce-și făcuse mendrele în fel și chip, căuta să devină egalul unor oameni demni și la locul lor, încercînd să se vire în vorbă cu

ei. Imi aduc aminte cum rostea cite un asemenea individ „bună ziua” către cei printre care voia să penetreze, cu glasul cel mai „bun” pe care îl poate naște prefăcătoria. Degeaba însă! Greța între murdărie și puritate era imposibil să se producă, iar dacă — pentru a nu-l lăsa pe individ să se apropie prea mult — se mai arunca în direcția lui și cite o stuchitură, gestul suficient de simbolic avea în el întreaga justificare.

Disprețul total urcat pînă la treapta scribei celei mai adinci față de asemenea trădători, față de apropierea de un asemenea specimen — iată, sînt convins că ar spune oamenii în mijlocul cărora am copilărit — aceasta e o altă trăsătură a aceluia ce se consideră om al patriei sale. Iar aceasta nu din frică sau teamă, ci din jena — cum se exprima recent un profesor universitar — din jena omului cumsecade de-a avea de-a face cu niște ciurucari. Din oroarea de a se cobori și a discuta de la egal la egal cu asemenea specimene. Pentru că, dacă-i vorba de argumente, cine vrea să-și găsească nașul — să ne iașă în față!

A fi om al patriei, am învățat de la acești oameni simpli care nu și-au vindut țara nici în condițiile în care o duceau nu greu ci foarte greu, înseamnă a face în așa fel încît sufletul cu care zici că te înfățișezi lumii să răsădească în copiii tăi. Adică, declarația ta de om al țării să se verifice în primul rînd prin cei cărora le-ai dat viață. Căci dacă nici în aceasta nu este un rost, ești în realitate ori un incompetent ori un fariseu. Judecata omului simplu e în aceste cazuri fără puțință de alternative. Și nu fac vorbind despre aceasta, decît să-mi aduc aminte două in-

timplări. Prima am auzit-o lunile trecute la un studio de radio din centrul Transilvaniei. Un colaborator, dascăl de profesie, se plîngea că, după ce i-a fugit fiul în străinătate, în mod „nepermis” — zicea el — și „abuziv”, redactorul respectivului post nu-i mai solicita prezența în emisiune, tîindu-i chipurile în acest fel posibilitatea de a-și aduce contribuția la „educația patriotică socialistă”, a „generației tinere”. Ca să vezi pînă unde putea merge lipsa de jenă a unora! Justificarea că oricui i se poate întîmpla o asemenea nenorocire? Să fim serioși! La o simplă analiză rezultă că fiul prezentului „educator” al altora crescuse chiar prin grija tatălui într-un mediu total neromănesc: de la biberon, papuci și jucării pînă la cărțile de unde-și extrăsesse idealurile, totul era din altă parte; totul conducea spre alte țărîmuri. A doua întimplare se petrecuse mai înainte în București. Trecusem într-o zi pe la strandul Floreasca cu un om venit din provincie, cînd ne-au ieșit în față un cetățean mai în vîrstă cu fiica lui. Fiind în costum de baie, se vedea cum fata, de 16-18 ani, purta la gît o cruce zdravănă. Omul meu de la țară, cu cîntea lui nezdărnică s-a oprit după ce ne-am depărtat de respectiva pereche și m-a chestionat direct: după nume, tatăl respectiv nu e unul și același cu un cunoscut profesor pe care îl aude vorbind și îl vede scriind împotriva misticismului? El era. Și n-are, a întrebă omul meu mai departe, n-are atîta obraz încît să se lase de fariseisme, de vreme ce fiică-sa, alături, face exact pe dos în raport cu propovăduiala lui?

Și dacă a mai pus omul o altă întrebare la care merită să ne gîndim foarte atent: de ce e lăsat să se adreseze publicului pe asemenea teme cineva care nu se luptă pentru ca măcar în familia lui

respectivele precepte să aibă ecou și care nu reușește ca nici măcar printre al lui să le facă să devină convingeri?

Poate, întreba acest om de la țară, să ne determine să credem în ceva sau să nu credem în altceva o persoană care nu are influență nici în propria casă?

Și — mai întreba acest om în naivitatea lui curată — nu ne dăm oare seama cît de mult rău face pînă una alta un asemenea om? Nu ne e clar că el poate perverti atîtea idei importante?

O judecată de foarte mult bun simț, întru totul aplicabilă raporturilor noastre cu părinții, cu copiii, cu țara.

O judecată experiență.

...A fi om al zilei de azi al patriei, iată ce trebuie reținut în esență, înseamnă a fi om al cinstei și dăruirii totale, pînă la cea mai intimă fibră a ființei tale față de socialism, față de idealurile în numele cărora construim societatea cea nouă. Înseamnă a fi mereu prezent și a te lupta statornic pentru progresul acestui pămînt și al acestui popor, aici.

Chiar dacă — așa cum în mod excepțional spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la cea de a 50-a aniversare a „Științei” — mai trecem prin unele greutăți.

Și chiar dacă în alte părți cuiva ce i-ar putea fi sub aspect material deocamdată mai bine.

Iar această dovadă începe cu modul și direcțiile în care conduce corabia propriei familii, cu oamenii — dacă sînt oameni — cărora le dai viață și care ies de sub acoperșul tău.

Toate celelalte cu care ai să te lauzi — munca, efortul, contribuția la progresul societății — vor purta, indiscutabil, pe-cetea, bună sau rea, a acestei realități.

Este de partea ta sau nu acest adevăr? Iată marea întrebare...

Marea sărbătoare a poporului român

(Urmare din pagina 1)

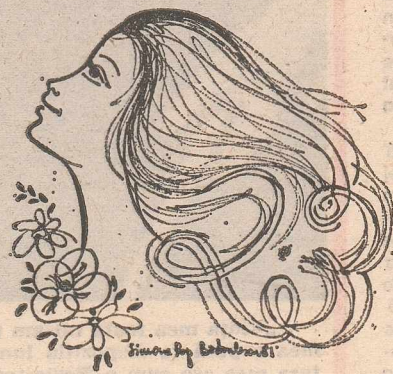
despre o Românie a libertății și progresului multilateral, întrezărită și anticipată de afită generații de patrioți înflăcărați.

În prezent, Republica Socialistă România prezintă imaginea unei țări socialiste în curs de dezvoltare și care depune stăruitoare eforturi pentru a depăși decalajele care o mai despart de statele avansate din punct de vedere economic. Primul an al celui de-al VII-lea cincinal reprezintă tocmai de aceea un moment hotărîtor în cadrul noii etape de dezvoltare a patriei noastre, etapă care, a ținut să precizeze recent secretarul general al partidului nostru, „presupune eforturi susținute, atît materiale cît și spirituale, o largă activitate științifică-culturală, ridicarea continuă a nivelului de pregătire profesională, tehnică, științifică și politică a tuturor oamenilor muncii”.

La fel ca și pînă acum, la temelgia acestui grandios edificiu, partidul va materializa axioma civilizației contemporane: crearea în continuare a unei economii stabile și prospere, principala garanție a progresului multilateral și avangarda independenței și suveranității naționale. Ultimele trei decenii și jumătate și mai cu seamă perioada ultimilor 16 ani au demonstrat fără drept de tăgadă că dezvoltarea continuă a economiei naționale, a culturii, științei,

concepțiilor și formelor de viață moderne au constituit principala garanție pentru securitatea internă și externă a României, într-o epocă în care imperialismul impune în raporturile internaționale practicile arbitrariului. O istorie seculară și mondială demonstrează, de asemenea, că o țară lipsită de dinamism și forță în domeniul economiei naționale, în rezolvarea promptă și lucidă a problemelor dezvoltării sale interne, nu se poate aștepta decît la un loc modest în viața internațională, știut fiind faptul că înapoierea nu generează respect și nici garanții pentru independența de stat.

Epopeea marilor construcții ale socialismului, dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție, socializarea și modernizarea agriculturii, ascensiunea științei, culturii, artei și literaturii, marea și grandioasă frescă a civilizației românești, toate acestea rămîn indisolubil legate de perfecționarea continuă a conducerii societății, de adîncirea democrației socialiste, de crearea celor mai favorabile condiții pentru participarea largă și activă a maselor la procesul decizional. Experiența socială demonstrează că fructificarea potențialității democratice se afirmă cu atît mai pregnant cu cît cadrul instituțional-organizatoric este tot mai funcțional, garantînd participarea oamenilor muncii la elaborarea și înlăptuirea politicii curente și de perspectivă.

Toate aceste uriașe înlăptuiri de ordin economic, politic și social, care au făcut din România prezentului o țară cu un remarcabil prestigiu internațional, înconjurată cu admirație, prețuire și îndreptățită speranță pentru promptitudinea, justetea și înțelepciunea politicii sale interne și internaționale — ar fi fost de neconceput fără activitatea fecundă desfășurată de Partidul Comunist Român în anii revoluției și construcției socialiste. Astăzi, pentru în-treaga suflare a României, partidul reprezintă autoritatea supremă, forța socială și politică cea mai înaintată, tezaurul înțelepciunii colective, trup din trupul clasei noastre muncitoare, țărînimii și intelectualității poporului nostru. Pentru întîia oară în istoria Româ-

niei, îndrumările și recomandările unui partid de guvernămînt s-au identificat cu opțiunile unui întreg popor, pentru prima dată oamenii muncii s-au putut convinge că toate marile realizări ale patriei se realizează într-o concordanță strictă cu programul elaborat de partid, că toate transformările prin care trece țara sînt o reflectare a justeții politicii partidului nostru, a caracterului ei realist. Timpul a demonstrat, de asemenea, că marea forță și înțelepciune a partidului nostru rezidă în legătura sa organică cu țara, în dialogul permanent dintre conducerea partidului și masele de oameni ai muncii, în franchețea și sinceritatea acestor convorbiri și legături nemijlocite. „Un partid care va asculta în permanență glasul poporului, — care va căuta să îndeplinească năzuințele poporului este de neînfrînt, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Și noi spunem cu tărie că Partidul Comunist Român este un asemenea partid și va continua să fie un asemenea partid”.

Cea de-a 37-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, anti-fascistă și antiimperialistă din august 1944 găsește poporul nostru în plină efervescență creatoare, acționînd strîns unit pentru înlăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate, într-o continuă luptă pentru creșterea gradului de civilizație și bunăstare a națiunii noastre, țelul suprem al politicii partidului nostru, rațiunea întregii sale activități, obiectivul central al construcției socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a participat la sărbătoarea Scînteii, a presei române

15 august 1981 s-a înscris în viața tuturor gazetarilor din România ca o zi de referință. La adunarea festivă consacrată celei de-a 50-a aniversări a „Scînteii” și sărbătoririi Zilei presei, am avut marea bucurie de a-l primi în mijlocul nostru pe cel mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Ilie Verdeț, Emil Bobu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Constantin Dăscălescu, Ludovic Fazekas, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Dumitru Popescu, Ștefan Voitec, Petru Enache, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Suzana Gidea, conducătorul partidului și statului a fost întâmpinat în sala Radiodifuziunii, unde a avut loc evenimentul, cu cele mai alese gânduri și sentimente. Cei prezenți — și prin ei toți ziaristii din țara noastră — au reafirmat cu entuziasm profundă lor dragoste, stîmna și recunoștință nețărmurită față de secretarul general al partidului, președintele republicii, pentru grija statornică și atenția manifestată permanent față de presă și slujitorii ei. După emoționantul moment al decorării „Scînteii” cu ordinul „Victoria socialismului” — expresie a prețuirii de care se bucură primul ziar al României și întreaga presă română —, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit memorabila cuvîntare care a găsit în inimile și cugetele noastre un sincer și puternic ecou.

Ne-am obișnuit deja să considerăm critica și autocritica drept laturi inseparabile

ale uneia și aceleiași metode de descoperire și înlăturare a ceea ce e perimat din conștiința și viața oamenilor. Și am înțeles totodată că, în condițiile construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, cu deosebire, combativitatea devine o calitate indispensabilă a omului nou în general, a comunistului și a gazetarului comunist în special, dar parcă nîcînd ca deunăzi n-am fost pus în situația de a reflecta mai adînc asupra condiției aceleia care și-a făcut o profesiune din a minui arma cu bătaia cea mai lungă.

Ca unul ce am avut șansa de a participa, sîmbăta trecută, la adunarea festivă consacrată celei de-a 50-a aniversări a „Scînteii” și sărbătoririi Zilei presei, am ascultat cu interes, alături de ceilalți colegi de breaslă, aflați în marea sală a Radiodifuziunii Române, cuvintele rostite cu acest prilej de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ne-a reținut în primul rînd atenția îndemnul înțelept ca presa noastră — ziarele și revistele, radioteleviziunea — să fie mai combative, să ia permanent și neobosit atitudine împotriva a tot ceea ce este rău și retrograd în conștiința, munca și viața de zi cu zi a oamenilor, să contribuie, prin mijloacele specifice pe care le are la îndemînă, la lupta de promovare și afirmare necontenită a noului, la înlăturarea lipsurilor și manifestărilor de orice fel care împieteză asupra mersului înainte al societății noastre.

Se impune, așadar, ca spiritul combativ

comunist să se simtă și mai mult în presă, în activitatea tuturor celor ce trudesc pe tărîmul scrisului. „Practic — ne îndeamnă și de astă dată tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să facem în așa fel încît să nu existe zi în care problemele bazei materiale, problemele folosirii raționale a mijloacelor de care dispunem să nu fie larg dezbătute, criticîndu-se energic neajunsurile, lipsurile care se mai manifestă în acest domeniu”.

Am înțeles încă o dată că folosirea criticii în presă, creșterea combativității în revista la care slujim implică o profundă și temeinică cunoaștere a realităților, nivel politic ridicat, curaj, principialitate, răspundere comunistă din partea fiecărui ziarist. În orice împrejurare el trebuie să lupte pentru ca adevărul, cîntecul, dreptatea să iasă la iveală. Nu-i vorba de a promova o critică oarbă, distructivă, ci de o critică constructivă, principială, comunistă, făcută la modul cel mai argumentat, cu grijă față de om, față de șansele chiar și minime ale îndreptării sale.

Cerințele acestea esențiale, reieșite pregnant din cuvîntarea secretarului general al partidului nostru, se regăsesc clar exprimate în Apelul participanților la adunare adresat tuturor celor ce trudesc pe tărîmul presei. Vibrantă și deosebit de mobilizatoare este chemarea lui. Așa cum ne cere partidul, să acționăm cu mai multă energie și fermitate pentru educația revoluționară a maseilor, pentru combaterea oricăror ră-

mășițe ale vechiului în gândire și comportare, a mentalităților înapoiate moștenite din trecut, ca și a concepțiilor și influențelor străine, împotriva tendințelor de parazitism, de trai fără muncă, de a pretinde cit mai mult de la societate și de a da cit mai puțin. Răspunzînd prompt prin fapte, vom milita astfel cu și mai multă vigoare pentru cultivarea principiilor eticii și echității socialiste în întreaga viață socială, pentru dezvoltarea atitudinii înaintate față de muncă și față de avuțul obștesc, față de interesele generale ale societății. Noi, cei care lucrăm în acest important sector de activitate, sîntem chemați să facem totul pentru a răspunde pe măsura încrederii acordate de conducerea partidului, pentru a ne achita de o datorie de onoare. Odată cu intensificarea eforturilor de a oglindi mai amplu, cu mai multă măiestrie realizările și năzuințele noastre — precum și înțelepciunea și îndreptățirea ne-o cere conducătorul partidului și statului — să acționăm cu toată fermitatea și energia pentru dezvoltarea conștiinței noi, revoluționare, care innobilează omul și-l face să devină cu adevărat liber, conștient că nu poate trăi fericit decît prin munca și priceperea sa.

Răspunzînd unanim, într-un singur glas și într-o singură voință, chemării partidului, să dovedim că știm să ne facem cu abnegație și devotament datoria de ziaristi comuniști, că merităm cu prisosință acel mare credit ce ni s-a acordat.

MIHAI STANESCU

O posibilă imagine a celui mai important dintre cîștigurile noastre:

O țară liberă, stăpînă pe destinele ei

Faptele mari, importante sînt lipsite de pitoresc. Cele mărunte n-au personalitate. Dar una peste alta, cronică lucrurilor de căpetenie, decisive pentru istoria unui popor prinde mai multă viață și culoare fiind cu cronică faptelor obișnuite, lipsite de grandoare. Nuanțele definesc întregul și îi conferă un plus de strălucire. Iată temeul care ne-a făcut să adresăm unor oameni obișnuiți întrebări la fel de obișnuite despre munca și viața lor, cu gândul de a contura un tablou al țării la acest ceas al devenirii ei. Și gândul nu ne-a fost înșelat, răspunsurile primite reușind să ofere o imagine a celui mai important dintre cîștigurile noastre: România la a 36-a aniversare de la eliberarea sa.

1. Numiți cîteva din cuvintele care au îmbogățit vocabularul curent al întreprinderii dv. în ultimul an

— Care sînt cuvintele ieșite din uz?

2. La ce obiecte din gospodărie ați renunțat în ultima vreme?

— Ce obiecte noi v-ați cumpărat?

3. Ce reperi au apărut în orașul sau comuna în care locuiți?

— Ce reperi au dispărut?

4. Numiți cîteva din calitățile și defectele copilului dv.

5. Care sînt lucrurile pe care le doriți familiei sau obștei?

Fără complexe de inferioritate

1. Export, indigenizare, competitivitate, productivitatea mașinilor proiectate, eficiența proiectării. Noțiuni, dealtfel, intrate în limbajul nostru, al tuturor și n-au nevoie de explicații ori dezvoltări.
— Import, amănări-execuții mașini noi, indiferență, derogări, defecțiuni. N-am renunțat încă definitiv la ele, dar viața le-a și făcut anacronice.

2. Renunțări permanente (nu din prejudecăți și nu din considerente materiale): la ideea de a ne cumpăra autoturism și de a ne instala telefon. La lucruri vechi de îmbrăcăminte — ca toată lumea —, la unele mobile, noțiunea de aerisire, de spațiu este, credem, pentru familia mea, ca pentru orice orășean un reflex al comportamentului urban, o necesitate.

Achiziții noi? Biciclete. Toată lumea din familie are cite-o bicicletă pe care o și folosește. Soția imi spune să cumpărăm o mașină de spălat cu program. O vom lua, desigur, așteptăm să se găsească din abundență pe piață, sînt deocamdată, o producție nouă a țării. Voi face curînd o excursie de documentare (pe banii personali) la Hanovra. Cărți, mereu cărți noi, pentru fiecare din familie ceea ce îl interesează. Dacă pe cele tehnice — și apar destule și foarte interesante și cu destulă promptitudine față de circuitul internațional — le găsim cu mai multă ușurință, cele de literatură, istorie și filozofie (de cele valoroase, vorbesc) este o aventură să îți le procuri. Interesul românului pentru cultura umanistă a fost dintotdeauna mare și e firesc ca azi să fie și mai mare. Ar fi un cîștig remarcabil pentru informarea și educația noastră ca tirajele lor să fie la nivelul solicitărilor. Permiteți-mi o digresiune. În luna iunie, anul acesta, m-am aflat cu treburi profesionale în Statele Unite și am citit într-un mare cotidian american despre prestigiul enorm de care se bucură Liviu Ciulea ca director de scenă într-un mare teatru din Minneapolis. Este catalogat drept unul dintre cei mai mari oameni de teatru al timpului. Da-ă am fost fericit — ca român și ca iubitor de teatru — la gândul că, revenind acasă, pot oricînd să merg la „Bulandra” să văd ori să revăd un spectacol montat de Ciulea.

3. Metroul, noul pod Grant, noua Căle a Moșilor, spectacolul de la Teatrul Mic „Maestrul și Margareta”, cartea „Despre Marin Preda”.

4. Să încep prin a-i prezenta, Mihaela are 15 ani și e elevă în clasa a X-a la un liceu de matematică-fizică. Valeriu are 12 ani și e în clasa a VII-a, ambii la școli aflate în cartierul „23 August”, unde locuim. Mihaela — harnică și conștiințioasă la învățătură. Mai puțin în gospodărie. Este, probabil, o chestiune de generație, un reflex al emancipării feminine și egalității sexelor! E ascultătoare, cînd îi argumentezi rațional ceea ce îi ecri, și mai să spun imediat și defectul complementar — e pripită și cu tendință de contrazicere. Toate calitățile ei au aproape „obligatoriu”, defecte antonime, ca și Valeriu care, în linii generale seamănă cu sora lui, avînd însă și alte însușiri care îi caracterizează individualitatea. Îi place să facă sport (atletism), este inepuizabil în a întreba, dar și în a analiza ceea ce i se răspunde. Nu-i place (nici lui) să ajute în gospodărie, e foarte încăpăținat. Îl pasionează istoria și geografia, deja cu motivații solide — de om care trăiește în prezent și într-un spațiu anume.

5. PACE PE PĂMÎNT! Fără ea nu putem avea nici dorinți, nici aspirații. În ordinea priorităților ar așa numi tot o dorință ce afectează condiția noastră umană fundamentală, legată de timpul, epoca și țara în care trăim: fiecare om să-și facă da-

torie cum trebuie. Bine și Corect. Valabil și pentru mine și pentru colectivul din care fac parte și unde cred că am făcut progrese. Apoi, dorința de colaborare reală, echilibrată — fără vanități, fără mîndrie greșit înțeleasă, fără interpretări deformate și interese de grup, de departament — între cei care cercetează și proiectează un produs și cei care îl execută și cei care îl vînd pe piață (internă ori externă). Socot, în ceea ce mă privește, că în colaborarea cu Întreprinderea de strunguri din Roman, am depășit reciproc toate genurile de susceptibilități și asta se resimte în producție și, prin analiza consecințelor, chiar în industria țării. Mai doresc — și mie și colectivului — să ne situăm în fiecare etapă, cel puțin la performanțele atinse în cercetarea, proiectarea și fabricația strungurilor Carusel și paralele cu comenzi numerice, care se regăsesc în țară și la export, stînd alături, fără complexe de inferioritate, la egalitate, cu cele mai bune din lume. Și ultima (ca să completez numărul cerut): mă reintorc tot la una de tradiție, pe care și-o urează, la toate sărbătorile, românii „să avem sănătate și noroc!”

Ing. NICOLAE SPERIAȚU
șeful atelierului strunguri, Institutul de cercetare și inginerie tehnologică pentru mașini-unelte „Titan”

A dispărut anonimatul sportiv al orașului

1. Tehnologiile noi: poliizopren, bisfenol, cauciuc butadil stirenici, produsul D6;
A fost „detronat” indicatorul economic producție globală import (folosirea în locul unui catalizator de import a unui catalizator românesc competitiv tehnic și economic; risipa (prin autogospodărire la materii prime și auxiliare, la energie și combustibil); ebel-tuilei neproductive (ziua de producție a personalului TESA); divizia B (echipa de fotbal C.S.M. — Borzești a retrogradat în divizia C).

2. Sobă, mătură, preșuri, zolitor (mașină de spălat manuală sui-generis), leșie.
Mobilă (cu bibliotecă), mașină electrică de spălat, aspirator, televizor, frigider.

3. Orașul în care locuiesc, Tirgu Ocna, prezintă cîteva noutăți demne de subliniat: noul cîmp de sonde pentru exploatarea soluției de sare din subteran, materia primă pentru combinatul chimic de la Borzești; Muzeul de istorie (complex modernizat) de pe muntele Eroilor, Măgura; Sanatoriul subteran din salină pentru bronho-astmatici; noul cvartal de blocuri din strada 9 Mai; noua varlapă a șoselei spre Slănic Moldova pe sub poalele Măgurei cu pod peste riul Trotuș.

— Liceul real umanist din Tirgu Ocna (s-a transformat în liceul industrial de petrol și gaze). A dispărut anonimatul sportiv al orașului (prin cîștigarea de tineri atleți, elevi ai profesorului Ioan Butucaru a nu mai puțin de cinci titluri de campioni naționali școlari). Au dispărut ecioabele din zona centrală împreună cu grădinița „Primăverii”. A dispărut strada Cămării (prin construirea microcvarțalelor D și E). A dispărut din „C” echipa „Oituzul” Tirgu Ocna (retrogradată în campionatul județean de fotbal).

5. Un copil, sănătate, mașină, orașul Tirgu Ocna să fie oraș turistic (avînd potențial turistic și balneoclimateric), o mare întreprindere industrială (pentru valorificarea potențialului uman din orașul nostru).

MARICICA DORNEANU
laborant C.I.P. — Borzești
Secția cauciuc izoprenic

Calitate productivitate

1. Calitate, productivitate, — Rebuturi, absențe nemotivate.

2. Mătură, cișmea, frigider Fram 112, televizor Venus 5, preșuri, Două televizoare (unul Sport, cu jocuri electronice și altul Diamant), frigider ZIL, aspirator, telefon (36075), covoare persane.

3. Magazinele Unirea și Mercur, pasajul subteran Omnia, hotelul și restaurantul Berbec, Filarmonica de stat, Lipsicani, cartierul vechi, Bd. Republicii, autobuze din sistemul transportului în comun, apa din lacul aflător în parcul Palatului sporturilor, simigeriile.

4. sportiv, inteligent, simpatic, ascultător, jucăuș.
Rupe cam trei perechi de bascheți și cam trei perechi de pantofi pe vară, însă mi se pare că în trebușoara asta capătă o viguroasă mină de ajutor de la fabricile producătoare de încălțăminte; fetița se culcă cu degetul în gură și mi-e imposibil s-o dezvăt; băiatul nu scrie frumos, cui i-a venit în cap să-i învețe pe copii să scrie direct cu stiloul trebuie să afle că rea idee a avut, a dispărut scrisul frumos, de mină, au dispărut tocurele și penițele cu care noi făceam minuni în orele de calligrafie...; rup copertile cărților.

5. Autoturism Dacia 1300, radiocasetofon, mai multe zone verzi, aplicarea și în întreprinderea noastră a săptămîinii de lucru redusă.

DUMITRU COVACI
maistru la Întreprinderea 1 Mai Ploiești

Neajlovul va veni mereu curat

1. La noi, în ultimul timp s-a vorbit mult despre revoluția agrară. Asta înseamnă că toți oamenii trebuie să fie serioși la muncă, fiindcă altfel nu se poate. Și despre poluare s-a vorbit fiindcă Neajlovul, care curge pe lângă toate satele din comuna noastră, venea din sus murdar de petrol, dispăruse din el orice urmă de pește și noi n-am mai putut să punem, cițiva ani la rînd, nici un petec de grădină în lunca lui. Noutăți, în ultimul an, au mai fost mașinile astea de strîns paie, M.A.C. și P.A.C. Iar eu am auzit, chiar în vara asta, un cuvînt nou, cred că e dintr-o limbă, un cuvînt, i se zice boiler.

Cuvîntul amnar e pe cale de dispariție. Ultimul care a folosit amnarul în comuna noastră a fost unul, Marin Tănănuș. Și opinea, la fel. Ultimul care a purtat opinci în comuna noastră, comuna mare, de 5500 de locuitori, a fost Ion Chivu. A mai dispărut cuvîntul dolman, îi zice scurtă acum, dar ce mi-e Rada baba, ce mi-e baba Rada. A mai dispărut și clicul. Prin alte părți i se spune șezătoare. Nu era rău obiceiul ăsta. Se mai aduna lumea, după muncă, la cite unul, femeile mai lucrau cite ceva, mai spunea fiecare cite o poveste, o glumă, unii cîntau. Într-o vreme dispăruse și cuvîntul bici, pentru că dispăruseră caii, dar de cînd caii au început să apară din nou a apărut și bicul. Unii nu-i mai zic bici, îi zic ovăz, însă cu ovăz din ăsta, vezi bine, nu se prea hrănesc caii.

2. Eu n-am renunțat la nici un obiect din gospodăria mea. Am mobilă, am aparate, așa că nu mi-am cumpărat în ultimul an decît de îmbrăcăminte. Mi-am luat un costum de 976 de lei, 2 cămăși de 150 și o rochie pentru Stana de 450 de lei. Mărunțșuri d-astelalte, o lampă pentru televizor, nu le mai punem la socoteală. Astea, cum le mai punem în primăvara acestui an, una este pe DN 61.

3. În ultimul an a apărut în comuna noastră o fermă model de 706 vaci cu lapte. Va fi dată în folosință la sfîrșitul anului. E o investiție de 18 milioane. Alt lucru nou ar fi că în vara asta a început reparația capitală la căminul cultural, s-au alocat din bugetul statului 60000 de lei și contribuim și noi cu brațele și cu toți meseriașii pe care-i avem în comună. Ar mai fi cele 30-40 de case noi cite se ridică în fiecare an și cele două cișmele publice pe care le-am făcut în primăvara acestui an, una este pe DN 61.
— Ce să dispară din comună în ultimul an? Nu a dispărut nimic. Afară doar de vițeii care ne sînt furați de pe cîmp. Se zvonește că vin unii cu o Dacie și-i fură. Îi bagă în portbagaj. Le strîng picioarele în frînghii și le indoie capul și se zice că ar avea loc și cite doi viței într-o mașină din astea. După ce că le fură, mai și chinuiesc biete animale.

4. Am trei copii mari, Ioana, Maria și Dumitru, și am de la ei zece nepoți. Au fost copii buni, au casele lor, muncesc, nu se ceartă cu lumea, și mai mult de-atît eu ce-aș putea să le cer? Sămința nițel mai rea este noru-mea, Ana, care cam bate și injură copiii. Însă n-aș putea să spun că nu este harnică. Este, dar este harnică pentru ea. Stăm în aceeași casă și uneori Dumitru, fiu-meu, care e muncitor la Brașov și face naveta la citeva săptămîni, cînd vine și el acasă o ascultă mai mult pe ea. Pe noi, ăștia bătrîni, nu prea ne ascultă cînd deschidem gura. Odată, în cele trei zile cită a stat acasă, nici n-a vorbit cu noi. Însă asta s-a întimplat numai o dată, pe urmă și-o fi dat și el seama că a greșit. Ar mai fi un necaz și cu copiii Ioanei. Ea are patru copii. Niculina, cea mai mare, a fost copil ascultător, a învățat bine și cînd m-am dus o dată la Electronica, unde e muncitoare, și-am întrebat cum se comportă acolo, am auzit de la un șef numai vorbe frumoase despre ea. Dar frații ăștia ai ei nu prea învață, nu se prea lipește cartea de ei, și asta nu e bine. Eu le spun să se îndrepte.

5. Aș dori ca România să intre în rîndul țărilor avansate. Aș mai dori ca Dumitru să nu se laude numai cu ce-a făcut taci-că-său. Aș mai dori să mă mai duc o dată la băi, ca să-mi mai treacă durerea asta care mă ține în ceață și la mijloc. Aș mai dori ca Neajlovul, care în anul ăsta a venit curat, să rămînă și în anii viitori la fel, ca să avem curaj să ne refacem și noi grădini.

MARIN SCARLAT
satul Dealu, comuna Crevedia Mare, județul Giurgiu

Cred că fata e prea sentimentală pentru vremurile noastre

1. Deși lucrăm într-un mare combinat, Combinatul chimic Făgăraș, și sîntem muncitori, foarte mulți dintre noi provenim de la sate. În copilăria și tinerețea noastră am fost țărani. Eu mi-am început activitatea tehnică, să spun așa, ca tractorist. În ultimul an am auzit foarte des cuvinte legate de agricultură, cuvinte care păreau că s-au uitat. În activitatea de la combinat folosim tot mai des cuvinte ca: acord global, producție netă, autogestione și autogospodărire, calitate. Sînt lăcătuș și lucrez la întreținere și tot ce nu este de calitate ne dă nouă bătaie de cap. — Lucrez în aceeași echipă și cu aceiași oameni de foarte mulți ani. Sîntem un colectiv sudat, cum se zice de obicei. N-am mai folosit de mult între noi cuvinte ca rea-voință, lene, chiul.

2. Avem o casă nouă, pe care ne-am făcut-o în timp. Cu răbdare și grijă. În fiecare an am făcut cite ceva. În casă avem lucruri noi care n-au apucat să se uzeze. Am renunțat la niște haine.
— O oală minune, mi-a recomandat-o un prieten și se dovedește a fi foarte utilă. Mi-am terminat casa, adică am pus parla intrare. Soția, care este mare amatoare de flori, a fost la Grădina Botanică din chet în ultima cameră și în holșorul de București și a adus de acolo niște flori. Cărți. Nici nu mai știu ce am mai cumpărat. În orice caz, destule. Cîteodată ne trezim că am cumpărat și de ce n-aveam strictă nevoie.

3. Multe locuințe noi. Anul acesta orașul a fost pur și simplu împinzit de solarii. La primăvară neapărat îmi fac și eu unul, deși cred că neavastă-mea o să-l umple de flori și n-o să mai lase loc și pentru salată, de exemplu. Și a mai apărut municipiul Făgăraș.
— Au dispărut niște case din centru. Sînt mult mai multe de 5. S-a sistematizat o zonă și am auzit că se sistematizează tot centrul orașului. Pardon, municipiului.

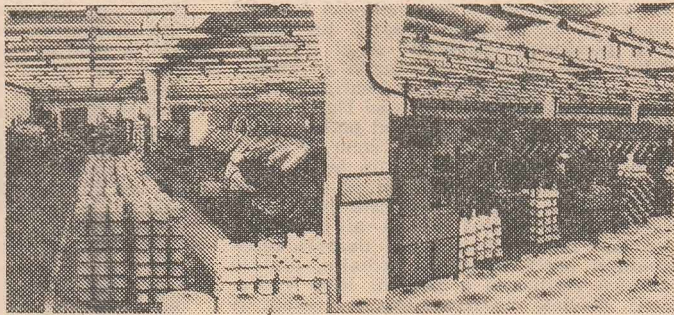
4. — Avem o fată, Mioara. Are 19 ani. Nu minte. Nu e în stare să facă rău nimănui. E bună la suflet. E mai ascultătoare decît alte fete de vîrsta ei. E simpatică și vorbăreată.
— E puțin cam răsfățată, dar de fapt ăsta e mai mult un defect al nostru. E prea încrezătoare, și din cauza asta mai pătește cite o dezamăgire. Cred că e prea sentimentală pentru vremurile noastre mai grăbite. Alte defecte nu are. 5 defecte e cam mult pentru un copil.

5. — Imi doresc și eu și familia ce-și dorește tot românul: pace, sănătate și voie bună. Mai dorim să intre fata la facultate. Mulți băieți își doresc să reintre în divizia B echipa Nitramonia. Eu nu mă o-mor după fotbal, dar n-ar fi rău să intre înapoi în B.

METEA SAMOILĂ
lăcătuș la Combinatul chimic Făgăraș

Pașcaniul — o perlă a Moldovei

Primarul orașului Pașcani, este un om tânăr. Moldovean din Ruginoasa. El se numește **Mihai Bodoască**, și, după tată, și Gheorghe. Și ca orice moldovean, cînd îți strînge mina pare că îți dă o parte din sufletul lui. Cînd îl întrebî ceva nu-ți vorbește despre sine. Vorbește, în primul rînd, despre oameni, care, îi place să spună totdeauna, formează o mare familie. Apoi, despre oraș.

— **Tovarășe primar Mihai Bodoască, dacă v-am ruga să ne prezentați, în cîteva cuvinte, orașul, cu ce ați începe?**

— Dacă această discuție se petrecea, să zic așa, prin 1965 desigur în cîteva fraze s-ar fi spus totul despre Pașcani. Dar, fiindcă lucrurile nu stau așa, nici orașul Pașcani nu poate fi definit în cîteva cuvinte.

— **Să le luăm pe rînd. Sinteți de acord?**

— Vechiul tîrg de odinioară al copilăriilor lui Sadoveanu, cînd în deal se căra apa cu sacava, plasat prin poziția sa geografică într-un important punct de intersecție al căilor de comunicație feroviară și rutieră, între deal și șes, era remarcat doar prin atelierele C.F.R. Apoi, războiul a fărîmițat mare parte din oraș. Statisticile ne arată că aproape nouăzeci la sută din localitate a fost distrus. În anii de după război nici nu se putea vorbi despre existența unui oraș. Ultimul cincinal a reprezentat, pentru Pașcani, perioada de vîrf a dezvoltării sale economice. Altfel spus, într-un timp foarte scurt, Pașcaniul s-a transformat dintr-un tîrg în care nu se petrecea mai nimic într-un oraș cochet, o adevărată plăcă turnantă a Moldovei, un le-

găn, să-l numim așa, în care industria grea, industria ușoară și agricultura se dezvoltă în ritmuri dinamice și vertiginose.

— **Ce-ar fi să dezvoltăm fiecare capitol?**

— Toată această dezvoltare vertiginosă este indisolubil legată de personalitatea predominantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care, cu prilejul celor trei vizite făcute în acest vechi centru muncitoresc, a dat un nou impuls dezvoltării accelerate a localității. Astăzi se vorbește cu mîndrie despre noile obiective construite în această perioadă. Este vorba despre întreprinderea integrată de fire subțiri tip in, despre întreprinderea pentru industrializarea sfeclei de zahăr, întreprinderea de traducătoare și reguloatoare directe, Fabrica de mobilă, Fabrica de prelucrare a produselor lactate. De asemenea, s-a dezvoltat și s-a modernizat depoul C.F.R. Dacă ar trebui să vorbim în cifre, situația s-ar prezenta în felul următor: față de anul 1975, cînd se realiza o producție industrială de circa un miliard, în anul 1979 ea a ajuns la 2,6 miliarde lei și a depășit 3,4 miliarde lei, în 1980.

Și, ca să înțelegă toată lumea ce a reprezentat cincinalul trecut în viața Pașcaniului, vă pot da o cifră care concretizează ceea ce v-am spus pînă acum. Dacă în perioada 1961—1965 s-au investit pentru dezvoltarea orașului 144 milioane lei, în cincinalul care a trecut, fondurile au fost de 3,6 miliarde lei, volum ce nu poate fi comparat cu nici o altă perioadă din istoria orașului.

— Odată cu dezvoltarea industrială a Pașcaniilor au apărut noi locuri de muncă și, bineînțeles, noi meserii.

— Desigur, s-au înmulțit prin dezvoltarea unităților industriale ușoare, locurile de muncă pentru femei. Noile meserii au fost învățate repede și din mers. Și aici aș aminti cîteva date. Dacă în anul 1975 populația orașului era de 21 000 de locuitori, în prezent ea a ajuns la 32 000. Personalul muncitor a crescut de la 7 000, cît era în urmă cu cincisprezece ani, la 19 000. Cifrele pe care le-am amintit cred că concretizează dezvoltarea orașului. Mai trebuie de spus ceva: în toată perioada cincinalului trecut s-au construit peste 3 000 de apartamente, 80 de săli de clasă și laboratoare, ateliere-școală, două săli de sport, trei creșe, într-un cuvînt s-a creat o puternică bază materială.

— **Cum va arăta Pașcaniul la sfîrșitul acestui cincinal?**

— La sfîrșitul cincinalului actual producția industrială va ajunge la 5,2 miliarde lei, dublu față de anul 1980. Producția marfă la 4,9 miliarde lei, cu un ritm mediu de creștere de 15 la sută, iar producția netă va fi de 2,4 miliarde lei. Volumul exportului va ajunge la 146 milioane lei valută, față de 16 milioane lei valută, cît s-a realizat în anul 1980.

Vor începe lucrările la întreprinderea de cazane cu abur și apă fierbinte, se va construi o îngrășătorie de taurine, pentru 4 000 de animale. Se va dezvolta capacitatea de producție a Depozitului C.F.R. și a stației de călători. Va fi extinsă centrala telefonică automată cu încă 1 600 de posturi, se vor da în folosință noi spații comerciale, un hotel, un spital cu 430 de paturi. Elevii vor beneficia de încă 48 de săli de clasă. Noul centru civic, o modernă casă de cultură și încă 4 000 de apartamente vor contura o altă fațetă a orașului. Și, cum v-am mai spus, la început, dezvoltarea orașului poartă, încă de pe acum, imaginea caracterului inovator, a concepției secretarului general al partidului, de repartizare rațională a forțelor de producție, caracterizată prin originalitate și cutezanță revoluționară.

Pădurea de la Moțca și Siretul sînt bijuteriile naturale pe care Pașcaniul le-a moștenit. Bijuteriile pe care astăzi Pașcaniul și le creează au o altă strălucire și alte dimensiuni.

SORIN POSTOLACHE ■

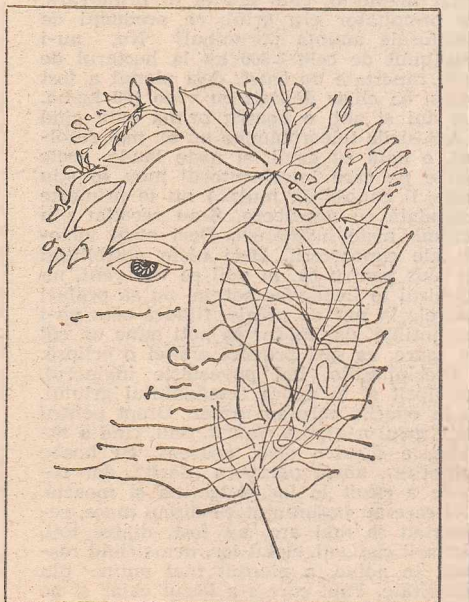
În afara oricărui pericol

E ora 22.30. În secția distrofici a Spitalului județean Constanța e agitație. Sau mai bine zis, grabă. Micii pacienți nu înțeleg nici o clipă de ezitare. Se aduc sticlele cu laptele vitaminizat, se pregătesc sacii cu schimburi curate. Presupun că e ora mesei. Mă apropiu de Ștefania Stănescu, care de mai bine de 18 ani, „bătuți pe muchie“, după cum spune, lucrează în serviciul pediatrie, și o întreb, mai mult prin semn, ce se întîmplă? „Este ora mesei, una din cele șapte mese pe care le servim acestor liliputani care asimilează cu greu hrana“. Cîtă răbdare pe aceste femei-mame care lucrează 12 cu 24, care mereu trebuie să nu-și vadă „copiii“ mari, ci doar pînă la un an, deoarece secția internează pacienți între o lună și un an. Pe Ștefania Stănescu așteptam s-o surprind într-un moment de plictiseală, de nervozitate. Dar nu. Cu zîmbet cald și plin de afectivitate se apropie de pătuțul copilului gălăgios, îl ridică în brațe, îi vorbește ușor încît glasul ei parcă-i un cîntec de leagăn. Femeia aceasta nu are copii. N-a avut noroc să aibă, dar a mingiuit și adormit atîția copii încît ar fi imposibil să-i numere. După masa de la 22.30, pacienții au adormit. Liniștea viselor se așterne peste saloanele unde plîpîndeii vieți sînt ocrotiți și supravegheați, de răbdarea și seninătatea acestor femei. Profit de acest scurt răgaz (peste aproape o oră trebuie din nou schimbați) și încerc să aflu cîteva amănunte. Alături de Ștefania Stănescu, sefă de tură, se găsește Tania Bașcher, asistentă, care, de șapte ani, de cînd lucrează în serviciul pediatrie, s-a convins că nu oricine rezistă într-o astfel de muncă. „Trebuie să iubești mult copiii. Mi s-a întîmplat să văd femei care s-au reprodus după un anumit timp“. Tot aici le-am întîlnit pe infirmierele Elena Turculeanu, moldoveancă la origine, dar stabilită în urmă cu 16 ani în Constanța, mamă a unui băiat de 12 ani, care îmi spune că „acum doi ani cînd a început să lucreze cu copiii, i se părea că fiecare copil a țîna îi tulbură existența“, și Penca Niculina, mereu surzătoare, mai îngăduitoare la scîncetul fără motiv al vreunui somnoros, poate unde a vegheat somnul celor doi copii ai săi, de-acum mari și frumoși. Apropiindu-se de anii pensionării, Pastore Ștefania și Pirvuleț Eugenia, alte două femei care timp de peste 25 de ani au contribuit la alinarea suferințelor micilor pacienți, merită din suflet să fie sărbătorite.

Copii frumoși, copii cu nume, copii fără nume. Se mai întîmplă. Așa este cazul lui SUCIU MASCULIN (!!!) a cărui mamă a uitat să se mai întoarcă spre salonul maternității unde l-a părăsit. Născut în 7 ianuarie 1981, are ochi mari și speriați, cel mai puțin gălăgios (parcă și-ar întui condiția de copil nerăsfățat) și-a recăpatat surisul după ce viața lui fusese în pericol. Unde ești mamă a lui Suciul? Amintește-ți că l-ai născut și l-ai părăsit! Încă nu-i tîrziu. Acesta e un caz rar înscris în registrele secției, în schimb am întîlnit și cazuri cînd copii părăsiți au fost înfiați de oameni pe care bucuria nașterii unui copil nu-i ajunsese. Despre medicul șef al secției mi s-a vorbit ca despre o mamă eroină. Înestrată cu „răbdare de fier“, Viorica Tamaș, aceasta e numele medicului, dedicîndu-și 25 de ani din viața zile și nopți, ființelor cu suferințe nearticulate, omul priceput și calm, bun și îngăduitor, femeia pentru care zîmbetul oricărui copil readus la greutate normală înseamnă încă o bucurie în Meseria de Om, după cum ar spune un poet, trebuie să aibă într-adevăr mărtejie sufletească.

Închizînd ușa saloanelor și părăsind clădirea unde cei 46 de pacienți la ora vizitei noastre (capacitatea secției fiind de 85-90 locuri), dormeau ÎN AFARA ORICĂRUI PERICOL, mi-am amintit imaginea de liniște pe care ne-o dau străzile orașului, unde „se-aud copiii respirînd“.

IOANA PROCA ■

Problema nr. 1 era, de fapt, problema nr. 2

Se numește Marin Bărboi, dar cum nevastă-sa, Maria, i-a zis Antonică, echipa îi zice tot Antonică, fiindcă toți, echipă și șef, sînt din același sat, Olanu, dintre Drăgășani și Rîmnicu Vlcea. Primul care s-a prezentat aici, la I.A.S. Lehliu, cu o echipă din Olanu, a fost chiar socrul lui, Ion Bărboi, în urmă cu vreo 18 ani. Cît în privința faptului că el poartă același nume de familie ca socrul, explicația nu e mai puțin interesantă decît aceea cum a ajuns să i se spună Antonică în vreme ce pe el îl cheamă Marin. Pentru că socrul-său a avut trei fete și n-a avut nici un băiat, l-a rugat pe el, cînd s-a însurat cu Maria, să-și schimbe numele. După ce s-a gîndit o zi, împreună cu frații lui, s-a învoit, însă învoiala n-a fost prea norocoasă, din păcate, pentru că el s-ar fi bucurat să aibă chiar și numai fete, dar s-a nimerit să nu aibă, pînă la urmă, nici un copil. Acum, cînd stă să implinească 47 de ani, s-a hotărît să înfieze un nepot, un băiat deștept rău de tot la carte și pentru care, zice Marin Bărboi, nici o cheltuială nu i s-ar părea prea mare dacă în urma ei s-ar alege și el cu o picătură de liniște că locul și casa lui din Olanu n-or să rămînă pustii. Are acolo o mîndrețe de gospodărie și ar putea s-o facă și mai înfloritoare, încît băiatul n-ar mai avea nimic de mișcat sau de îndreptat în urma lui. Ajuns aici cu vorba, Marin Bărboi îl ia drept marțor pe tehnicianul Doru Ionescu, șeful fermei nr. 1 a I.A.S.-ului Lehliu, om de 54 de ani la rîndu-i și care a fost de mai multe ori pe acasă la Marin Bărboi, iarna spre primăvară, cînd îi trebuie să se înțeleagă care va fi programul și care vor fi condițiile de plată ale echipei pe anul în curs. Doru Ionescu îl cunoaște pe cei din Olanu încă de cînd au venit prima oară la Lehliu și de atunci încoace, zice, tot n-a putut să înțeleagă cum sînt

ei în stare să muncească atît de mult și să doarmă atît de puțin, iar în afară de asta cît pot să fie de cinștii, că nici nu mai e nevoie să încheie cu ei contracte în scris, ajung cele verbale. În această vară echipa s-a prezentat la lucru pe 9 iunie și numără 15 inși. Așa a fost înțelegerea. Dar echipa lui Marin Bărboi poate să ajungă, în funcție de necesitățile muncii, pînă la o sută de oameni, și în unele perioade ale anului chiar atîția cuprinde. Indiferent din cîți e formată, ei lucrează însă toți ca unul și nimic n-o poate desface din alcătuirea ei inițială, de acasă, tocmai pentru că fiecare știe că răspunde direct în fața lui Marin Bărboi și mai știe foarte bine, încă înainte de a pleca de la Olanu, că și acesta la rîndu-i răspunde la fel de direct în fața celor cu care a angajat munca în acord a echipei. Acest fel al lor de a fi uniți și de a nu ieși unul din cuvîntul altuia îi ajută să impace toate cerințele vieții, pe cele de la locul străin unde au pornit să muncească dar și pe cele de acasă. Căci ar fi nedrept să credem că, odată plecați, ei își uită obligațiile de locuitori ai satului Olanu. Marin Bărboi, de exemplu, și-a îndeplinit de fiecare dată cel puțin minimul de norme obligatorii la C.A.P., iar pe deasupra a ținut să rămînă în frunte și prin contractele pe care le-a încheiat în fiecare an fără să aștepte să i se bată nițel măcar o singură dată la poartă. Bineînțeles, de cînd pleacă el și pînă se întoarce cu buzunarul plin de bani și cu sacii cu porumb cumpărat mai ieftin la tîrgul din cîmpia Bărăganului, greul vieții stă pe umerii neveste-si, ai Mariei. Dar și mai greu este, zice, de cei care lasă în urmă, acasă, bolnavi ori nevîrstnici. Aceștia se bucură de învoiri mai dese din partea echipei. Cînd lui Ilie Bicu îi era bolnavă nevasta, i s-a îngăduit să meargă trei zile la Olanu ca să culegă porumbul luat în

acord global la C.A.P., dar acele zile n-au vrut să le țină nimeni minte, adică au muncit toți pentru el, iar omul și-a încasat banii ca și cum ar fi fost prezent. Tot așa, zice Marin Bărboi, s-a întîmplat și cînd Floarea Andrei a căzuț bolnavă, la Ghimbav, lângă Brașov, al doilea loc unde s-au învățat să meargă la muncă, de ani de zile, cei din Olanu. Ea are 35 de ani și e o femeie numai pîle și os, dar parcă e de oțel, s-a mirat Ghimbavul de ea, zice Marin Bărboi, cum putea să ducă pe umeri sute de saci de cartofi pe zi, încît odată un plutonier major, care a văzut-o muncind așa între bărbați și nelăsîndu-se mai prejos decît ei, a zis că se miră că femeia asta nu moare. De murit n-a murit, dar s-a îmbolnăvit rău, era innădușită de cîți saci cărase și cum a vrut și ea să se spele, iar apă caldă nu era, a făcut un duș rece. Avea temperatură, începuse să aiureze, dar norocul i-a fost că a avut parte de un doctor bun și s-a putut întoarce la muncă fiindcă ea n-are nădejdea nici unui alt sprijin decît munca ei. Femeia e văduvă și poartă și grija a doi copii, două fete, dintre care cea mare a dat chiar zilele trecute examen la facultate, la Drept. Floarea Andrei, prezentă printre cei 15 inși cîți numără deocamdată echipa de la Lehliu a lui Marin Bărboi, nu s-a putut duce la București să stea pe lingă fată în timpul examenului, a trebuit să rămînă să mute de colo-colo, prin porumb, aripile de ploaie și nici nu știe dacă fata a reușit sau nu. În ziua cînd am fost la Lehliu, aceasta era problema nr. 1 a celor din echipă, chiar în seara acelei zile urma ca ei să dea telefon în sat, la Olanu, unde fata probabil că se întorsese, să afle și ei rezultatul. „Dacă da a zis mamică-sa că da o masă la bufet la Lehliu, că nu e zgîrcită. Și cu toate că noi bem puțin de felul nostru, cred că atunci o să bem și noi mai mult“.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Unul pentru toți

Un OM a stîns o sondă care luase foc. După eveniment am făcut parte din categoria acelor care l-au plictisit și cu întrebările. Transcriu aici o parte din discuție: Spune-mi, nu ti-a fost frică? De ce ai intrat? Frică-mi e cînd merg pe drum — dă unul beat cu mașina peste mine. Sau vara cînd merg la mare: dacă mă înec? Mi-e frică de lucrurile care nu depind de mine, de cele pe care nu le pot eu controla la milimetru... Dar ce, în respectiva situație puteai controla sonda? Și da și nu. Da — pentru că într-o sondă pot umbla cu ochii închiși, e sonda mea, o cunosc cum mă cunosc pe mine. Nu — pentru că atunci era „bolnavă“ și n-aveam cum să știu precis cum va evolua „boala“. De „nu“ — ul așa îmi era frică... Și totuși te-ai dus în foc. De unde curajul? Curajul și-l face omul cînd vrea cu tot dinadinsul să facă ceva. Asta e. M-au mai întrebat și alții: nu

ți-a fost teamă că mori? Nu — le-am zis. Asta ca să mă lase în pace. Mi-a fost frică, am mai spus, dar n-aveam și nici acum nu am de gînd să mor. Înțelegi? Știam că am să trăiesc și că pot face treaba aia cu. Mi-am ales momentul cel mai prielnic... Te-au mai ajutat și ceilalți... Sigur, voiau să mă ajute. Dar știi ce incurcătură se iscă în situații d-astea: unul mă izbea cu jetul de apă în cap pe motiv că mă apără de flăcări, altul tipa la mine niște instrucțiuni, altul mă implora să fiu atent... Noroc cu băiatul acela, Puiu Aurel, sergentul de la pompieri. Cu el m-am ajutat. Altfel... Spuneai că omul își face curaj atunci cînd vrea ceva cu tot dinadinsul. Cum ți-ai făcut curaj? La ce te gîndeai? Atunci, pe loc? La nimic altceva decît că flacăra aia înaltă de 16 metri trebuie s-o facem să moară. Atît. Și nici la nevastă, la copii? La toate m-am gîndit înainte, pînă să mă ofer să intru. Știam. N-aveam la ce să mă mai gîndesc, erau în mine. Știam că dacă n-o stingem energia

de zăcămint scade, că producția tuturor sondelor de gaze din Bustuchin ar fi scăzut. Știam că Parosenii, Ișalnița și Bucureștii ar fi avut de suferit. Știam că Tîrgu Jiu, Cărbunestii și Tîcilenii n-ar fi avut căldură vreo săptămînă, și era februarie. Asta știam înainte. Și după. Atunci am știut doar că trebuie stînsă sonda. Ce crezi că este eroismul? O luptă. Eroism înseamnă să lupți și să cîștigi. Neapărat să cîștigi. Eroismul se formează contra ceva, de obicei contra unui rău exterior sau interior. Presupunem calm, hotărîre, cunoașterea prefectă a lucrului, Presupunem să știi de ce te bați. Presupunem onoare, prestigiu. Într-un cuvînt? În două: onusul rușinii. Și rușinea? Un fel de frică. Frica de a privi în ochii oamenilor, ai tovarășilor de muncă, ai nevestei, ai copiilor...

Omul cu care am discutat atunci se numește Romulus Onea.

MIRCEA BUNEA ■

De ani și ani, cu prea puține excepții, Teleormanul s-a situat totdeauna în plutonul frunțas al grului, ocupînd, prin producțiile sale, unul din primele locuri pe țară. Anul trecut, de pildă, a ocupat locul al treilea. Anul acesta însă, abia a ocupat locul al șaptelea. Anul acesta ne spun teleormănenii, nu s-a muncit totuși mai prost. Ei, cei ai locului, sînt aceiași, nu s-au proștit, nu s-au schimbat, oricum i-ai măsura ei sînt ce sînt, adică niște oameni dintr-o bucată. Dar anul acesta, ca niciodată, timpul s-a ridicat împotriva lor. Ca niciodată, Cimpia Burnasului, în cea mai mare parte a ei, s-a transformat într-un pol al secetei. Iar partea rămasă, cea nelovită de soare, s-a transformat într-un pol al umidității.

Străbătem, în dimineața de august, partea sahariană a Teleormanului. Soarele năucește, priveliștea năucește. Griul nu se mai vede, a fost strîns de mult (doar niște insule de paie ce mai îngălbenesc ici și colo, dar despre ele vom mai vorbi). Plantele piinii sînt de-acum amintire, pînă și rădăcinile lor, la ceasul de față, s-au resorbit sau se resorb. Ele, aceste plante, n-au, precum știm, constanța pietrei sau durata bronzului, deși truda ce le-o închini ar trebui, își spui, să le facă veșnice. (Dar și despre truda asta, închinată efermerii arhitecturii a plantei piinii, vom mai vorbi.) Ce se vede acum, pe cimpia întinsă pe spate pînă sub orizonturi, este doar seceta.

Culturile duble s-au calcinat înainte de-a răsări. Unde nu-i irigație (uneori, chiar și unde e...), frunzele lor sînt frunzițe, răsuците de arșiță ca foile de tutun. În zona Videle, floarea-soarelui, văzută din tren, pare o foarte gingașă cultură de margarete. (Pe-aici, prin această zonă, unele C.A.P.-uri abia au cules 2 200—2 300 kg de griu la hectar.) Porumbul este fragil, de un verde palid, bolnav, limfatic, drugile-s moi și subțiri, frunzele transparente. În alte zone, cele de la polul umidității, combinele care recoltează fasolea abia se văd din jungla de buruieni. De n-ar fi prevăzute cu sirene, care să le semnalizeze prezența prin „bălălău“ (cum se cheamă bălăria sau buruiana în limbajul localnicilor), le-ai pierde din ochi, poate că s-ar pierde din ochi și ele... („Combinele cu sirene“ sînt, pare-se, o invenție strict locală; dar și despre asta vom mai vorbi.) În sud, cirduri de rațe sălbatice zboară buimac deasupra Dunării. Vin din susul apei, șovăie, se răsucesc pe loc, o iau iar în sus... Puncte albe și negre pe cerul roșu, care fierbe ca un vulcan, escadrilele de aripi plutesc ameteite, ca niște nave fără busolă. Plutesc cu ciocurile căscate, înnebunite de soare, înnebunite de sete. De jos, oamenii le urmăresc atent, întrebîndu-se dacă se vor pierde pînă la urmă în zarea apelor sau, dimpotrivă, vor plonja către tufșurile de pe țarm, încremenind pe tipsiile frunzelor în formă de ieroglife egiptene. Ar vrea să știe, cu alte cuvinte, dacă se-anunță mai departe soare sau zvon de ploaie. Dar păsările plutesc buimac prin valurile de străluciri ale cerului care fierbe ca un vulcan.

A fost deci, pentru griu, ca și pentru celelalte culturi, un an prost, o vară dramatică. Campania grului ca și cea a orzului au fost izbite în creștele de torentul solar, care le-a zăpăcit, le-a ameteit, le-a scos din canoanele legitime, din regulile statornicite de tehnică și de agrotehnică. Munca, în aceste condiții, s-a transformat, în sensul cel mai deplin al cuvîntului, într-o luptă. O luptă grea, o luptă de uzură, puțin spectaculoasă, extenuantă la culme, solicitînd mușchii și nervii, iscusința și rezistența fizică, solicitînd, mai presus de toate, știința desfășurării forțelor, a contraatacurilor, a regroupării din mers a reorganizării perpetue a asalturilor. La capătul acestei lupte, Teleormanul a ocupat, cum spuneam, locul al șaptelea în ierarhia națională a grului. Întreprinderile agricole de stat au dat, în medie, 3 800 kg la hectar, iar cooperativele de producție 3 100 kg. Puțin, față de cit se așteaptă de la Cimpia Burnasului. Dar puțin în raport și cu seceta?

Ing. Florian Gruia, directorul Trustului I.A.S. al județului, își mușcă nervos mustața. Bărbat tinăr, voinic, cu umeri zdraveni și cu burta păstrată bine, puternică, fermă, stă incomod în „Dacia“ care ne duce pe drumurile județului. Stă în față, lingă șofer, dar răsucit cu amîndoi ochii spre reporterul așezat în spate. „Ca să vedem ce vorbim“, zice dînsul. Sau, poate, ca să-și cruțe privirile de priveliștea dezolantă a cimpului cotropit de seceta. Și ce frumos era acest cîmp, mai zice cu un oftat inginerul, cum era el în primăvară, ce promițător era griul, ce producții de California anunța porumbul! Nu, nu-i mulțumit de cele 3 800 kg la hectarul de griu raportate de trust, deși planul a fost atîns, ba chiar depășit cu vreo 100 kg/ha. De ani și ani, e pentru prima oară cînd I.A.S.-urile teleormănene nu au mai recoltat, o dată cu griul, și niște laude, acele laude pe care interlocutorul meu (o știu bine, îl cunosc de mult...) nu le primește niciodată cu neplăcere. S-au recoltat în schimb niște învățături. Deci niște victorii ale cunoașterii. Deci niște posibilități în plus pentru ca, în anii ce vor veni, nu să birui în întregime seceta, nu să prefaci soarele în nor de ploaie, fiindcă asta nu-i cu putință, dar măcar să poți pune un cot în soare, ca să-i provoci arșița o eclipsă.

Precipitațiile, imi povestește inginerul, au lipsit și în epoca semănatului grului, și în epocile care-au urmat. Drept pentru care griul n-a prea răsărit. Sau, cînd a răsărit, a făcut-o doar aparent, cu boabe „mințite“, adică planta a „sărit“, dar repede a căzut la loc, fulgerată și moartă. Cei care au însămintat cu discul mare, renunțînd să mai are, au fost, dintre toți, singurii cîștigați. Solul lor, nemaifiind răscolit în adînc, a pierdut mai puțin din umiditate. Fapt care s-a văzut chiar și pe terenurile mai dificile. (În trecut fie spus, Teleormanul nu-i, cum se crede,

chiar un rai al fecundității, nu-i un pămînt gras ca untul din zare-n zare: cînd 40 la sută din suprafața arabilă o constituie pămînturile podzolice, brunul roșcat de pădure și alte soluri rebarbative belșugului vegetal.) Foarte bine, intervine reporterul, povestea asta cu seceta și cu discurile e limpede, dar ce s-a întimplat în cealaltă zonă, cea de sub zodia umidității excesive? Cam 20 la sută din suprafețe, vine răspunsul, sînt soluri care bătutesc. Ele se află în nordul județului, inclusiv în incintele irigate. Acolo lucrurile se petrec (adică trebuie să se petreacă) invers, acolo solul trebuie răscolit, afinat, drenat și scarificat. Dar pentru asta îți mai trebuie și utilaje (tractoare grele pentru scarificat, de pildă, existente în număr mult prea redus), ca să nu mai vorbim de carburant. Să trecem, intervenie din nou, grăbit, reporterul, peste spinoasa problemă a carburantului, să ajun-

zăpadă (zăpadă, ce-i drept, a fost, a fost și de doi metri!), apoi, primăvara, l-au amăgit niște ploii, de fapt niște vijelioase averse, pentru ca de la începutul lui mai și pînă pe 10 iulie, cînd a intrat în lan cu combinele, să nu mai cadă din cer nici un strop. Asta, pe de o parte. Iar pe de alta, blestemul umidității și al inecului. Adică spre sfîrșitul lui martie au răbufnit, brusc, infiltrațiile. Apa freatică a crescut la nivelul Dunării (a unei Dunări umflate ca un balaur, acoperind parcă cerul), hectare întregi s-au inecat, zone de necuprins cu ochiul au devenit un fel de Vale a Amazoanelor. Sintem aici pe locul vechii bălți a Suhuiei, paradisul pescarilor, sacrificat în folosul grului, al porumbului, dar, iată, răzbinindu-se deseori, rece-rîndu-și parcă drepturile arhaice, dintr-o arhaică civilizație a naturii. Riul Vedeia, care străbate această zonă, a crescut și el, a pornit-o în trombă spre Dunăre, dar

loace terestre, ci cu mașini zburătoare, cu elicopterele care au zburat cit a fost nevoie, chiar și peste orele de program, chiar și pe vînt ori pe ploaie. Mai notați-i și pe țărani, da, da, pe ei, pe țărani, pe cei despre care tot zicem că, vezi dumneata, s-au boierit, stau cu spațele la pămînt, nu le mai pasă de soarta piinii. Le pasă! Au venit, ca să salveze recolta, în masă, fără să-i cheme nimeni, fără să mai aștepte bătaia în geam a primarului și rugămintile lui fierbinți, cu căciula-n mină. Ei toți, mecanizatorii, aviatorii, țărani, militarii și muncitorii orașelor, au strălucit din nou, în acele zile, la vechiul, la greul, la vitalul examen al răspunderii omului pentru soarta piinii.

Dar despre cum au muncit mecanizatorii și țărani teleormăneni, despre S.M.A.-uri, C.A.P.-uri și consilii agroindustriale care au raportat producții de virf, vom vorbi pe larg într-un viitor articol.

Deocamdată, în drumul de întoarcere către reședința județului, oprim lingă niște combine care, într-un lan de fasole, chiue din sirene ca niște vapoare. Chiuitul se adresează șoferilor de pe tractoarele cu remorci, anunțîndu-i că buncărul combinei e plin, că pot veni să preia povara de boabe. Intrăm în lan, facem semne cu mina spre o combină, cel din cabină ne vede, vine spre noi, oprește, coboară. El privește interlocaț pe Gruia: de ce l-a stopat, ce nu-i în regulă? Inginerul îi lasă reporterului inițiativa cuvîntului. Reporterului, care se miră că mașinile astea au „sirene“ (adică niște tuburi montate de combineri la țevile de eșapament) în loc de claxoane, combinerul, un ins în vîrstă, de fapt fără vîrstă, cu fața și părul cănite virtos de arșiță și de colb, îi răspunde că hm, asta-i bună!...oare chiar se miră? Dar e clar, ride omul, doar dv., ziaristii, ați tot scris că mașinile astea sînt „corăbiile cîmpului“, iar corăbiile au sirene, nu? De fapt, combinele astea, cîndva, au avut claxoane, dar dacă trec prin atîtea prefaceri, adaptări și readaptări, dacă tot scoți și tot pui pe ele fel de fel de echipamente (transformîndu-le din combine pentru păioase, cum au fost concepute inițial, în combine pentru fasole, pentru în, pentru soia, pentru orez, pentru floarea-soarelui, pentru porumb...), cum să te miri că cine știe unde și cînd le-a dispărut un claxon, băgat într-un buzunar mai larg de o mină mai lungă?

Vorbînd, omul și-a mutat privirile spre combină. O învăluie cu niște sentimente care nu te pot înșela. Omul acesta e un specialist, un mare specialist. El cunoaște (trebuie să cunoască!) vreo 30—40 de tipuri sau familii de mașini. El știe (trebuie să știe!) nu numai tehnică, ci și agrotehnică. El nu-i cu nimic mai prejos decît muncitorul industrial (stăpin pe doar 3—4 tipuri de utilaje...), decît mecanicul de vapor sau mecanicul de locomotivă, confrății lui întru știința de a conduce și exploata mașinării complicate, sub chiuitul sirenelor despletit peste zările cucerite. Omul acesta ar putea lucra cu succes într-o hală de fabrică, cu program de opt ore, cu aer condiționat, cu temperatură industrială, cu un cîștig mai bun, oricum mai stabil, nesupus fluctuațiilor secetei sau umidității, cu viața reglată de acul ceasornicului, nu de lupta cu arșița sau cu apele. Dar el a rămas aici, lingă această mult prea muncită, prea încercată, prea răbdătoare combină, pe care o învăluie din priviri cu sentimente ce nu te pot înșela. Dacă-l întreb de ce nu pleacă la oraș, în industrie, îți va răspunde pe loc, fără nici o emfază: și piinea cine s-o facă?

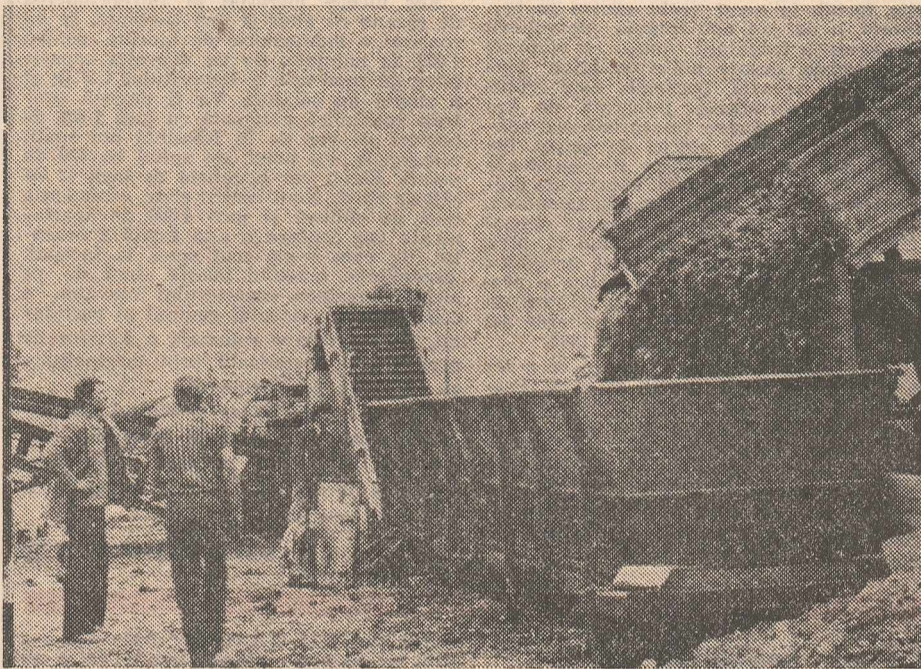
Îl cheamă Gheorghe Bratu, are 40 de ani, are doi copii mici și lucrează la S.M.A. Purani. Ar putea avea orice alt nume. S-ar putea numi cu oricare din cele aproape 10 000 de nume de mecanizatori ai Teleormanului.

În învățaturile grului intră, ca o primă și fundamentală lecție, știința de a te dăruți fără nici o rezervă — adică dînd totul, nepăstrînd nimic pentru tine — uneia din cele mai grele munci din cite se fac în această țară.

ILIE PURCARU

Învățăturile grului (I)

Călare pe secetă, călare pe ape

gem la acele victorii ale cunoașterii cu care acum citeva clipe mi-ai excitat imaginația. De fapt, sosește răspunsul, nu-i nici o filosofie, lucrurile sînt răsțuite. Trebuie aplicată, în fiecare zonă, o tehnologie în rimă cu solul, cu timpul, cu fluctuațiile termice etc. Adică o tehnologie care să introducă datele generale, cerințele generale (privind soiul grului, epoca semănatului, patul germinativ, densitățile, îngrășămintele etc.) în sistemele de valori ale locului, adesea marcant despărțite, polar structurate de la o zonă la alta, dacă nu de la un kilometru la altul. Cei ce-au făcut așa au cules din plin, chiar dacă de la sfîrșitul lui mai și pînă la recoltaț nu i-au blagoslovit deloc ploile, ci doar călduri de 32—34 de grade la umbră. Cei de la I.A.S. Turnu, unde-i director ing. Zaharia Romulus, au cules 6 100 kg griu la hectar, cei de la I.A.S. Piatra, unde-i director ing. Gh. Calapod, au recoltat 5 500. Pe cînd alții, negrijulii cu tehnologia (vezi cazul fermei Săceni a I.A.S. Dobrotesți, condusă de ing. D. Saru), n-au ajuns decît la 2 300 kg la hectar. Drept pentru care primii doi numiți trec printre oamenii lor cu fruntea sus, pe cînd ultimul, covârșit de reproșurile din privirile subalternilor (care și ei au muncit, și încă aprig, fiind și ei oameni dintr-o bucată, din aceeași bucată cu cei din Turnu sau Piatra, dar frustrați de măsurile care să le facă dăruirea eficientă), a trebuit să de-deze răspunderile de șef.

Nu mergem la nici unul din cei numiți. Mergem la I.A.S. Zimnicele, la directorul Eugen Matei.

Îl cunosc de mult. E aici, dacă nu mă înșel, de vreo 16—17 ani. E unul dintre specialiștii de faimă ai Teleormanului, lăudat de presă, de radio, de televiziune, consultat de mulți (inclusiv de mai marii săi) în probleme acute ale producției, purtînd pe umeri (nu fără plăcere, ca și ing. Gruia...) cununa unor distincții și a unor elogi multiple.

Îl cunosc de mult, dar acum nu-l mai recunosc. E greu de recunoscut, sub coama părului alb și sub ochelarii (de cînd îi poartă?) care ascund cearcăne, griji, în somnii, peste toate o nesfîrșită amărăciune, chipul tinăr, insufletit de așteptarea victoriilor, adică a recoltelor mari, cu care ing. Eugen Matei se purta prin lume nu mai departe de primăvara aceasta. Chipul, atunci, îi ridea, așa cum îi ridea și cimpia, care făgăduia recolte de țara făgăduinței. Lăsase în urmă un an, 1980, pe care-l taxase drept „bunișor“ (4 150 kg la hectarul de griu), acum spera cel puțin 5 500—6 000. Cit a cules? Am cules, zice... și tace. Nu vă mai spun cit am cules, reia, că rid și ceapeurile de mine. Mă rog, am scos mai mult decît ceapeurile, dar... Pe dv. ce v-a lovit, îl întreb, umiditatea sau seceta? Amîndouă, zice... după care iar tace. Îi smulg vorbele cu cleștele, dintr-o încheștare a sufletului de culoarea catranului, a arșiței sau a secetei. Da, mai întii a fost seceta, griul a răsărit abia sub

fluviul umflat de propria-i viitură nu l-a primit, l-a azvirlit înapoi, risipindu-l peste toată cimpia. Era o tristețe, firele orzului, apoi ale grului, îndulau prin apele tulburi ca firele de mătasea broaștei, singurul zvon de viață în imensitatea cîmpiei îl aduceau orăcăitului broaștelor și, ici-colo, gîițatul speriat al porcilor refugiați pe grinduri. Și oamenii, zic, oamenii ce-au făcut, nea Matei? Chipul lui nea Matei se însufletește (...iată-l, în sfîrșit, pe vechiul meu cunoscut! Dar oare care este acum adevăratul lui chip, cel din această clipă sau cel din clipa de dinainte?). Oamenii, zice, au fost nemeaipomeniți, mecanizatorii în primul rînd, notați-i pe N. Ivănuș, pe N. Opriș, pe P. Grădinaru, aștia n-au știut ce-i odihna, au muncit pînă noaptea, uneori și noaptea, și-au petrecut dîmnicile nu petrecînd, ci muncind, s-au bătut cu seceta și cu apele, s-au aruncat în tranșele luptei primii, au rămas în ele ultimii. Pentru ca ultimul cuvînt în materie de recolta să fie al lor. Și a fost al lor. Mai notați-i, vă rog, pe aviatori, da, pe aviatori, fiindcă erbicidarea și fertilizarea de primăvară, din cauza excesului de umiditate, nu s-au putut opera cu mij-

Drumuri noi în împărăția ierburilor

Întâlnire în amurg la Poiana Mărului

În ce stadiu se află în prezent agricultura noastră montană? Foarte recent, a fost încheiată cea mai cuprinzătoare anchetă de teren efectuată în România pe această temă în ultimele decenii. Realizată de un colectiv de la Institutul de economie agrară sub conducerea doctorului inginer Nicolae Brașoveanu, ea sprijină cu noi argumente necesitatea înnoirii și modernizării producției gospodăriilor din Carpații noștri. Revista „Flacăra” pledează de ani de zile pentru această cauză în serialul Carpați-2000, și ca atare consemnează cu satisfacție studiul, care confirmă, în liniile lui mari, justetea și actualitatea serialului. În numerele viitoare, vom relua câteva idei de bază ale acestui studiu, însoțindu-le de scurte comentarii. Dar mai întâi, un interviu cu inginerul Brașoveanu.

— Desigur, este cu totul explicabil că în primele decenii de edificare a agriculturii noastre socialiste — ne spune doctorul inginer Nicolae Brașoveanu — accentul „a căzut pe șes”, ca să zicem așa, în sensul că problemele producției agricole au fost abordate prin prisma marii agriculturi cerealiere. În acei ani, relativa neglijare a zonelor necooperativizate de munte, la care ne referim aproape exclusiv în cele ce urmează, își avea o justificare care nu mai există azi. În contextul noii revoluții agrare promovate de partid, acestui important sector al agriculturii noastre îi revine un rol deosebit.

— Foarte recent, la al II-lea Congres al întregii țărâni, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, din nou, că „este necesar ca producătorilor agricoli din aceste zone să li se acorde mai mult sprijin pentru a obține producții sporite”. Cum se îndeplinesc indicațiile date în ultimii ani de conducerea superioară de partid privind revitalizarea și modernizarea agriculturii montane?

— Studiul nostru a evidențiat foarte serioase carențe. Aș vrea însă să încep prin a evoca o întâlnire cu valoare de simbol, lângă Poiana Mărului, Brașov, în amurg, undeva în munte. Era prin aprilie sau mai. Zăpada veche nu se topise, cea nouă se așternea peste ea, cam la două, trei palme. Se întâlneau zăpezile... O vreme păătoasă, vânt și frig. Deodată apare în fața mea o bătrânică încovoiată: nu numai de cei 75 ani ai ei, ci și de finul nins și greu, umezit de nea, pe care-l căra în spinare, prins cu o prăjină. Îl aducea de la finața din munte jos la vite, cale de mai mulți kilometri. De ce? Gospodăria ei din satul „Risipi”, cum spun sociologii, fusese strămutată în vatra satului, și bătrâna bătea kilometri pe cărări de munte, tot urcând și coborând. Pe alți con-

săteni ai ei i-am văzut făcând același drum invers, transportând pe spate gunoi din grajdul lor din vale, strămutat împreună cu gospodăria, în vatra satului. Cărau gunoii sus pe munte ca să îngrășe pășunile, care ele, firește, nu au putut fi mutate în vatra satului! Aveam în față imaginea vie a unor neîmpliniri ale gospodăriei montane de azi: absența unei legislații suficiente de diferențiate, ținând mai mult seama de specificul montan. Astfel, aceleași prevederi ale Legii sistematizării, perfect justă în ansamblu, în spiritul ei, și cu însemnată influență pozitivă asupra satului românesc de azi și de mâine, se aplică exact la fel în inima Bărăganului și la Poiana Mărului, de pildă, ceea ce mi se pare absurd. Apoi, întâlnirea pe cărările troiene relevă și inexistența sau insuficiența mijloacelor de mecanizare adaptate specificului montan, de pildă tractoare cu remorcă pentru transport (în 1981 se cară fin și gunoi de grajd pe spate de om!), puținătatea animalelor de muncă. În fine, lipsesc drumurile de acces. Și s-ar mai putea continua...

— Vă referiți deci la rămânerea în urmă pe foarte multe planuri a agriculturii montane, fără justificare azi și cu atât mai puțin mâine. Totuși, în cadrul creat în ultimii doi, trei ani, la indicația secretarului general al partidului, ce s-a realizat, ce ați constatat pe teren?

— Un progres oarecare există. S-au creat, la nivelul fiecărei comune necooperativizate, comisii ale producătorilor agricoli, asociații ale crescătorilor de bovine și ovine în unele localități, de asemenea circumscripții agro-zoo-veterinare pentru zonele montane. S-a făcut, așadar, un cadru organizatoric favorabil pentru conducerea și sprijinirea activității productive în aceste zone. Cadrul singur nu este însă suficient, esențialul îl constituie baza tehnico-materială. Or, cele patru verigi fundamentale, și anume: fondul necesar de pășune, asigurarea de animale de prăsilă și de semințe de soi, chimizarea, mecanizarea — fără de care nu se poate vorbi de o adevărată modernizare, în spiritul noii revoluții agrare — sunt deficitare, în ciuda unor pași înainte făcuți ieri și azi. La nivelul activităților de ansamblu trebuie totuși subliniat aportul substanțial al întreprinderilor de pajiști. S-au făcut, de asemenea, în ultimii ani îmbunătățiri funciare pe bazine hidrografice și masive montane, de pe urma cărora beneficiază și agricultura montană. S-a conturat un început în asigurarea rasei celor mai indicate de animale, precum și pe linia furnizării de semințe de soi acestor gospodării. Dar numai un început! Au fost și valoroase inițiative și acțiuni locale. Să citez, în acest sens,

doar cu titlu de exemplu, cele 10 asociații ale crescătorilor de bovine și ovine din Zlatna, Alba, cu 16 sate; asociațiile pomicole din Horezu, Vilcea; asociația crescătorilor de animale din Valea Dofanei, cu extinse activități de meșteșugărie și artizanat; asociațiile crescătorilor de ovine și bovine din Șanț, Ilva Mică, Tîrlișiu, Bistrița-Năsăud; asociația mixtă a crescătorilor de animale și a pomicultorilor din Josenii Birgăului; asociațiile crescătorilor de animale din comunele Feldru și Zagra, Bistrița-Năsăud etc. Totuși, evident, doar pe baze locale — cit de laudabile ar fi aceste inițiative — nu se va putea realiza revirimentul dorit. De pildă, spiritul gospodăresc local nu va soluționa niciodată problema mecanizării montane, deși desigur, până la atingerea acestui stadiu, care se tot lasă așteptat, nimeni nu trebuie să stea cu mâinile în sin și, într-o primă fază, industria locală ar trebui să furnizeze măcar unele simple care, azi și ele lipsesc. În concluzie: progrese s-au făcut în ultimii doi, trei ani, dar destul de puțin concludente. Se cere o strategie a dezvoltării montane! Și trebuie pornit de la baza tehnico-materială.

„În plină zonă montană se dă școlii profil de mecanică?!“

Ne scrie un medic din inima Apusenilor.

„Sînt medic uman și lucrez în zona Munților Apuseni de aproape 20 de ani... Conducerea de partid și de stat a creat cadrul legal și prin legi și hotărâri s-au trasat sarcini organelor competente, mai ales celor de specialitate, pentru ca și zona montană încă necooperativizată să fie ajutată, îndrumată, dotată cu strictul necesar uman și material în vederea utilizării cu eficiență a capitalului biologic cit și a materiei prime. Rămîn mirat că, deși cadrul legal există și dispozițiile sînt date, ele însă nu se aplică destul de hotărît și curajos în zona montană.

Și revista dv. a cerut adaptarea generală a învățămîntului din zona montană la condițiile locale, profesionalizarea școlii rurale în sensul zoo-agriculturii specifice; ați pledat pentru un învățămînt agricol montan tehnic, pentru maiștrii în păstorit etc. Or, integrarea învățămîntului teoretic cu practica în zona montană s-a făcut la voia întîmplării și, de ce n-aș spune-o, fără nici o răspundere de către organele de specialitate. Un exemplu. Școala generală de zece ani

Măguri-Răcătău, satul Răcătău, situat în plină zonă montană, cu tradiție în lucrarea lemnului, este de profil mecanic! (N.R. Ni s-au semnalat situații similare în numeroase zone montane. Foarte recent din județul Argeș, bunăoară. Deci, trebuie școli în care copiii să învețe despre agricultură și creșterea animalelor, dar în condițiile zonei montane, nu ca în Bărăgan!).

Să analizăm acum procesul de învățămînt în comuna Măguri-Răcătău, satul Măguri, cu o școală generală de opt ani care acoperă o suprafață de aproximativ 130 km pătrați. Îmi permit să pun întrebarea: care este distanța medie pe care trebuie s-o parcurgă un elev zilnic, de la domiciliu pînă la școală? Din calcule reiese, aproximativ, 10 km parcurs zilnic, pe orice anotimp, de către elevii. Este drept că distanțele pentru elevii din clasele I-IV la această școală sînt mai mici: în medie 6-7 km pe orice anotimp. Dar distanțele sînt duble: dus și întors.

De aproximativ 20 de ani de cînd lucrez ca medic în această regiune montană am urmărit periodic școlarizarea, frecvența elevilor și chiar felul lor de pregătire. Prezența la cursuri este în general foarte scăzută la școlile de patru ani, la școlile generale de opt ani fără internat și oarecum, să zicem, aproape multumitoare la școlile de opt și zece ani cu internat. La cele arătate mai sus se mai adaugă faptul că nivelul de însușire a cunoștințelor este nemulțumitor.

Nu vreau să se înțeleagă că ei nu au dotarea intelectuală necesară pentru învățămîntul superior. Nu, sînt înzestrați, dar nu li se oferă condițiile necesare. Oare un elev care urmează cursurile școlare într-un oraș sau într-o comună de șes, cu alte condiții decît cele arătate de mine, de ce să fie favorizat față de elevul din zona de munte?

Să construim sau să renovăm, adaptînd vechile localuri de școli din centrele de comune, și dotîndu-le cu strictul necesar. Dar să fie școli internat! Deci școală generală de 8 sau 10 clase în centrele de comună cu internat, burse și locuri la internat suficiente.

Dr. Ion T. Bogdănescu, comuna Măguri-Răcătău, sat Răcătău, spitalul Răcătău, jud. Cluj.

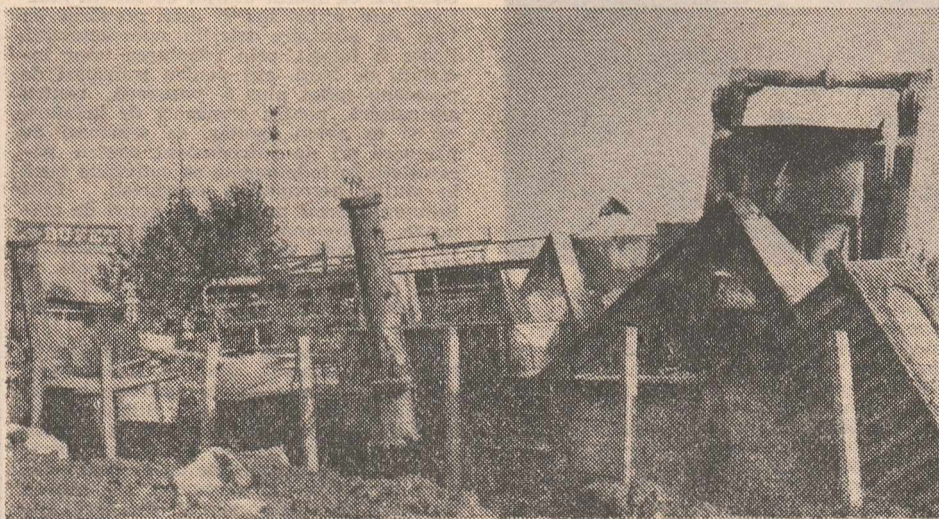
Regretăm că din lipsă de spațiu nu am putut da decît scurte extrase din scrisoarea acestui inimos medic din Apuseni. O scrisoare de 14 pagini dactilografiate, înesată de observații și propuneri judicioase, gospodărești. Cei interesați îl pot contacta pe autor, prin scris sau prin viu grai, la adresa sus indicată, adică la el acasă, în Apuseni.

Într-un număr viitor, cum am mai anunțat, vom merge din nou pe urmele serialului Carpați-2000.

LIONEL NIȚESCU

Comuna Domnești, din județul Giurgiu, se află la o azvirlitură de băț de Capitală. Doar 12-13 kilometri, de asfalt, separă Domneștiul de București. Comuna, cu case noi, decorate frumos și cu gust, este așezată între două riuri: Ciorogirla și Sabar. Ne-am propus într-una din aceste zile un raid prin Domnești. Am dorit să aflăm care este situația pămîntului: cum este el gospodărit, cum i se smulge bogățiile.

Încă de la intrare pe malul riului Ciorogirla am întîlnit două situații diferite. Pe malul drept, o cultură de varză de toamnă, verde și viguroasă, udată și rostită, așa cum scrie la carte, de mină de gospodar, așteaptă, cum se spune, să lege. În schimb, pe malul stîng este o cultură mixtă: din loc în loc sfeclă (cam una pe metru pătrat) — în rest bălării. Bălării înalte cit omul. Un bătrîn care păștea o vacă ne-a spus că la început s-a încercat să se sape pămîntul cu cițiva elevi de la școală. Asta a fost în primăvară. Apoi totul s-a lăsat baltă, în ciuda faptului că în acel colț nimeni nu se poate plînge

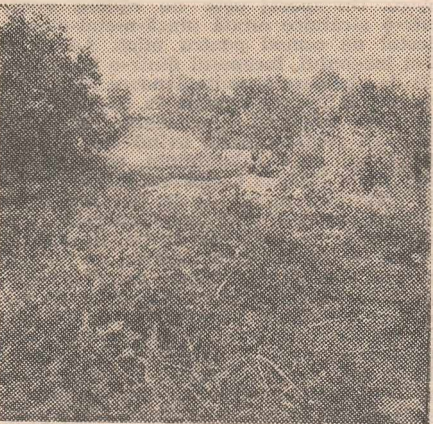
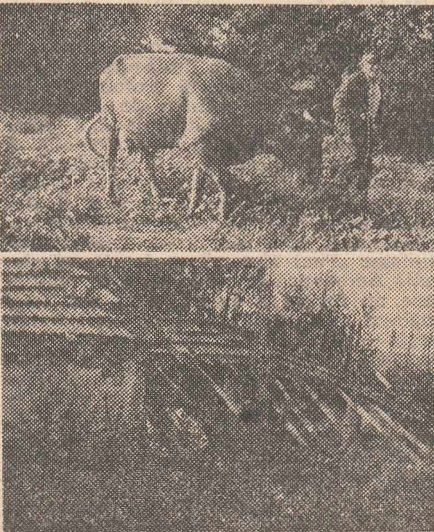

Pămînt bun — așteaptă mîna gospodarului

de apă. Ea există la cițiva pași unde curge Ciorogirla.

Dar legat de acest aspect am întîlnit și alte situații asemănătoare. Chiar în centrul comunei, vizavi de școală, un teren viran, mai bine spus plin cu bălării, așteaptă mîna gospodarului. Terenul ce inițial a folosit ca loc de joacă pentru copii, mai are în dotare doar o scîndură pusă pe un reazăm și un puț. Cumpăna puțului de mult a luat o altă destinație. Ca să ajungi la el, îți trebuie multă răbdare și forță ca să dai bălăriile la o părț. Și toate acestea chiar în fața școlii.

Mergînd pe șosea întîlnești mai multe locuri virane. Alături de casa cu numărul 1777 un teren dreptunghiular de citeva hectare, scaldat de razele soarelui și de apele Sabarului, a fost transformat într-o ladă de gunoi. Tot vizavi, pe un alt teren, la fel de mare, este o adevărată cultură de bălării. Dar aceste aspecte din centrul comunei se întîlnesc chiar și în curtea C.A.P.-ului, chiar la ferma zootehnică. Cît vezi cu ochii numai buruiănă. Președintele, Marin Tudorache, plin de umor, ne spune că aici este o adevărată

În mijlocul satului, lângă asfaltul șoselei, loturi întinse de teren necultivat!

cultură naturală (!?). Adică nu s-a umblat deloc pe teren. Acum se încearcă plugul, dar pentru simplul fapt că n-a plouat de mult, pămîntul se dovedește a fi mai tare ca fierul. Așa că cei de aici, din curtea C.A.P.-ului, așteaptă ca în cel mai scurt timp să înceapă recoltarea scaieților.

Pașii ne-au purtat și pe malul riului Sabar. Ceea ce am văzut întrece orice imaginație. Utilaje și gunoie aruncate chiar pe sau lângă albia riului. Ingerul șef de la C.A.P. Domnești, Valentin Saideac ne spune că utilajele aruncate aparțin S.M.A.-ului Ciorogirla. Din 1977 ele au fost scoase la casare. Pînă la ora actuală s-au predat la I.C.M. peste 1 000 de tone. În prezent, peste 200 de tone de fier stau uitate pe albia Sabarului. Mai mult decît atît. Întreprinderea de utilaj greu și construcții, autobaza din București, ca o compensație, și-a format aici un cîmîtir de fier vechi. Mii și mii de tone de utilaje stau aruncate în bătaia soarelui. Și asta nu este totul. Acest cîmîtir de fier, cum spune pe bună dreptate inginerul Saideac, se află situat într-un obiectiv istoric. Este vorba de curtea lui Caragă Vodă. Din acest motiv zidurile și clădirile care au mai rezistat timpului sînt deteriorate cu bună știință de cei care ar trebui să vegheze la păstrarea și la conservarea acestora. Ce mai aflăm? Că în această zonă, foarte pitorească, în zilele de sărbătoare vin foarte mulți bucureșteni să-și petreacă citeva ceasuri la aer și verdeață. Dar sînt și foarte mulți, tot bucureșteni, care vin și strică ce a mai rămas. Cu alte cuvinte, zona a devenit o imensă ladă de gunoi a multor întreprinderi. Astfel, numai anul trecut s-au aplicat amenzi de peste 35 000 lei. Cine sînt cei care strică natura? Întreprinderea Vulcan, autobazele din Capitală, întreprinderea de pîcle sintetice și Tricodava care aruncă mașini întregi de deșeuri.

Desigur, aceste aspecte trebuie să facă obiectul preocupărilor factorilor de resort. Dacă pentru repunerea în drepturi a zonei turistice și protejarea obiectivului istoric așteptăm o soluție grabnică din partea factorilor de resort, pentru readucerea la rosturile lui a pămîntului necultivat, cotropit de ierburi și gunoie, îl așteptăm pe gospodarul comunei să intervină urgent, deoarece este inadmisibil ca hectare întregi de teren agricol să se irrosească în delina indiferență a primăriei și locuitorilor Domneștiului, adică singurii răspunzători de cit și cum produce pămîntul comunei.

SORIN POSTOLACHE

Din istoria aviației românești

În somptuosul Grand Palais de pe Champs-Élysées din Paris s-a organizat, în octombrie 1910, al doilea Salon internațional de aeronautică din lume. Sub mărețele și luminoasele sale cupole se înșirau cele mai noi creații din domeniul aviației, care abia se născuseră. Aeroplane de diferite construcții, mărimi și culori atrăgeau vizitatorii, dintre care cei mai mulți se îngrămădeau în jurul unui aeroplan biplan, de culoare roșu închis, remarcat nu numai prin forma sa și ampenajul său deosebit de al celorlalte, dar mai ales prin faptul că era singura mașină de zburat care nu avea elice.

Unii vizitatori nici nu-și puteau imagina cum ar putea zbura acest aeroplan lipsit de elementul care îi asigură propulsia. Din acest motiv discutau, comentau și ascultau cu multă atenție explicațiile tinărului inginer care-l inventase și îl construise.

Alături de acest aeroplan se găsea pe un suport o placă cu denumirea și cîteva din caracteristicile sale principale:

Aeroplan HENRI COANDĂ - 1910:

- Anvergura	10,30 m
- Lungimea	12,50 m
- Suprafața portantă	32,70 mp
- Greutatea în linie de zbor	420 kg
- Motor turbopropulsor cu tracțiune la punct fix	220 kgf

O reclamă concepută și desenată de creator, care iubea muzica, desenul, sculptura și sportul, dar mai mult îl pasionau știința și tehnica, și îndeosebi cercetările și experiențele din domeniul ei, arăta vizitatorilor că este singurul aeroplan din lume propulsat prin reacție.

Afluența vizitatorilor, interesul specialiștilor și celor pasionați pentru aviație față de această realizare deosebită, de concepție și construcție nouă (mijlocul de propulsie constituind o adevărată revoluție în construcția de motoare de avion), păreau să prevestesc viitorul unei soluții strălucite.

Între somitățile care au vizitat Salonul cităm doar pe Paul Painlevé, profesor la Sorbona și prim-ministru de mai târziu al Franței, și pe Gustave Eiffel, unul din precursorii aerodinamicii experimentale și constructorul celebrului turn care-i poartă numele. Acesta, examinând amănunțit aeroplanul „H. COANDĂ-1910”, s-a adresat inventatorului și constructorului spunînd:

du-i: „Păcat, băiete, că te-ai născut cu 30 dacă nu cu 50 ani, prea devreme!”

Henri Coandă s-a născut în București în ziua de 7 iunie 1886. A urmat liceul Sf. Sava din Capitală și liceul militar din Iași, pe care l-a terminat ca șef de promoție.

Ca tânăr ofițer de artilerie a construit la Arsenalul armatei din Dealul Spîrii și a încercat în zbor, în 1905, un aeromodel propulsat prin forța de reacție a unei rachete.

Dorind să se specializeze în construcția de aeroplane, studiază la Charlottenburg, Liège, la Institutul Montefiore și își ia diploma de inginer la Școala superioară de aeronautică din Paris, în 1909, cu deosebit succes.

După cum spunea mai târziu: „Mitul vîntului a fost muza care m-a călăuzit întreaga viață”; de aceea a început să studieze, teoretic și practic, legile care guvernează mișcările corpurilor în aer, stabilind prin lucrările lui condițiile necesare zborului și a stabilit profilele necesare construirii mașinilor de zburat.

Pentru a verifica practic rezultatele cercetărilor și calculelor sale montează o platformă cu un banc de încercări, conceput de el pe o locomotivă. Experiențele le-a executat pe linia Paris-Saint Quentin, pe care locomotiva putea rula atunci cu viteza de 90 km pe oră, determinînd prin aceste experiențe, cantitativ, anumite fenomene aerodinamice.

Bine pregătît atît teoretic cît și practic, realizează aeroplanul propulsat prin reacție, expus la Salonul de aeronautică. Această mașină de zburat avea în construcția sa multe elemente noi, din care cităm: longeroanele principale ale aripilor erau fabricate din oțel aliat în loc de lemn, cum le aveau celelalte aeroplane; aripile erau acoperite cu contraplacaj în loc de pinză; bordul de atac al aripilor avea voleji cu fantă care măreau sustentanța; un ampenaj de o formă deosebită; rezervorul de benzină și ulei era amplasat în interiorul aripii superioare, iar cele două aripi - unite între ele și fixate de fuselaj, prin numai patru bare de oțel. Toate aceste noutăți constructive, inclusiv forma aerodinamică a capotajului motorului și fuzelajului, contribuiau la micșorarea rezistenței la înaintare și mărirea vitezei avionului.

Motorul aeroreactiv, denumit de Coandă „turbopropulsor”, era, conform clasificării

în prezent a acestor motoare, un: „motor-reactor”.

Conducerea se efectua prin două volane amplasate cite unul de fiecare parte a postului de pilotaj.

În ziua de 16 decembrie 1910, Henri Coandă, dorind să-și încerce aeroplanul în rula pe teren, îl transportă pe cîmpia de la Issy-les-Moulineaux, inaugurat ca teren de zbor la 1 iulie 1906, tot de un român, Traian Vuia, și utilizat apoi ca aerodrom de zburătorii francezi.

După pornirea motorului, aeroplanul pus în mișcare rula din ce în ce mai repede, scoțînd flăcări și fum de ambele părți ale fuzelajului. Înainte ca Henri Coandă să-și dea seama, aeroplanul se găsea în aer! Impresionat de flăcările care se prelungeau pînă în dreptul postului de pilotaj (fiind și la primul său zbor cu un aeroplan) cît și de faptul că se apropia vertiginos de zidurile împrejmuitoare ale orașului, a închis alimentarea injectoarelor și a oprit motorul. Aeroplanul, pierzînd viteza necesară sustentanței, s-a prăbușit și a luat foc. Coandă a fost aruncat afară, nefiînd legat de scaun, și astfel a scăpat numai cu o mină fracturată.

Acest zbor marchează începutul zborurilor avioanelor cu reacție, pentru care fapt, mai târziu, Coandă a fost denumit „părintele aviației reactive”.

Lipsa de mijloace financiare personale, cît și neîncrederea financiarilor în acest nou sistem de propulsie au fost cauzele pentru care autorul n-a mai putut perfecționa invenția sa. Zborul efectuat a constituit însă un fenomen epocal, demonstrînd un nou mijloc de propulsie a mașinilor de zburat.

Presa de specialitate, de-a lungul anilor, a publicat mai multe articole despre aeroplanul „H. COANDĂ-1910” și despre inventatorul lui, din care cităm doar două:

Din „La Technique Aéronautique” nr. 21 din 1910, articolul lui G. Espitaier, spicuim următoarele: „Aeroplanul Coandă este unul dintre rarele aparate în care totul este nou, iar modul judicios și rațional prin care inventatorul său iese din făgașele drumului bătut în această direcție pentru a înfrunta riscurile lucrului inedit constituie un motiv destul de puternic spre a ne decide să examinăm cu atenție mijloacele pe care inventatorul le folosește în construcția sa... Cea mai mare ingeniozitate creatoare d. Coandă a dovedit-o, desigur, în concepția acestui propulsor”.

În numărul din iunie 1953 al revistei „INTERAVIA”, de importanță mondială, cităm pasajul: „Avionul COANDĂ 1910 a

fost precursorul lui Caproni-Campini, primul avion cu reacție dinaintea de război”.

După distrugerea aeroplanului său propulsat prin reacție, Coandă și-a continuat activitatea de constructor de aeroplane prin crearea unor mașini cu elice, obținînd și cu ele succese remarcabile. Între anii 1911-1914 lucrează la uzina Bristol, din Anglia, ca inginer-șef, unde, între altele, realizează avionul „Bristol-Coandă”, utilizat și de aviația patriei noastre. Între anii 1914-1916 lucrează din nou în Franța, realizînd și aici mai multe tipuri de avioane.

Henri Coandă a avut mai multe invenții în domeniul diferite și un mare număr de brevete, care pot fi văzute în Muzeul tehnic „Prof. dr. ing. Dimitrie Leonida” din București. Dintre ele, cea mai importantă o constituie invenția denumită: „Procedeu și dispozitiv pentru devierea unui fluid într-un alt fluid”, brevetată sub nr. 374.943 și căruia i s-a dat denumirea de: „Efectul Coandă”. Acest fenomen are un mare număr de aplicații practice dintre care cităm doar următoarele: deflecțiunea jeturilor de gaze ale motoarelor cu reacție, la obținerea unei hiper-sustențării, frînarea la aterizare și reducerea zgomotului la esapamentul motoarelor, cît și la bancurile de încercat motoare.

Henri Coandă, deși a petrecut mai multe decenii în străinătate, și-a păstrat cetățenia română, fiind strîns legat, prin firele nevăzute ale dragostei de patrie, de poporul și țara sa.

În anul 1970 a revenit definitiv în patrie, se instalează în casa părintească din București.

Henri Coandă a fost cinstit și apreciat în patria sa și în străinătate. A fost sârbătorit la Paris, New York și decorat cu mai multe distincții.

În patria sa a fost ales membru al Academiei R.S.R., a primit înaltul titlu de „Doctor Honoris Causa” al Institutului politehnic din București.

În ziua de 25 noiembrie 1972, acest mare inventator ne-a părăsit și a fost înmormîntat în cavoul familial din cimitirul Belu din București. Numele său rămîne legat de aviația reactivă prin avionul realizat cu trei decenii înainte ca Heinkel, Campini și Whittle să fi construit avioanele lor propulsate prin reacție, și prin care au perfecționat invenția dăruită omenirii de românul Henri Coandă.

Ing. CONSTANTIN GHEORGHIU
Brașov

Iosif Silimon un nume de seamă al aeronauticii

Aurel Vlaicu, Traian Vuia, Henri Coandă - nume celebre și nume dragi nouă, românilor, dar nu numai nouă. Ei întru-chipează un simbol, un ideal, un mit al omului în cucerirea înălțimilor, ideal pentru atingerea căruia de la legenda lui Icar încoace, n-a precupețit nici un sacrificiu în a și-l realiza, pentru a se impune văzduhului, spațiilor celeste. Cînd omul a ajuns să atingă Luna, cînd zborul în Cosmos a devenit fapt curent, iar aparatele aeriene de transport ceva atît de obișnuit ca „bună ziua”, nu avem voie să-i uităm pe cei care, de cele mai multe ori, anonimi, își dedică întreaga viață pentru ca aceste realități să fie posibile. Aeronautica a avansat enorm; noi știm azi cu toții pe ce culmă se află, precum tot atît de bine știm că aici, pe meleagurile românești, unde s-au născut și s-au jertfit mari înaintași, pionieri ai ei, n-a încetat niciodată să existe, să evolueze și să se impună alți reprezentanți. Să cimenteze și să ducă mai departe o veritabilă școală. S-au ivit mereu acei pasionați, acele inteligențe care și-au dăruit întreaga viață și cunoaștere, forțele, energia, pînă la sacrificiul de sine, pentru a crea, a perfecționa, a cuceri noi pași în această ultramodernă știință și industrie. Unul dintre aceste înalte spirite este și inginerul IOSIF SILIMON, un adevărat creator de școală în școală și anume: școala de concepție și producție românească de planoare și motoplanoare, domeniu care a preocupat întotdeauna aeronautica, revitalizat în mod deosebit în ultimele decenii. Acestea, inginerul nostru i-a închinat peste 43 de ani de muncă și de viață. S-a născut la 22 iulie 1918, în orașul Satu Mare, în familia unui mecanic cefist. În anul 1942 absolvă Școala politehnică din București, devenind inginer electromecanic cu specialitatea aeronautică, angajîndu-se imediat la uzina I.A.R. Brașov. Lucrează mai întîi în birourile de studii, reușînd să cunoască în profunzime problemele tehnice la zi în construcția de aparate de zbor, iar apoi ca șef de secție de producție, pînă în anul 1946. Înzestrat cu o inteligență rară și un talent deosebit pentru aeronautică, tinărul inginer își dă seama că numai știînd să zboare, numai cunoscînd reacția aparatelor în străbaterea aerului poate să gîndească și să înlătuască perfecționarea lor, pentru noi performanțe. Începe, prin urmare, să învețe pilotajul la Școala de la Sîmpetru, încă din vara lui 1943, de care nu se va despărți mulți ani și cu care va colabora în materializarea ideilor sale. Aici cunoaște cel mai bine planoarele, secretele și șansele lor de viitor,

gîndînd că oricît de mult va evolua aeronautica, ele vor rămîne cuceriri valabile domeniu în care spiritul său creator a lucrat cu ingeniozitate, aducînd contribuții de mare valoare, recunoscute internațional. Mai mult, încearcă totul pentru dezvoltarea unei industrii naționale de planoare, alături de cea de avioane, vis realizat în ultimul deceniu, cînd s-au pus bazele Industriei Aeronautice Române.

Inginerul Iosif Silimon a lucrat ani de zile într-o secție de planoare, la Brașov, unde, disciplinat, conștiincios, perseverent pînă la renunțare de sine, caută soluții noi, originale, îndrăznețe tocmai pentru a asigura viitor, zborului cu planorul. Și reușește! În anul 1949 concepe planorul de antrenament IS-2 pentru zborul în pantă, monoloc, pe care îl construiește cu ajutorul cercului de aeromodeli din Brașov și al elevilor Școlii de zbor din Sîmpetru. Un aparat ușor de cădere mică, într-o alcătuire mixtă pinză-metal-placaj, destul de comod pentru pilot. Acesta a fost începutul, începutul dintr-o lungă serie de planoare și motoplanoare superioare care îi inscriu numele în istoria aeronauticii moderne. Îi urmează, în 1950, IS-3, cu totul original, avînd un fuzelaj din țevă de duraluminium, cu care va depăși (în 1954) la Concursul internațional de zbor fără motor de la Leszno, performanțele celor mai bune aparate din lume prezentate în competiție. Record de viteză - 74,5 km pe un traiect cu țel fix, în linie dreaptă de 300 km; record de distanță cu țel fix - 305 km; record de viteză pe un circuit triunghiular de 100 km. Iar cu IS-28 B, creat în 1973, primul din seria celor metalice, a depășit toate recordurile anterioare. Aparatul are ampenaj în T și profil laminar cu tren semiescarmotabil, cu locuri în tandem. Cu o altă variantă a lui - IS 28 B2 - inginerul român a reușit să stabilească un nou record S.U.A., după care, la scurtă vreme (în iunie 1979) stabilește recordul mondial - Goal and return - pe o distanță de 829 km.

Planorului, pasiune permanentă, nu i-a sacrificat însă, întregile sale resurse și cunoștințe de inginer și creator, lucrînd cu aceeași intensă aplicare și în sectorul avioanelor, unde și-a demonstrat același spirit inventiv, precum și în acela al elicopterelor. De numele său se leagă și realizarea (în anii 1969-1970) a primului avion metalic românesc după război - IS-24 - ca și elicopterele I.A.R. 316 și I.A.R. 330 pe care, alături de multe alte tipuri, țara noastră le-a prezentat la Salonul aeronauticii și spațiului de la Paris, din anul 1973 (despre care revista „Flacăra” a consemnat/ la acea vreme, un reportaj). IS-24, conceput ca aparat utilitar cu funcții multiple, are aripa sus și este prevăzută cu tren de aterizare triciclu neescarmotabil. Poate fi folosit, prin adaptarea unor instalații de bord, atît pentru transport de persoane (pilot plus 5 pasageri), pentru agricultură, pentru transport de mărfuri, cît și ca avion sanitar, ca remorcaj de planoare ori de antrenament pentru parașutiști. În îndelungata sa activitate pusă în slujba aeronauticii românești, Iosif Silimon a creat peste 40 de tipuri de planoare, motoplanoare, și avioane care au fost exportate și certificate în peste 17 țări de pe toate continentele, unele cu mari tradiții în domeniu cum sînt S.U.A., Canada, Australia, Franța, R.F.G., Anglia, Suedia etc.

Informîndu-se cu tot ceea ce e nou în tehnică în general, studiînd și încercînd cu asiduitate materialele potrivite pentru aeronautică în special, ing. Silimon este, totodată, primul în România și printre primii din lume care au gîndit, au experimentat și realizat modele de planoare din fibre de sticlă. De asemenea, s-a aliniat împreună cu alți specialiști din țară, celor mai noi căutări pentru construcția unor vehicule pe pernă de aer în scopuri utilitare, în speță, pentru recoltarea stufului în Delta Dunării. Știînd să viseze, dar și muncînd asiduă pentru a-și împlini visele, inginerul Silimon, ca toate marile spirite, a gîndit pentru prezent și viitor, în binele țării sale, orientîndu-și creațiile necesităților țării, ale economiei naționale.

Vorbînd despre personalitatea și contribuțiile sale nu putem omite însă, activitatea didactică de la Institutul politehnic din Brașov, pe care a desfășurat-o cu aceeași conștiinciozitate și profunzime. Învățănd pe studenți munca de cercetare, cercetînd și studiînd alături de ei, a înfăptuit și o muncă științifică remarcabilă. A elaborat și publicat în țară și străinătate numeroase lucrări de specialitate. Astfel, Inginerul Iosif Silimon a ajuns și rămîne un nume în aeronautica internațională, recunoscut și prin acordarea prestigioasei diplome „Paul Tissandier” de către Federația Aeronautică Internațională. Recunoașterea nu numai a valorii unui om, unui inginer, ci a încă unei contribuții românești - după Vlaicu, Vuia, Coandă - la progresul acestei științe, tehnici și industriei dintre cele mai spectaculoase ale lumii moderne. Și care trebuie pusă în slujba omului, a păcii, a prosperității tuturor popoarelor, ca o izbîndă a străvechii aspirații umane, de a cuceri, prin zbor, înălțimile.

General-maior dr. ing.
ȘTEFAN ISPAS

Limfograful Ciortoloman în actualitate

La repetatele sesizări apărute în „Flacăra”, și după răspunsul conducerii Spitalului clinic „23 August”, publicat recent, iată că și Direcția sanitară a Municipiului București s-a arătat preocupată de rezolvarea punerii în fabricație a aparatului denumit „Limfograf”, realizare a profesoarei doctor docent Henrieta Ciortoloman și a inginerului I. Zănescu.

Cu mare promptitudine, Stația de verificare și întreținere a aparatului medical „SVIAM” a răspuns corespunzător primite din partea direcției spitalului, sub semnătura directorului acestei unități de supraveghere și realizare a noii aparaturi medicale, ing. Florea Ceaușescu, următoarele: „În legătură cu invenția intitulată „Limfograf” autor prof. dr. doc. H. Ciortoloman, al cărui titular este spitalul dv., vă prezentăm următoarele: Pe linia sprijinirii pe care o oferim în cadrul valorificării creației tehnice originale, am expus aparatul respectiv (model experimental) la diferite expoziții, propunîndu-l pentru premiere (și a fost premiat). La cererea dv. am întreprins demersuri pentru găsirea unui producător în vederea realizării unui număr de 3 aparate. Cu mare greutate am găsit pînă la urmă înțelegere la Grupul școlar „Electroaparațaj”, tov. director Ene, care s-a oferit să execute 3 aparate, plata urmînd să fie făcută, conform înțelegerii cu tov. Maria Mihăilescu, contabil șef la dv., de către spital. „SVIAM” susține acțiunea în continuare prin prezentarea la producător a documentațiilor tehnice necesare fabricării”.

Iată, așadar, că după trecerea unui mare număr de ani, o invenție românească reușește să depășească barierele artificiale ridicate de birocrație și să intre pe un făgaș normal, acela al introducerii sale în circuitul productiv, spre binele bolnavilor și spre ușurarea muncii medicilor. Să sperăm că acest început va fi dus la bun sfîrșit și că, o dată cu producerea industrială a „Limfografului” va fi redus importul unor aparate similare. Autoarea a anunțat conducerea spitalului, la 14 mai 1981, că renunță la drepturile sale privind beneficiile ce i s-ar cuveni pentru anii care au trecut de la utilizarea inițială a „Limfografului”, urmînd ca acestea să fie calculate începînd cu anul în curs și următorul (este vorba despre o evaluare care se face la nivelul Academiei R.S.R.). Gestul profesoarei Henrieta Ciortoloman vorbește de la sine despre capacitatea ei de înțelegere a unei situații, preocuparea ei de căpetenie fiind starea de sănătate a pacienților. Dealtfel, autoarea a fost distinsă recent cu Ordinul „Meritul științific” clasa a III-a, cu prilejul aniversării celor 60 de ani de existență a Partidului Comunist Român. Vom urmări și în continuare soarta invenției românești de prestigiu.

EMANUEL VALERIU

„Săptămîna științei și tehnicii

românești“

Creații de vîrf pentru domenii de vîrf

Este — o demonstrează și ediția din acest an a „Săptămîni științei și tehnicii românești“ ce se desfășoară între 17 și 22 august în întreaga țară — un adevăr incontestabil faptul că și acest sector de creație a devenit fenomen de masă, preocupare de fond în oricare întreprindere industrială, institut de cercetări, catedră universitară, o realitate românească a epocii. Rațiunile ei majore, fundamentale, patriotice sînt în permanență susținute de Festivalul național „Cîntarea României“, în centrul căruia starea competiției afirmă valori certe. Dacă în actuala ediție au fost cuprinși 3 milioane de participanți — muncitori, tehnicieni, ingineri, cercetători, universitari — adică unul din 7 români s-au angajat în complexul și dificilul travaliu al noului în producție, dacă ei au preluat și soluționat peste 270.000 teme din programele prioritare stabilite la nivelul economiei naționale, dacă ideile lor și soluțiile propuse, aplicîndu-se, au ca efect pentru societate un spor de producție de circa 47 miliarde lei, o reducere a cheltuielilor de producție cu peste 13 miliarde lei și o reducere a importului sau creșterea a exportului pînă la 25 miliarde, putem afirma că noua calitate începe să se afirme. Multe dintre produsele, tehnologiile, ideile, soluțiile respective au și început să trăiască în producția materială, au depășit acel uncoeri prea îndelung drum de la laborator și planșetă la uzină sau ogor.

Exprimări concrete ale acestor fapte ale muncii spiritului, gîndirii și competenței le putem afla în numeroasele expoziții deschise pe ramuri de activitate în „Săptămîna științei și tehnicii românești“. Noi am poposit în cea a construcțiilor de mașini, „mecanicul șef“ al întregii noastre industrii, găzduită de două ori simbolic (sîntem în Augustul Eliberării, sîntem în cea mai mare și reprezentativă uzină a industriei constructoare de mașini a țării) de clubul cetății industriale „23 August“. Inginera Rodica Nicolescu de la Institutul central de cercetări pentru construcția de mașini ne ajută să descifrăm sensurile, valențele, chiar liniile forță ale acestei sinteze, sinteză a celor mai importante lucrări de creație tehnică și științifică a oamenilor muncii din ramură: „Sînt creații de vîrf pentru ramuri de vîrf“. Altfel spus, materializează programul și realizările pentru dezvoltarea sectoarelor de bază, prioritare și de vîrf ale întregii economii românești în etapa actuală. Ne oprim la citeva. Pentru ca energetica să poată valorifica la randamente superioare potențialul național are nevoie, desigur, de mașini și agregate compatibile, care să asigure aceste performanțe. Se detașează astfel, în context, „**Hydroagregatul GHE**“ pentru Rîul Mare — Retezat, creație a Centrului de cercetări și inginerie tehnologică pentru echipamente hidro-technice. Este cel mai mare hidroagregat realizat vreodată în țară, pentru riurile interioare, cu performanțe tehnice de nivel mondial, menit să asigure un spor de energie electrică de 1.705.000 MWh pe an. Producătorul fiind întreprinderea mecanică din Reșița. Pentru a se asigura mecanizarea lucrărilor miniere de extracție în subteran și la suprafață în scopul mării cantității de minereu extras, condiție a victoriei noastre în bătălia pentru energie din resurse interne, cercetătorii și proiectanții în profil de la Centrul de cercetări și inginerie tehnologică utilaj minier Baia Mare, au gîndit „**Excavatorul cu rotor**“ (distins cu premiul I pe țară și pe ramură, precum și cu titlul de laureat al Festivalului „Cîntarea României“) cu o capacitate efectivă de 800 tone pe oră. Toți parametrii lui tehnici sînt de performanță, inclusiv consumul de energie și reduce importul unor asemenea utilaje pentru minerit în valoare de 84 milioane de lei valută anual. În sectorul mașini-unelte se evidențiază cu pregnanță preocuparea îmbunătățirii tehnologiilor prelucrătoare prin mașini de mare precizie și productivitate, rodul activității de cercetare a institutului de profil „Titan“. Liniile automate de montaj de concepție proprie (pentru prima dată în țară) și linii automate pentru turnarea pieselor, roboți industriali și tehnologii pentru utilizarea roboților, sisteme originale de conducere automată a proceselor de producție (ECAROM 800 și NUMEROM 450) tehnologii și instalații pentru acoperiri metalice care economisesc inteligent materiale prime, mașina electrostatică de copiat (realizată în concepție originală și pentru prima oară în țară, înlăturînd total importul), noi captatori solari, mai puternici și mai eficienți, cu utilizări industriale („**Captatorul solar cilindro-parabolic**“ creație ICPE)... numeroase și ingenioase idei tehnice ce răspund marilor obiective, direcții și linii de forță ale economiei românești în etapa actuală. Dar, dincolo de această realitate concretă, trăiește sentimentul valorii, expoziția cu exponatele ei îți dau certitudinea capacității noastre de a crea și în domeniile științelor și tehnicii moderne pînă la cele mai înalte performanțe, la invenții și descoperiri fundamentale, îți întărește încrederea că, da, putem să ne rezolvăm acasă, cu forțe proprii marile probleme ale economiei, că putem să ajungem nu numai la independență energetică ci și tehnologică în numeroase sectoare.

CICI IORDACHE

Patria mea

Aș fi vrut să scriu un cîntec de pace să fie ca doina, ca floarea de cîmp, să aibă însă și forța codrului de brad, să fie ca susurul lin de izvoare dar să și tune-n puhoi răsvrătit. Să fie înalt și drept și bun și-nțelept ca bătrîni, să fie sfătos, să cuprindă și codru și lîndă de casă cu flori pe usciori, să fie cărunt să fie ușor ca sania trasă de cai eu zurgălai de sărbătoare, să sune a ploaie de vară și-a soare și-a muguri și-a vin turburel. Să fie în el și fluier de fag și fluier de os aprig și minios. L-aș fi vrut cinstita piine de griu semănat pe ogoare cu plugul cu boi și sudoare și singe de oameni-eroi și să-nchin

cu căni de pămînt vin vechi și amar. Aș fi vrut să scriu într-un singur cuvînt frumuseți și eroi și cîntecul oamenilor noi și toate cite mai sînt și am scris — Patria mea...

ANDI ROSIN

Porți de august

Porți ale luminii Porți în care-am săpat Cuvinte De aducere aminte. Porți de fiecare zi De fiecare noapte Din care curg Ne-ntrerupte șoapte Porți de lemn Porți ale sărutului Chipul vostru demn Se-nalță în vremea de azi Din vremea trecutului Porți de lemn Porți de soare De adevăr și visare Fără uitare. Porți de august

MIRON ȚIC

NICOLAE MAVRODIN

Un clasic al filosofiei culturii: Simion Mehedinți (III)

Distincția între civilizație și cultură a fost o idee de circulație europeană, pe care curentii au adus-o și în aerul nostru spiritual. În cadrul morfologismului istoric această idee era împărțită ca un precept. Nu o dată distincției i s-a imprimat tăria unei opoziții. Printr-un exces de convenționalitate, civilizația, înțeleasă restrîns ca lume a valorilor materiale, era contrapusa culturii, adică celeilalte modalități de autoproiecție umană, înrădăcinată de astă dată în dimensiunea sufletească a omului. Oswald Spengler, cel mai comentat reprezentant al morfologismului istoric, interpreta istoria ca o succesiune de epoci unidimensionale — cînd pe coordonata culturii, cînd pe coordonata civilizației. Lumea contemporană (Spengler dădea la iveală opera sa principală, **Declinul Occidentului**, între 1918—1922) ar trăi într-o epocă de civilizație, adică de fatală decadentă. Această concepție săvîrșească asupra realității o operație care ar fi avut justificare numai în plan logic și metodologic: despărțirea a două atribute care definesc tocmai laolaltă genul uman. Ele nici măcar nu erau socotite epifenomene, ci erau situate într-un raport de succesiune, asemănător celui dintre momentele trăite de un organism biologic: întii naștere, creștere, apoi îmbătrînire și moarte. Se observă, de asemenea, pesimismul de amintire romantică al acelei viziuni, anacronic ca formulă estetică, dar simptomatic pentru criza unei lumi în care impulsul pragmatic începuse a dezechilibra cumpăna esenței umane în defavoarea vocației ideale a omului.

La noi în țară, discuțiile pe tema civilizație-cultură nu au îmbrăcat forma unor liniștite comentarii de salon despre ceea ce se mai întîmplă orin lume; dimotrivă, ele au purtat, fățiș sau latent, accente polemice și am putea spune chiar că nicăieri nu au atins gradul de înfruntare ca în perimetrul românesc. Un orîm moment de referință: în 1904, C. Rădulescu-Motru arată că civilizația are un caracter exterior, se imită și se răspîndește foarte repede, ba se poate chiar pierde, pe cînd cultura „pătrunde adînc firea poporului“ și se poate transforma, „dar de pierdut ea nu se pierde decît dimpreună cu poporul care a creat-o“ (C. Rădulescu-Motru, **Cultura română și politica-**

nismul, București, Librăria Socec, 1904, pp. 65—67). Rădulescu-Motru enunță cu acel prilej o serie de idei în care-și prefigură viitoarele teze ale personalismului energetic și ale etnicismului. „Pentru ca un popor să fie apt de cultură — cităm spre pildă — se cere ca el să fie apt de o personalitate. Se cere ca între conștiințele membrilor săi să se stabilească o unitate sufletească, întocmai cum se stabilește între elementele sufletești din năuntrul unui singur individ“ (Idem, pp. 64-65).

În 1924 și 1925 apăreau primele două din cele trei volume ale **Istoriei civilizației române moderne** de Eugen Lovinescu. Lucrarea promova o viziune antitraditionalistă asupra istoriei instituțiilor românești, viziune bazată pe ideea sincronismului. Unele afirmații ale lui Lovinescu au fost grave, între ele și teza că „la formarea civilizației române fondul sufletec propriu al poporului român nu contribuie cu nimic“. Rădulescu-Motru își asumă îndată misiunea de purtător de cuvînt al autohtonismului lezât, rostind la Academie comunicarea **Ideologia revoluționară în cultura română** (22 mai 1925; publicată parțial în săptămînalul condus de Liviu Rebreanu, „Mișcarea literară“, în numerele din 30 mai și 6 iunie 1925). În toamna aceluiași an, Lovinescu scoate și volumul al treilea, în care, continuînd polemica (dar nu fără a face dîșceret un pas înapoi), introduce o nuanță de denășire a viziunii antinomice despre civilizație și cultură: „Drumul de la cultură la civilizație nu e ireversibil; devenind condițiile vieții noastre, aceste bunuri materiale intră în deprinderi și se prefac cu timpul, prin adaptare la unitatea noastră temperamentală (subl. ns. — Gh.G.), în valori sufletești; cu alte cuvinte, civilizația se transformă în cultură“ (E. Lovinescu, **Istoria civilizației române moderne**, vol. III, Buc., Edit. Ancora, 1925, p. 19).

Această polemică îi va fi stimulată și pe alții să-și cristalizeze opiniile. Cazul lui Mehedinți este grăitor: în **Către noua generație** (1914) el se arătase adept al distincției între civilizație și cultură, fără însă a se deda unui comentariu extins. În discursul de recepție din 1920, distincția dispăre, dar reapare în **Coordonate etnografice**. La 1928, devii imediat după polemica Motru — Lovinescu.

O CERTITUDINE PENTRU TEATRUL DE REVISTĂ

Cine a fost anul acesta în concediu la mare și n-a avut inspirația să intre la Barul Internațional de la Olimp, are suficiente motive să regrette, pentru că Viorel Păunescu, animatorul neîntrecut al spectacolelor de bar, de data aceasta s-a întrecut pe sine.

Din păcate, semnatarul rîndurilor de mai jos nu-și poate permite cronica spectacolului din simplul motiv că, nu demult, Flacăra a făcut acest lucru în cadrul unor pagini dedicate litoralului.

Am simțit nevoia unei reveniri, pentru că programul realizat de Viorel Păunescu, împreună cu coregraful Cornel Patrichi, este o sărbătoare a bunului-gust și a rafinamentului. După mulți ani de acută criză a spectacolelor revuistice am putut admira, în fine, grația unor balerine tinere, statuare, cu o perfectă armonie a mișcărilor. Am putut asculta cîntărețe de muzică ușoară care știau ce este scena, care au învățat să se miște, smulgînd pur și simplu ropote de aplauze. Fie și în treacă, trebuie să subliniem cromatica și ingeniozitatea costumelor.

Care va să zică, se poate, ne-am zis atunci cînd am văzut-o evoluînd pe Mihaela Oancea, ca să dăm doar un singur exemplu (pe care nu l-am ales întîmplător). Mihaela Oancea ne-a rămas în memorie în urma unei apariții la Teatrul Tănase ca o prezență mai mult decît ștearsă. Era o oarecare. Și iată cum, după numai un an, avem în fața noastră o artistă completă care se mișcă, dansează și

Rădăcini

Eroii dorm sub rădăcini de vatră Și duc trecutul prin tulpini de flori. Ei rotunjesc crîmpele de piatră Și se trezesc în revărsat de zori.

Sînt osemintele hotare de Ardeal, Ce cheamă deșteptarea României, Prin inspumatul Mureșului val Induoșat de strigătul cîmpiei.

Eroii nasc oceanele de grîne, Ce-și poartă seva vie către noi Lăsînd ca totdeauna pe vetrele bătrîne Căldura izvodită din azimile moi.

Eroii cîntă verii prin frunzare Ecurile strînse printre stînci Ce înveșmîntă cu a lor dogoare, Mireasma răcoroasă a apelor adînci.

Eroii dorm sub rădăcini de vatră Și duc trecutul prin tulpini de flori. Ei rotunjesc crîmpele de piatră, Și se trezesc în revărsat de zori.

Asupra subiectului în cauză s-a aplecat cu rafinamentu-i nedezmîntit și Lucian Blaga. În esență, filosoful-poet transpune relația dintre cele două feluri de plămîuri omenești în planul expresiei, care reflectă însă planul ontologic: toate faptele de civilizație „poartă, desigur, la fel cu creațiile de cultură, o pecete stilistică; le lipsește însă celălalt aspect: metaforicul. Faptele de civilizație nu sînt destinate să reveleze un mister prin mijloace metaforice“ (Lucian Blaga, **Trilogia culturii**, Fundația regală, 1944, p. 419).

Pagini de conținut, dense, au mai dedicat problemei Tudor Vianu (**Filosofia culturii**, ed. a doua, Publicom, 1945, pp. 28—29) și P. P. Negulescu (**Serieri inedite — Destinul omenirii**, vol. V. Editura Academiei, 1971, pp. 435—558). Mai recent, s-a insistat din perspectivă marxistă asupra substratului ideologic — cu accente de discreditare a progresului tehnic și chiar de rasism — al distincției dintre civilizație și cultură (Z. Ornea, „**Cultură și „civilizație“ în filosofia burgheză din România**, în „**Revista de filozofie**“, 11/1965, pp. 1477—1490; C. I. Gulian, „**Civilizație și „cultură“ în epoca noastră**, în „**Revista de filozofie**“, 7/1973, pp. 783—790). Trebuie adăugat, totuși, că acele accente nu cad cu regularitate, crezul dominant al unora dintre gînditorii implicați în distincția respectivă fiind — cazul lui Mehedinți o dovedește — dezvoltarea armonioasă, integrală, a societății și afirmarea dreptului liber de creație al fiecărui popor. Tendința generală este, însă, într-adevăr, aceea de estompare a contrastelor. Notabil în acest sens ni se pare punctul de vedere exprimat de Al. Tănase: „în ultimă analiză, civilizația nu este decît societatea care a asimilat și și-a integrat (și continuă să facă acest lucru ca o condiție sine qua non a propășirii sale) valorile culturale care-i sînt necesare, sau, din alt unghi de vedere, cultura pătrunsă în toate celulele vieții sociale. Civilizația este dimensiunea culturală a societății sau unitatea dintre societate și cultură“ (**Introducerea în filosofia culturii**, 1968, p. 256).

După cum se vede, opinia lui Simion Mehedinți n-a avut darul de a încheia discuția. Acest aspect este însă mai puțin important decît altele, care au atras atenția chiar și în afara țării noastre.

GHEORGHÎA GEANĂ

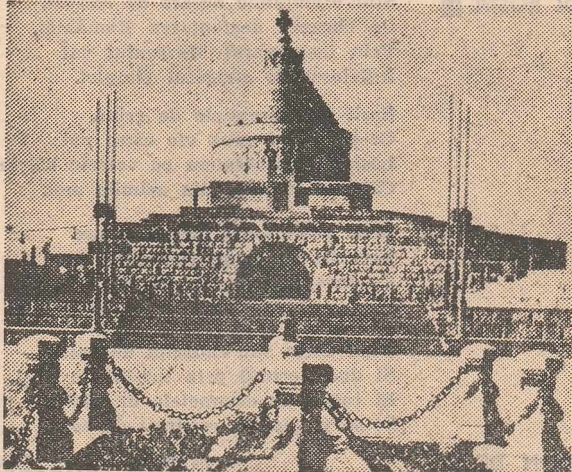
bar în marile metropole. În final, ține să transmită mulțumirile sale realizatorului spectacolului.

Viorel Păunescu nu este de găsit, fiind foarte ocupat chiar și la acea oră tirzie. Apare, spre mulțumirea noastră, Iulius Cezar, acest joly-joker al complexului Olimp, care cu zîmbetul pe buze și cu mulțumire în suflet ascultă cuvintele de laudă ale unui om de specialitate care promite că ori de cite ori va avea ocazia va vorbi despre acest minunat spectacol românesc.

Așa cum spuneam la început, după părerea noastră spectacolul de la Internațional, poate însemna un punct de plecare pentru viitor, punct de plecare care poate fi valabil și pentru teatrul de revistă, unde de ani de zile se bate pasul pe loc, cu scuza că „nu se poate mai mult“. Iată că se poate. Facem această afirmare conștient că esotericii vor ride pe sub mustată. Să ridă citi voftesc, pentru că — noi din acest colț de pagină nu ne temem de-a propune: Viorel Păunescu, cu al său colectiv, să fie invitat la Tănase pentru a realiza un spectacol. Să i se dea acestui om inventiv, ambițios și plin de idei posibilitatea afirmării și pe alte scene. Avem convingerea că va reuși, pentru că realizările sale de pînă acum ne dau acest drept. Revista românească are de apărut o tradiție: Revista de altădată. Trebuie grabnic să se purceadă la o serioasă cotitură; nu de alta, dar umbra marelui Tănase mai este încă prezentă. În numele ei avem datoria să facem totul. Viorel Păunescu poate fi un început. Să încercăm...

DAN BÎRLĂDEANU

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Din Memoriile lui Ion Gh. Duca am selectat, in cele de mai jos, încă un episod din capitolul „1918 — Deznodământul”.

Totodată, avind in vedere că am „sărit” multe evenimente evocate de memorialist in această parte finală a însemnărilor sale, pe cât posibil încercăm să aducem in strimtul nostru dreptunghi cite un scurt adaos din alte surse. Debarcarea guvernului Marghiloman, de pildă, este savuros zugrăvită in citatele Amintiri ale senatorului de Breasta: „Guvernul Marghiloman a căzut cum cad guvernele la noi: pe neașteptate. Ne dam cu toții seamă că mult nu mai putea să ție față de cursul nou al evenimentelor, dar nimeni (afară de camarila patriotică și inițiată) n-a cunoscut ceasul. Nu l-a cunoscut nici guvernul, nici chiar Marghiloman personal. In ajun fusese ședință entuziastă la Camera, cu prilejul intrării trupelor noastre in Bucovina, și guvernul avusese chiar îndrăzneala să încerce, prin mijlocirea lui C. C. Arion, cel mai puțin compromis ca germanofil dintre miniștri — o «schimbare la față». In dimineața zilei in care a fost demis, Marghiloman s-a dus la rege și față de răceala cu care suveranul l-a primit, și-a oferit demisia, care i-a fost însă refuzată. Marghiloman cu totul lipsit de simțul realității, a crezut un moment, după cite mi-a destăinuit Mitilineu in aceeași zi, că ar putea face față «cu o ușoară remaniere» (se gîndise la Averescu și la mine!!!) și noii situațiuni! Iluziile sale au fost însă de scurtă durată, căci la amiază i s-a adus pentru semnare un

decret de la palat: era decretul de numire a lui Coandă in locul său! Tocmai in ziua aceea dejuna la noi Mitilineu, ministrul justiției, pofit de Lăscăruș Catargiu cu care țineam casă. M-am inapoiat in strada Păcurari cu citeva minute inaintea mesei aducind senzaționala știre a schimbării regimului, știre culesă pe Calea Lăpușneanu din gura gazetarilor care alergau să tragă o ediție specială. Mitilineu a început să ridă: «Nu se poate dragă, viu de la Marghiloman, l-am părăsit acum un ceas, mi-ar fi spus și mie ceva, dacă ar fi fost ceva de spus!» Și cu un aer protector, bătîndu-mă pe umăr, prietenul Iancu a adăugat: «Dar fil bucuos, căci Marghiloman vorbește de tine, și eu unul aș fi încîntat să colaborăm împreună in direcția care tu știi bine că a fost totdeauna a sufletului și a dorințelor mele!» De data asta am început eu să rid: «Dragă Iancule, ești plin de haz și de „imprévu” cum zice francezul! Regret foarte mult, dar nu vom colabora împreună, căci nu mai ești ministru — dealtmînteri nu sunt nici eu — e Coandă cu citiva colaboratori incolori...» Mitilineu s-a uitat la mine și tot n-a vrut să mă creadă. Nu s-a convins decît după ce știrea i-a fost confirmată la telefon de însuși Marghiloman. Se vede că n-a vrut să-și deranjeze imediat șeful, care probabil că se consola in brațele iubitei sale de neplăcerile politice, căci nu ne-a părăsit pe loc, ci a stat cu noi la masă. Dar i-a mers mîncarea noduri...»

STELIAN NEAGOE

1918 — Deznodământul (III)

In genere de la demisia guvernului Marghiloman, adică de la 24 octombrie pînă la plecarea noastră din Iași, la 15 noiembrie, pot spune că am trăit cu toții intr-o adevărată euforie. In acest răstimp trei fapte mai importante s-au intimplat. Unirea Bucovinei, pregătirea adunării de la Alba Iulia cu delegații veniți din Ardeal și simbolical parastas pentru Mihai Viteazul la Mitropolie.

De mult eram prin Nistor in contact cu fruntașii bucovineni. El se refugiase in Regat încă din timpul neutralității, venise cu noi la Iași, fusese mai multă vreme in Rusia, la Odesa și pe urmă in Basarabia ca reprezentant tuturor refugiaților bucovineni și prin el Brătianu primea informațiuni despre tot ce se petrecea in Bucovina. Cînd monarhia Habsburgilor s-a prăbușit, s-a constituit la Cernăuți un Consiliu Național Românesc... Consiliul Național care de fapt de citeva săptămîni nu mai putea funcționa (între altele, din cauza anarhiei dezlănțuite de rămășițele armatei austriece — n.N.), a putut să-și reia activitatea și să îndeplinească misiunea lui firească, aceea de a înfăptui in mod solemn și legal unirea Bucovinei cu patria noastră. In acest scop a fost trimis la Iași Sextil Pușcariu, unul din membrii Consiliului Național, care luînd imediat contact cu Nistor care conducea pe refugiați a stabilit de acord cu guvernul sau mai bine zis cu Brătianu și cu regele procedura de urmat. I-am sfătuit ca să facă neapărat Unirea fără condiții și le-am redactat chiar textul Actului Unirii și Rezoluția ce urma să fie votată de Congresul Național din Cernăuți. Îmi aduc aminte că partea juridică a fost scrisă de Alecu Constantinescu, iar cîrora proclamației de mine. Frații bucovineni au executat in totul sfaturile noastre... Și astfel Unirea a fost proclamată de Congresul Național la 28 noiembrie, ședința fiind prezidată de Dionisie Bejan înții și de Iancu Flondor pe urmă, iar Nistor rostind cuvîntarea festivă prin care se motivau istoricește Actul Unirii, reparația nedreptății strigătoare ce se făcuse Moldovei la 1775. Tot deodată o delegație compusă de mitropolitul Vladimir de Repta, din Iancu Flondor, Nistor, Dionisie Bejan și alți fruntași printre care și reprezentanți ai țărănimii și ai minorităților au venit să remită regelui la Iași Actul Unirii. In palatul corpului de armată unde locuia regina a avut loc această mișcătoare ceremonie in ziua însăși a plecării suveranilor spre București.

Dealtfel, pe cît eram de bine și de ușor informați de cele ce se petreceau in Bucovina, pe atît eram de neștiutori despre felul cum evenimentele se desfășurau peste Carpați. Toate comunicațiile erau tăiate. Știam doar că armatele lui Mackensen se retrag pe acolo, că soldații ce se întorc de pe front la vetrele lor sînt bolșevizați, că se dă foc castelelor grofilor și că domnește o anarhie pe care cu greu Comitetul Național căuta s-o stăpînească ajutat fiind de voluntarii și de garda civică pe care o instituiseră. Ne miram că nu aveam vești de la Maniu și de la Vaida; Cicio Pop și Goldiș la Arad păreau a conduce mișcarea. In sfîrșit ne-a venit solia mult așteptată. Se compunea din profesorul din Sibiu, Nicolae Bălan, și dintr-un chipeș ofițer de aviație, Precup. Aduceau un mesaj verbal către guvernul român. Văzînd că generalul Coandă nu este in curent cu chestia, au tratat cu Brătianu. Ne-au expus planul lor, ne-au cerut sfaturi și mai presus de toate ajutor. Hărțirea lor era să convoace o Mare Adunare Națională la Alba Iulia și să proclame acolo, in mod solemn, Unirea lor cu patria noastră. Temîndu-se însă să nu poată stăpîni valul de anarhie ce tot creștea, cereau să le trimitem armată română in ajutor. Nu era vorba firește de o demonstrație militară care să poată fi interpretată ca un act de cucerire și deci invocată eventual impotriva cauzei ce urmăream; era vorba de simple măsuri de menținere a ordinii la adăpostul căreia frații ardeleni și bănățeni să-și poată implini gîndul. Brătianu a sfătuit prin Bălan Comitetul Național să nu puie condiții la unire, s-o proclame cît mai repede și pur și simplu cum au convenit și buco-

vinenii. Argumentele lui au părut a convinge pe elegantul profesor sibian care nu știam că va fi sortit peste citiva ani să devie mitropolitul Nicolae al Ardealului. Sosit la Alba Iulia părăsirea s-au schimbat sau sfaturile n-au fost ținute in seamă și unirea a fost proclamată in condițiile știute. Tot deodată Brătianu a convenit cu regele, cu generalul Coandă și cu Alianții. Cu Alianții au fost oarecari dificultăți. Berthelot potrivit unor ordine primite a telegrafiat într-o bună zi lui Prezan că Alianții ne interzic să trecem Carpații. Noi am hotărît să trecem peste dispozițiunile inexplicabile ale Alianților și să intrăm in Ardeal și fără consimțămîntul lor. După citeva zile de discuțiuni, Alianții au cedat și trupele noastre sub conducerea generalului Moșoi au trecut munții. Generalul Moșoi a fost ales tocmai fiindcă era ardelen de la Tohan, lingă Brașov. Dealtmînteri după purtarea lui eroică din tot timpul războiului, merita această onoare cu prisosință. Precup cu un aeroplan a plecat in Ardeal cu răspunsul și sfaturile noastre consemnate într-o lungă scrisoare a lui Bălan către Goldiș. Iar Bălan întovărășit de Mihai Popovici a trecut înții pe la Giurgiu ca să stăruiască de generalul Berthelot, și pe urmă numai prin Predeal s-au întors in Transilvania. Tot deodată Brătianu a trimis pe Solomon Halita, profesorul de la Iași, și pe dr. Bordea, medicul primar de la Vaslui, ambii ardeleni și prietenii noștri politici — la Alba Iulia. Era și firesc.

In sfîrșit la 8 noiembrie, ziua sfinților arhangheli Mihai și Gavril, ne-am gîndit ca să serbăm amintirea aceluia ce de-a lungul atîtor veacuri fusese simbolul unității noastre naționale. Am înălțat un catafalc in mijlocul Mitropoliei pe care regina l-a împodobit cu miinile ei, am așezat pe el capul eroului luat cu noi in pribegie și pe care îl puteam de acum reduce la minăstirea Dealului într-o Românie de-a pururea întregită, și cu toată pompa, in prezența regelui, a reginei, a familiei regale, a tuturor demnitarilor civili și militari, mitropolitul Pimen a oficiat orînduita slujbă. Socoteam că in clipa in care se înfăptuia unirea tuturor românilor, acest omagiu de recunoștință se cuvenea aceluia care prin viața ca și prin moartea lui păstrase viu in conștiința neamului nostru idealul întregirii lui. In tot timpul ceremoniei ochii mei erau hipnotizați de puternicul craniu care stătea in fața mea și evocam gîndurile de îndreptățită mîrire care, spre veșnică pildă a românilor, se zăbătuseră între aceste oase înnegrite de vremuri.

La 15 noiembrie am plecat spre București. La două-trei zile inainte a avut loc o masă la Henri Catargi, maresalul palatului. Țiu să vorbesc de această masă fiindcă oricît de absurd ar părea, pentru mine, pentru mine personal ca reprezenta punctul culminant al fericirii legitime prin care am trecut atunci. Nu știu de ce dar niciodată nu m-am simțit mai înălțat de marea momentului ca in aceea clipă. Politica noastră triumfase pe toată linia. Idealul pentru care trăsese spada se înfăptuia peste așteptările noastre cele mai optimiste. Ne-aveam numai unirea cu Ardealul, realizăm unitatea integrală a neamului de la Nistru pînă la Tisa. Știam că peste citeva zile va avea loc manifestația de la Alba Iulia. Ne pregăteam pentru reînțoarcerea triumfală la București. Toate visurile tineretii noastre erau de acum realitate. Rostul vieții și al strădaniilor noastre imi apărea ca deplin atîns, ca atîns peste cele mai neînchipuite așteptări ale inchipuirii noastre. Eram la acel moment unic in care toate perspectivele frumoase ne stăteau deschise și in care umbrele fatale, greutatele inerente oricărei situații nu avuseseră încă vreme să se semnaleze atenției noastre... In veselia acestor clipe, singur un ofițer englez, numit Evans, priășit nu-mi dau seama cum la Iași reprezentasem prin rînilor groaznice care-l desfiguraseră imaginea vie a pretului cu care popoarele au trebuit in acest înspăimîntător război să răscumpere libertățile lor firești și drepturile lor de veacuri încălcate.

Drumul pînă la București l-am făcut cu Ionel și cu Vintilă Brătianu, in condițiuni relativ bune, deși căile ferate erau deja într-o stare de anarhică dezorganizare...

La 18 noiembrie regele și-a făcut intrarea solemnă in Capitală. S-a scoborit din tren in gara Mogoșoaia și de acolo — călare in capul ostirii române și a detașamentelor aliate franceze și engleze — a străbătut orașul pînă la statuia lui Mihai Viteazul unde a primit defilarea armatei. De-a lungul parcurului, școlile și o mulțime imensă. Am asistat la spectacol din tribuna oficială ce se ridicase de-a lungul Universității, in fața statuei. Cînd a apărut regele cu regina și cu generalul Berthelot a fost un adevărat delir. Două amănunte m-au izbit: Berthelot care prea se punea pe același plan cu regele, fiind parcă să accentueze, cu o burghezie ineleagantă, cădatoream Franței această triumfală reînțoarcere, și prezența ostentativă, imediat după rege și regină a lui Barbu Știrbey in uniformă de colonel. Că ceea ce făcuse pentru patria lui îi dădea dreptul să se arate unde se arăta, nu mai incapa îndoiială pentru cei in măsură să cunoască realitatea lucrurilor și adevărul istoric. Dar in alte privințe mă întreb și azi dacă această exhibiție care nu putea să nu fie comentată, precum a și fost, nu era de prisos. La defilarea trupelor engleze mi-au părut mai chipeșe și mai disciplinate decît cele franceze. Și nu m-am înșelat, fiindcă din seara aceea soldații și ofițerii francezi au și început să se dea la manifestațiuni, pe stradă și in localurile publice, care dovedeau o îngrijitoare relaxare a spiritului lor de disciplină. Principele Carol n-a apărut la paradă alături de părinții lui, ci a defilat cu ostirea-călare pe un cal roib in fruntea vinătoarelor de munte. Avea o înfățișare încruntată și posomorită iar mulțimea îi arăta o vădită răceală. Era in mijlocul lichidării chestiei Zizi Lambino. Furios că i se impune să rupă legăturile lui cu această femeie și incapabil să se arate măcar in cea zi istorică mai presus de frămîntările sau nemulțumirile lui intime. Cît privește pe Brătianu, el a ieșit inaintea regelui in Piața Victoriei (la Capul Podului) unde primarul aștepta pe suveran cu tradiționala piine cu sare. Lăsînd pe generalul Coandă să prezideze oficial o ceremonie la care cea mai elementară dreptate îi dădea dreptul să prezideze el — a dat desigur cea mai strălucită dovadă de abnegatiunea lui, cea mai convingătoare mărturie că pentru el prețuia fondul iar nu forma lucrurilor.

Seara a avut loc in sala tronului un mare banchet. In prezența tuturor oficialităților civile și militare, a miniștrilor aliați, a misiunilor militare aliate și a bucovinenilor care veniseră să remită regelui Actul Unirii. Știam că la Alba Iulia, in același ceas, trebuia să se proclame și unirea Ardealului și așteptam dintr-un minut într-altul telegrama, din partea fratilor noștri ardeleni. Înainte de a se așeza la masă, regele s-a apropiat de noi, miniștrii războiului, și ne-a comunicat că ne conferise marea ofițer al Coroanei României. Mărturisesc că ni s-ar fi convenit cel puțin marea cruce, dar parcimoniea regală in materia de decorații ne era in bucuria acelor ceasuri cu desăvîrșire indiferentă. Parcă văd încă delegația bucovineană: bătrînul mitropolit Vladimir de Repta tremurînd și cu mîntea pe jumătate întunecată, Iancu Flondor vioi și fericit, Nistor măsurat in bucuria-i concentrată și citiva țărani in frumoasele lor costume naționale plîni de mîndrie dar oarecum mirați de a se găsi in mijlocul acestor solemnități. La masă eram in fața principelui Carol care ca și dimineața la defilare a ținut să manifeste public regretabila sa stare de spirit. A tăcut tot timpul, avînd un aer plictisit și supărat. Îmi ziceam mereu: ce ciudate sînt capriciile soartei. Iată destinul care pregătește pentru acest tînră coroana unei Românie întregite, o realitate la care nimeni nu cuteza să sperie cînd s-a născut, cu un pătrăr de veac inainte, la castelul Peleș, și el in loc să mulțumească recunoscător Proniei Cerești, preocupat numai de o intrigă amoroasă și nepăsător din cauza ei de

marile evenimente ce se desfășurau sub ochii lui spre fericirea patriei și a dinastiei lui. Regele a rostit la sfîrșitul banchetului o foarte frumoasă și înălțătoare cuvîntare. Aveam lingă mine pe un bătrîn general englez care din muzica a întonat imnul național britanic, a stat ca impietrit și a cîntat cu glas tare și solemn „Got save the King”. O impresionantă evocare a mîndriei englezești. De la palat am plecat in automobil cu Brătianu. Ne-am adus aminte amîndoi întoarcerea noastră tot in automobil de la Consiliul de Coroană de la Cotroceni, cînd am declarat războiul și cu emoțiune am recapitulat in mîntea noastră tot drumul de spini parcurs de atunci și pînă la strălucita apoteoză de acum. Într-adevăr, pe cît de îngrijorați ne-am despărțit atunci pe pragul casei din strada Lascăr Catargiu, pe atît ne-am strîns acum mina fericiri și plini de nădejdi in viitorul strălucit ce se deschidea romanismului întregi in istoricele sale hotare.

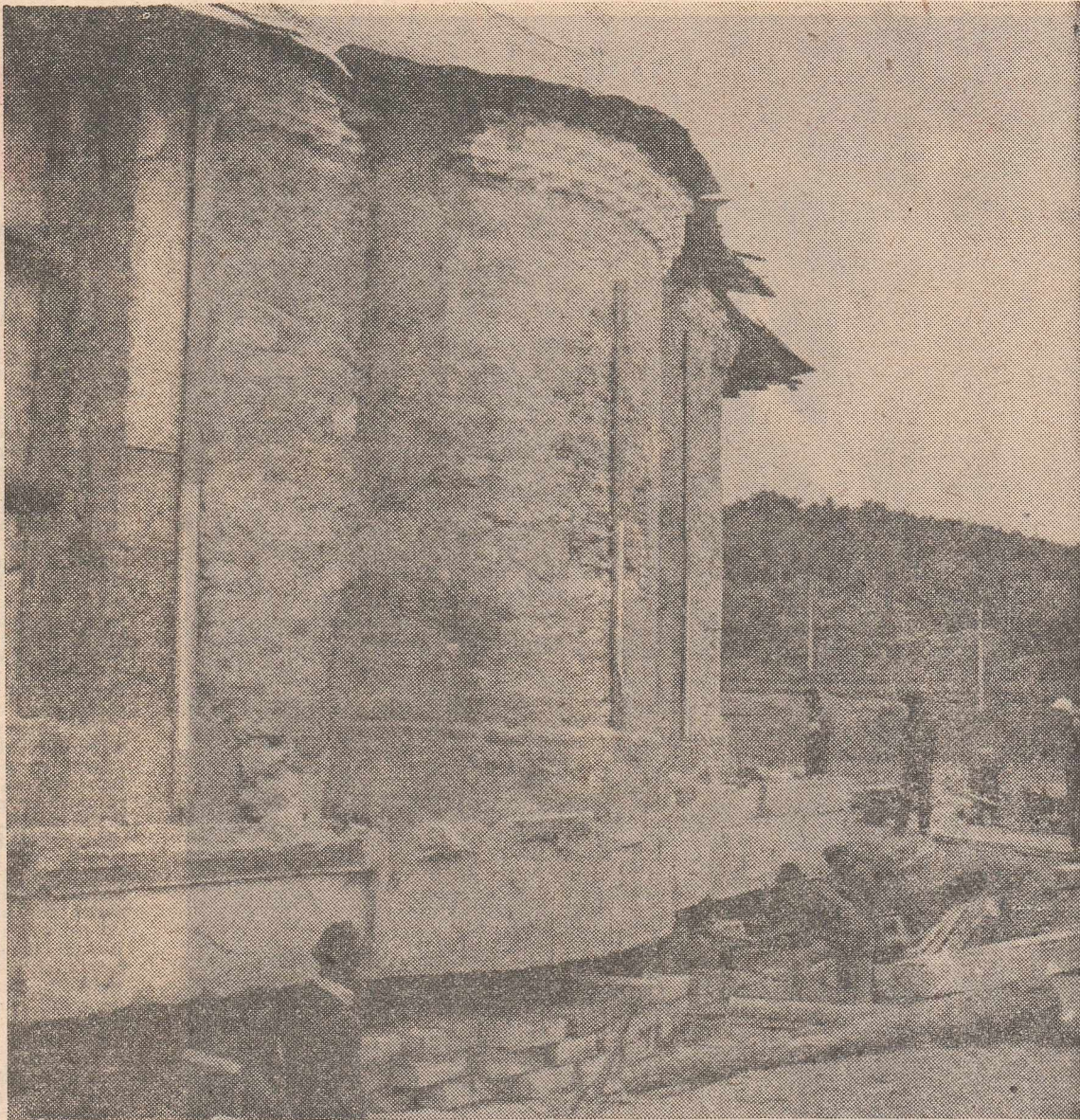
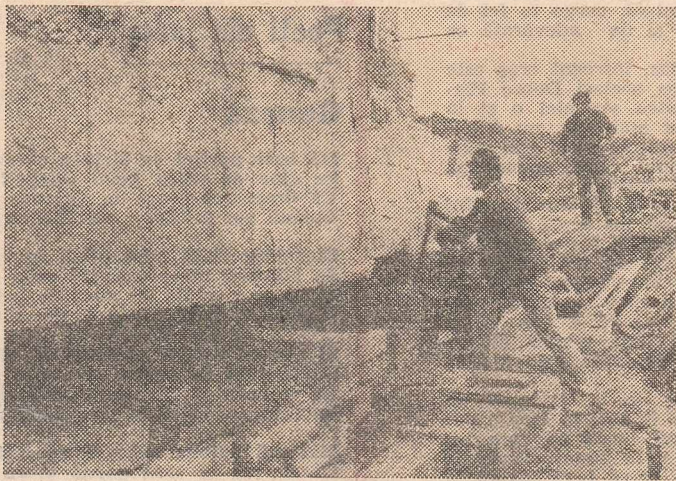
Rolul guvernului Coandă era implinit. Generalul Coandă cel dintii o înțelegea și cerea lui Brătianu să-l dezlege de o sarcină care-i devenea apăsătoare. Cu regele constituirea ministerului Brătianu era dealtfel hotărîtă. Ea a întîrziat totuși citeva zile încă, fiindcă atît regele cît și Brătianu vroiau să dea formațiunei ministeriale un caracter național. De prezența in guvern a conservatorilor și a lui Averescu nu putea fi vorba. Nici nu mai e nevoie să arăt de ce Marghiloman era o imposibilitate, dar nu era cu puțință să se facă apel nici la generalul Averescu. Francezii nu îi iertau atitudinea sa in negocierile de la Buftea și in timpul parlamentului marghilomanist de la Iași, iar generalul Berthelot dădea curs tuturor vechilor lui resentimente impotriva comandantului de la Mărăști și in convorbiri particulare nu se sfîia chiar să-l trateze de trădător al cauzei Alianților și să declare că dacă îl va înțini va refuza să îi întindă mina. In asemenea condițiuni era vădit că nu ne puteam prezenta cu el la Conferința păcii.

Dar nu tot astfel stăteau lucrurile cu Take Ionescu și cu Iorga. Prezența lor in guvernul chemat să susție cauza României in fața Conferinței de pace nu putea fi decît spre folosul țării. Brătianu s-a pus deci in contact cu Take Ionescu și cu Iorga...

Oricum ar fi însă, neputîndu-se constitui un guvern național, Brătianu care era, cum e și firesc, arbitru situațiunii, a pures la formațiunea unui guvern pur liberal. Brătianu a luat Externele. Mărzescu a fost numit la Interne. Fotin Enescu la Domenii, ca să aplice exprierea care urma să fie decretată fără întîrziere. Alecu Constantinescu trecea la Industrie și cu rămîneau la Culte și Instrucție, iar Ferechide lua interimatul Președinției consiliului și al Ministerului Afacerilor Străine. Prestarea jurămîntului nostru a dat loc la o scenă interesantă. Am jurat in sala bibliotecii, pe la 6 seara. După ce ceremonia se sfîrșise, Ferechide solemn și emoționat a înaintat spre rege și i-a spus: „Sire, mulțumesc celui Atotputernic că mi-a dat destule zile ca să trăiesc clipa de față. Acum 42 de ani am prestat, tot in această sală, pentru prima oară jurămînt ca ministru al domnitorului Carol, principele unei Românie vasale. Sînt fericit și mîndru că am putut să jur astăzi in fața majestații voastre ca rege al tuturor românilor”. Toată evoluția, uimitoarea evoluție a neamului nostru într-un atît de scurt răstimp se intrupa in viața, in prodigioasa viață politică a bătrînului care stătea in fața ochilor noștri. In vorbele lui înțelegem și mai bine cît de nedrepte erau invinuirile pe care mizeriile zilnice ni le dictau și ce mare progres poporul nostru și conducătorii lui au știut să-l îndeplinească, atunci cînd înălțîndu-ne peste contingentele momentane privim luptele și strădaniile noastre in cadrul larg și senin al perspectivei istorice. Am plecat de la palat cu o noțiune mai clară încă a ceea ce am fost și a ceea ce sîntem.

Respect față de trecutul istoric al poporului nostru

Un colos de 450 tone,
schitul Ostrov, urcă
pe verticală la aproape
șase metri

În fața orașului Călimănești, în mijlocul Oltului, o insulă. O oază de verdeață cu copaci seculari, — „Insula Ostrov“ —, un petec de geografie arhidurabilă, neclintită nicicând din milenarele-i rosturi... Dar o insulă care trece, la ora de față, printr-o aventură pe care o vom numi, fără să ezităm: senzațională.

Ce se întâmplă?

Prin construcția, în această zonă, a hidrocentralei Călimănești și a lacului de acumulare născut sub pavăza unui mare baraj, această insulă, în suprafață de 8 hectare, trebuia să dispară. Apele Oltului urmau s-o acopere, înghițând, odată cu ea, un lăcaș-monument de istorie și de artă, ctitorie a lui Neagoe Basarab, înălțată în 1522.

În jur, totul freamătă. Autocamioane de mare tonaj străbat șantierul hidrocentralei sub veghea macaralelor-turn, grație cărora, zilnic, mii, zeci de mii de metri cubi de beton se încorporează în marele edificiu al cetății luminii. Și iată că de la un timp oază de verde, de floare și reverie care adăpostește ctitoria lui Neagoe a început și ea să freamăte. Se petrece — ne spun localnicii — un fapt neobișnuit. Se petrece ridicarea pe verticală a monumentului, un colos de 450 de tone, la înălțimea de 5,50 metri. Mai simplu spus, monumentul, și odată cu el și insula sunt salvate de la piere, adică ridicate deasupra apelor, printr-un efort de inteligență tehnică, de imaginativ și de artă cu valoare de premieră.

Exact acum 46 de ani, lumea constructorilor din România a fost tulburată de un eveniment pe cât de inedit pe atât de temerar. Datorită lucrărilor de amenajare a lacului Buftea, un monument istoric din secolul al XVI-lea, în care arta picturală a meșterilor români din acele vremuri se păstra în bune condiții, era pe punctul de a fi distrus de ape. S-au propus mai multe soluții de mutare a monumentului, dar marele nostru istoric Nicolae Iorga, președintele Comisiei Monumentelor Istorice, a cerut găsierea unor soluții tehnice care să salveze edificiul fără a-l muta. Rezolvarea tehnică ideală a dat-o cunoscutul Emil Prager, care într-un timp record a reușit să înalțe cu 3,5 metri monumentul, deci să-l salveze. (Pe larg despre acest eveniment, Emil Prager vorbește în lucrarea sa „Betonul armat în România“.)

În 1934, ing. E. Prager a încercat și a realizat, lângă Buftea, o operă similară. De data aceasta, lucrurile sînt însă mai complicate. Le complică Oltul, le complică marea construcție a hidrocentralei, le complică un peisaj în continuă mișcare, cu legi care se refuză soluțiilor inabile. Inginerul proiectant Eleodor Săftoiu, autorul planului de salvare a monumentului, și-a asumat o sarcină deloc ușoară. Nu-i un începător în materie de proiecte de anvergură (e, printre altele, proiectantul magazinului „Muzica“ din București, al

După aproape cinci decenii, asistăm la salvarea altui monument, pe care apele Oltului erau pe cale de a-l distruge. Sigur că în acești ani știința a făcut progrese enorme, așa că este posibil ca în aplicarea ideii de la Călimănești să fi intervenit și lucruri noi.

Am cerut părerea nonagenarului constructor: Emil Prager era la curent cu totul. Ne-a mărturisit că a fost chemat la telefon de un arhitect implicat în noua lucrare care, după ce l-a informat că la baza documentării au stat și planurile lui Emil Prager de la Rebegești, l-a invitat pe șantier. „În România, respectul pentru marile valori ale trecutului este o realitate. Este minunat — avea să încheie Emil Prager — cînd și în materie de construcții istoria se repetă“.

DAN BĂRLĂDEANU

intii pe scaune metalice. Executanții lucrării (ing. Constantin Panco și cei 18 oameni ai săi) au scurmat, multă vreme, ca niște cirtite, adînc în pămînt, pe sub clădirea încremenită aici de mai bine de patru veacuri. Clădirea a fost „incorsetată“, stîlpii și cupola supuse unui tratament de consolidare, iar în ziua de 10 august a.c., la orele 11,30, au intrat în funcțiune, în emoția tuturor celor de față, marile vinciuiri hidraulice, urmînd ușor — pe verticală — colosul.

Nu-i simplu. Zidurile bătrîne, măcinate de secole, cedează ades. Operațiile se reiau, cmoșiile cresc, construcția este urmărită, în fiecare punct al său, zi și noapte. Urcușul este redus la doar 20—25 de centimetri zilnic. Sub locul — lăsat liber — al fundației se introduc plăci de beton armat. Ele vor lua, pe încetul, locul fundației, pînă la înălțimea-record de 5,50 metri.

Un nou Ostrov crește lent, în aceste zile, în fața Călimăneștilor, purtînd — ridicată pe brațele noulor ctitori — o construcție de care se rezăimă ființa noastră, ascultîndu-se și regăsindu-se pe sine. Un admirabil efort al statului, semn al grijii față de patrimoniul național, al respectului pentru valorile culturale ale istoriei noastre. Monumentul va fi același, în timp ce insula, noua insulă, va fi cu totul alta, recreată peisagistic după cele mai noi exigențe ale frumosului, împodobită cu teatru în aer liber, un muzeu balneoclimateric, un strand cu apă termală, restaurant, debarcadere.

GH. AMUZA

Sublinieri

Cascada Putnei

Imprumutînd parcă din bogăția și frumusețea întregului pămînt românesc, Vrancea are încă multe locuri tînuite, rămase dincolo de interesul public pentru inedit, ferite de profanarea turismului auto sau pedestru, locuri ce încîntă ochiul și seamănă liniște în sufletul citadinului... Mă gîndesc că himerele îndepărtate ne împiedică, de multe ori, să vedem fericirea liniștită de lingă noi! Mă gîndesc că în timp ce urmărim aventura din necunoscuta Amazonie, sintem de cele mai multe ori ignoranți față de „gurile de rai“ așezate de natură în acest spațiu carpatin sau pontic, sau de dincolo, departe, în Țara de peste munți, unde poporul nostru a ostenit în istorie, întărîndu-se în fapte mari. Undeva, în această arcuire a Carpaților, în coasta vîrfului Mușat (1503 m), izvorăște Putna — apă pe a cărei vale, în negura veacurilor, se coboară drumul Vrancei... Scăpată din strînsorarea de granit, apa se strecoară, apoi, printre stîncile Arioșoale, Mesteacănu, Greșu, Tisaru și Macrașu, ducînd cu ea o simfonie gigantică izvorită, la rin-

du-i, dintr-o orgă ale cărei sunete n-au încetat niciodată...

Infrîntă cu pădurea, Putna atinge, între Lepșa și Tulnici, o zonă de mare atracție, de neasemuită frumusețe peisagistică. De fapt aici, la Sărtoare, — cum îi spun localnicii —, Putna face un salt de 12 m peste cataractele de granit, peste cele nouă trepte masive, șlefuite de apă cît toate mozaicurile din lume, se involburază, pătrunde nebunește sub căciile de stîncă, se adună vînd într-o cădere tumultuoasă, liniștindu-se apoi, pe neașteptate, într-un uriaș ochi deschis curcubeielor cerului. Cascada Putnei, acest loc frumos al Țării Vrancei (măsoară o lungime de 76 m, are un debit de 9 mc pe secundă și o viteză de 18 m/sec.), rămîne o chemare continuă către natură... De aici Putna își urmează matca traversînd munții, pătrunde în zona deluroasă, apoi se revarsă în cîmpie, preluînd alte ape ce brăzdează pămîntul Vrancei: Zăbala, Mîlcoșu, Rîmna.

Intr-un stih al său, poetul Dumitru Prîcop spune că sub aripile-i albe, Vrancea este un pămînt plin de taine, poate mai vechi ca poezia. Dar ce are sub aripile-i albe, Țara Vrancei are, spunea la începutul acestor rînduri, din prinosul de bogăție și frumusețe al pămîntului românesc!

AL. CRIHANĂ

CARAȘ-SEV

zurile traiului cotidian, piinea și oțelul, dragostea, prietenia și speranțele comune au hotărât să nu se despartă nici după, iar „curtea” să rămână tot unită ca și până atunci, dar pe verticală, în viitorul bloc.

Nu știm cum și dacă au putut fi soluționate cererile, dar ele învederează, dintr-un unghi inedit, solidaritatea caracteristică pentru această comunitate cu vechi tradiții muncitorești de pe malurile Birzavei. Poate că într-un discurs cuvintele „familia metalurgistilor” sună uneori, cam forțat, cam căutat, dar când maestrul principal specialist Dobre Pleșoianu de la Laminoare îți spune că face parte de un sfert de secol din marea familie a metalurgistilor reșițeni, în gura lui cuvintele capătă o altă rezonanță. Aici, pe malurile Birzavei, viața nu-i nici forțată, nici căutată, curge la fel de limpede, de simplă și de adevărată ca și riul.

Într-un anumit sens, întregul oraș este o familie. Mărturisesc același Dobre Pleșoianu că n-ar putea sta nici o zi la București ca locuitor statornic, nu fiindcă nu i-ar plăcea orașele mari sau confortul sporit, ci fiindcă acolo, spunea el, „m-as simți în plus”. Adăuga:

— Eu ies pe poarta 1 a Combinatului siderurgic și merg pe jos acasă până în Strada Corbului, blocul 3. Nu e prea departe, dar atunci când nu mă întâlnesc cu cel puțin 20 de cunoscuți cu care dau binețe și discut despre coșniță, consoartă și combinat, zic că a fost zi cu ghinion. Fără a-i simți mereu alături pe acești oameni și în afara uzinei, n-aș putea trăi.

Pleșoianu nu este de la A la Z un erou pozitiv. Venind în 1954 la Reșița din Brăila natală, primul lucru pe care l-a făcut nu a fost să-și ia angajamente de depășire a planului, ci să fugă înapoi la gară — sint propriile lui cuvinte —, să plece la București și să se roage de cei de la minister ca, pentru nimic în lume, să nu-l lase la Reșița.

O Reșița inecată în fum și în care praful de minereu de fier, „zăpada roșie” scuibată de furnale, se așternea mai prețutindeni. Până în 1974 — o singură stradă pavată, iar până acum doi ani nici un metru de bulevard. La traversarea unor străzi pe o ploaie mai deasă, frecvență pe aceste dealuri ale Caras-Severinului, se cerea destul curaj sau cel puțin o bărcuță: unii nici măcar nu se aventurau să treacă pe partea cealaltă.

Pe locul unde se încheagă în prezeit centrul orașului, cu foarte puțini ani în urmă se jucau pe maidan copiii cu mingea confecționată din ciorap căreia aici i se zice **polmă**, iar la o aruncătură

de băț de acolo Adam Pătru și alți oțelari-tărani își minau vacile la păscut. În această cetate industrială producătoare de motoare de zeci de mii de cai putere până acum doi ani nu se afla nimeni în stare să manevreze cum trebuie o mașină de întins asfalt, motiv pentru care a trebuit să fie chemat în ajutor un maestru de la Timișoara, care a pus crurile la punct. Dar toate acestea intrat acum în domeniul trecutului.

Am fi nedrepti cu oamenii dârzi și scumpi la vorbă ai Reșiței dacă n-am pomeni și de o anumită insatisfacție a lor față de ritmul mai lent de dezvoltare

Poeți din județ

Geneză

Mă bate pustiul cu bici-n obraz
Pe cine de-atitea iluzii aștept?
Că dragostea n-are-un grăunte de haz
Curind voi pricepe; voi fi-nțelept.

Clepsidra vieții mi-e plină cu vid;
Se lăfăie-n mine trecutul calic
Dar am o eclulă cu miez de bolid
Și-n clipa aceasta renasc din nimic

Și nimeni n-o ști că imobilul tău
Cu hramul în steaua credinței s-a-nscris
La ce m-ar străpunge părerea de rău
Lucind cam ca unda știubeilor n-ai s-2

Maternă odihna cohoară concret.
Observ că în casă există și-un pat
Sint teafăăr! Sint teafăr! nimic nu regret
Nici chiar tinerețea ce s-a destrămat.

GHEORGHE AZAP

Ce secol

Ce secol rebel, ca fantezii incerte
Peregrinări, atentate, deseuri atomice...
Da, numai omătul mai știe să ierte
Ostenit de negații, orașe ciclopiice!

Nicăieri, nimeni nu face caz de eroare
Peregrin prin țară, și inimă de Domnișoară
Vulnerabil și candid pui de căprioară
Trec la braț, cu nevroza, pe trotuare

Orașul în care nimeni nu se simte în plus

Când, nu demult, se demolau vechile case pentru a face loc blumîngului de la Combinatul siderurgic, tovarășii de la spațiul locativ din Reșița au avut o surpriză: de la familiile care urmau să schimbe locuințele lor insalubre din acea zonă a orașului cu apartamente confortabile din Lunca Birzavei s-au primit numeroase cereri ca mutatul să se facă în bloc. Adică nu numai la bloc, ci și în bloc. Oamenii care o viață întreagă trăiseră în aceleași curți înghesuite de pe Strada Castanilor — mai mult la umbra furnalelor decît a castanilor — și pe care îi uniseră strîns bucuriile și neca-

„Oamenii harnici, ei sînt focul nostru continuu”

(Urmare din pag. 1)

din România, veste 50 la sută din personalul muncitor lucrînd în industrie. Așadar, tradiției i se adaugă realitatea prezente, cu pecetea ei proprie asupra actualului cincinal. Care este aceasta?

— Prin aplicarea întocmai a indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, date cu ocazia vizitelor de lucru în județul nostru cu privire la valorificarea superioară a bogățiilor subsolului și a potențialului hidroenergetic al riurilor, Caras-Severinul va aduce o contribuție substanțială sporită la asigurarea independenței energetice și, în general, economice a României. Ramura extractivă va cunoaște pînă în 1985 o dezvoltare atît de rapidă încît am putea-o denumi explozivă. Producția de cărbune cocsificabil va crește de patru ori, cea de cărbune energetic de 2,5 ori, se lucrează la punerea în valoare a șisturilor bituminoase de la Anina și Doman printr-o tehnologie în premieră absolută pe plan mondial. Desigur, aceste zăcăminte, conțin un combustibil relativ sărac, dar extrem de abundent, exploatarea dovedindu-se pe deplin eficientă pe plan economic într-o perioadă cînd prețul petrolului a crescut foarte mult.

Și potențialul hidroenergetic al apelor Caras-Severinului va fi mai bine valorificat prin lucrările de hidroamenajare pe apele care izvorăsc din masivele Semenic, Muntele Mic, precum și pe Cerna și Belareca, unde se va construi un grup de hidrocentrale cu peste 300 MW putere instalată. O nouă cetate energetică... De asemenea, acoperim prin efort propriu, de la concepție și proiectare la execuție, întregul necesar de hidroagregate al României. Începînd cu anul acesta s-a trecut și la producerea de microhidrocentrale, de la cîteva zeci de kilowați la 1 MW putere instalată pe agregat pentru piriurile și riurile cu debite mici.

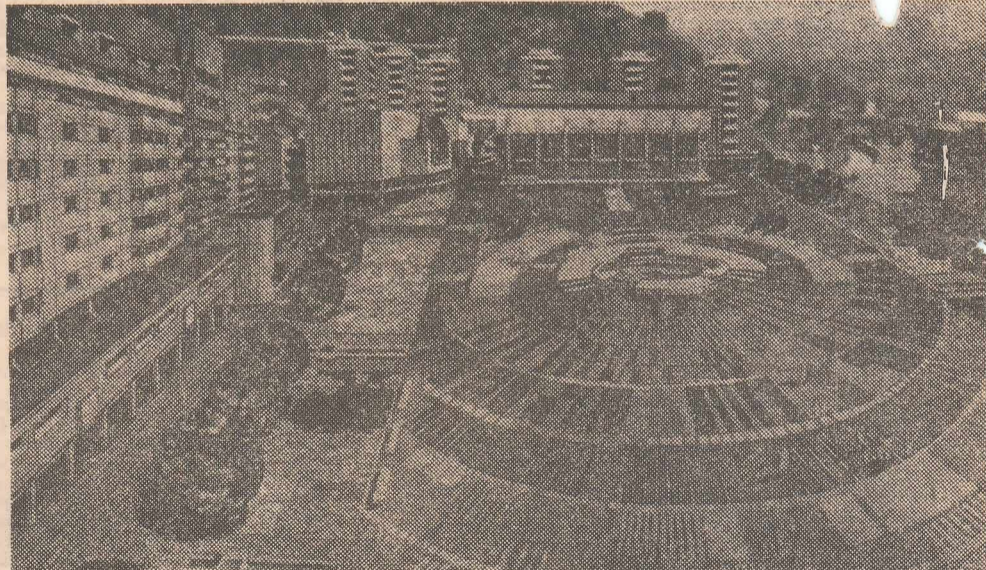
Toate aceste eforturi, la sfîrșitul cinci-

nalului, vor transforma Caras-Severinul din consumator în producător de energie, deci cu un excedent pentru sistemul energetic național. Un adevărat salt, înfăptuit doar în cîteva ani.

— Dar focul continuu al metalurgiei? — Combinatul siderurgic Reșița și Oțelul Roșu vor realiza o gamă și un volum de oțeluri de calitate superioară, înalt și slab aliat, care în prezent se importă. Iată deci un nou aport la independența economică. De subliniat că nu va crește producția de oțel, ci valoarea producției, ceea ce este mult mai important.

Să nu uităm însă construcția de mașini și faptul că Reșița este singurul producător din țară de motoare termice de peste 1000 CP/agregat. La noi se fabrică toată gama de motoare termice pentru tracțiunea feroviară și navală. A intervenit însă și un element nou: deși acum cîteva ani ambele tipuri de motoare au fost realizate după licență străină, în prezent, la motoarele feroviare, procesul de integrare — deci folosirea de produse românești — depășește 98 la sută din valoare, iar la cele navale 90 la sută. În același timp, se introduc continue perfecționări și inovații, ceea ce face să producem motoare cu un aport crescut de inteligență tehnică proprie. Să nu uităm că acum patru ani, cînd a debutat la noi producția de motoare navale, integrarea nu se ridica decît la circa 50 la sută. Iată un bun criteriu de apreciere a nivelului tehnic al specialiștilor noștri. Cît privește indicii de consum și de greutate ai motoarelor ei se situează la nivel mondial — dovadă, exportul pe devize libere. Și în compresoarele, boghiurile, mașinile electrice reșițene se încorporează mereu mai multă inteligență, cu o precizie de execuție cu mult superioară celei a ceasornicului.

— Cu aceasta atingem o problemă de mare însemnătate și actualitate, care știm că vă preocupă, în primul rînd ca activist de partid, dar și ca inginer: folosirea potențialului tehnico-ingeneresc. Oare mai sînt rezerve neexploatate, inves-

tiția de inteligență tehnică este pe deplin eficientă? Considerăm nimerit, să dezbătem problema la cîteva sute de metri de marile furnale și de locurile în care se zămislese motoare-gigant și agregate unicat. Fiindcă astăzi, mai mult ca oricînd, gîndirea inginerescă asigură unei națiuni cea mai rentabilă producție dintre toate: producția de idei.

— Cum spuneam, dispunem de cadre tehnice valoroase, printre care numeroși ingineri tineri veniți pe aceste meleaguri nu de mult și care astăzi se află în funcții de conducere tocmai ca recunoaștere a meritelor și capacității lor profesionale. Să nu ne complacem însă într-o imagine idilică, fiindcă există și o altă fațetă. Apare ca o carență a sistemului nostru de învățămînt superior faptul că, odată cu cunoștințele tehnice foarte serioase, absolvenților facultăților noastre nu li se transmit în aceeași măsură simțămîntul răspunderii față de societate. Unii din aceștia — și nu puțini — care vin la noi nu resimt suficient mîndria meseriei, căreia, totuși, prin însăși alegerea făcută la facultate, îi vor consacra întreaga viață. Cînd eram ucenic și

apoi proaspăt inginer, tinerii „se băteau pentru Reșița”, fiind convinși că aci vor putea învăța meserie și deveni oameni întregi. Cît privește examenul la școala profesională, el era poate mai dur decît la facultate. Am termeni de comparație căci am dat examen și la școala profesională din Reșița, și apoi, peste ani, la Facultatea de electrotehnică de la Timișoara. Din păcate, azi, destui tineri după absolvire se gîndesc mai mult la o viață ușoară, nu la meserie, în sensul cel mai nobil și mai uman al cuvîntului. Preferă să stea pe coridoare, să bată pe la ușile Consiliului popular județean pentru a cere „negație”. Negație față de ce? Față de societatea care le-a dat posibilitatea să învețe și să devină specialiști?

Cît despre inginerii experimentați, rodați, și ei își văd uneori limitate posibilitățile de creație și de inițiativă, deoarece în producție, — mai ales cei cu funcții de conducere, dar nu mă refer numai la directorul general — trebuie să răspundă de toți și de toate. De ce, bunăoară, șeful de secție, și nu șeful de echipă, este cel întrebat și cel care trebuie

Trei compozitori profesioniști despre muzica tinăra

STIMATE TOVARĂȘE REDACTOR ȘEF,

În numărul 31 din 30 iulie 1981, a apărut în revista „Flacăra” sub titlul „Muzica tinăra”, gânduri în câteva rânduri, în care un „nu știu cine” Constantin Balaciu, face o aspră critică la adresa oamenilor absolut normali, aducându-le învinuiri jignitoare, într-un stil de mahala, pentru motivul că nu agreează — așa-zisă — „muzică tinăra”.

Nu pot să înțeleg cum dv. — revista cea mai bună, pe care o avem în țara noastră, permiteți publicarea unor astfel de articole, cu iz de mitocănie.

Adică vor acești compozitori-interpreți ai acestei „muzici tinere”, să ne forțeze să ne placă ceva, ce în afară de niște versuri uneori bune, nu însemnează nimic.

Această muzică în cadrul celorlalte muzici, este cum ar fi o pictură naivă, făcută de copii preșcolari, cu creta pe trotuar. Păi cui îi place așa ceva? Cine-și pune pe perete o pictură naivă?

Cum chiar ei se pling (același număr din revista „Flacăra” „sper cu toată lumina din mine” de Ioan Evu) această muzică nu este agreată de nimeni, nici Radioteleviziunea, nici Uniunea Compozitorilor, nici Casa de Discuri, nici Cântărea României și de nimeni în țara noastră care este întreg la minte, cu excepția unui restrins număr de tineri cu pantaloni de vâcari americani, cu chică și cioc, care n-au audiat în viața lor un spectacol de operă vor să facă pe interesanți, zicând că le place ceea ce nu place nimănui.

Am întrebat odată un astfel de tinăr, dacă a vizionat și ascultat muzica din opera „Traviata”. Mi-a răspuns că nu și nici nu-i place deoarece este imorală, deoarece „Violeta” a fost o femeie de moravuri ușoare!! fără comentarii!!

Cind eram student, cam prin anul 1930, era mare bătaie să pui mina pe un bilet la operă și nu să te lăfăiești într-un fotoliu sau în loje, ci sus la „cucurigu” la galerie, unde ascultam cu sufletul la gură, arii și melodii nemuri-

toare, înălțătoare pentru suflet. Acest Balaciu, consideră această muzică „muzica instrumentelor primitive” și vrea să ne înbete cu apă chioară, a celor două note la chitară! Păcat că este incurajat s-o facă!

Oare nu se întreabă acești compozitori-interpreți, de ce nu place această așa zisă „muzică”. Nu-și dau seama că ei pledează pentru o cauză pierdută?

Acum un televizor a făcut o anchetă în legătură cu această „muzică tinăra”, printre diverși auditori. Căiva au spus că le place, mai mulți că nu-i interesează, că nu este nimic de ea! A fost întrebată și o tinăra — dacă ascultă această „muzică”. A răspuns nu! Dece? a întrebat-o reporterul — Pentru că nu-mi place — a răspuns tinăra. Era răspunsul concludent al opiniei publice. Cu această ocazie a fost întrebat și poetul Adrian Păunescu și-a răspuns textual „Nu-i dau mai lungă viață, ca un an”.

A trecut mai mult de un an de atunci. Pentru ce-l incurajați? Nu vă dați seama că ei, nu urmăresc decît ciștiguri materiale, fără muncă.

Trebuie să recunosc că unii dintre ei au și puțină voce. Ași îndrăsnii să fac o propunere!

Revista „Flacăra” a ajutat pe mulți năpăstuiți să-și găsească rosturile. De ce n-ați încerca și acum, cu influența Dvs.? Sînt informat că „Patriarhia” caută candidați pentru o școală de cîntăreți de biserică. Gîndiți-vă, leafa este leafă, la multe biserici au și locuință, mai pică destul de bine ofrande — de la botezuri, nunți, înmormintări, parastase și apoi tovarășe redactor șef, mai sint și colaci și colive!! Eu gîndesc că pentru acești oropșiți de soartă, cum se consideră ei, ar fi un bun refugiu. În definitiv și acolo se cîntă, chiar dacă fără cele două note la chitară și este tot un fel de artă! În virtutea dreptului la replică, vă rog să binevoști a face loc și rîndurilor mele în revista „Flacăra”.

Cu mulțumiri tovarășești,
Petre P. Petre
Prelungirea Pringari nr. 4 — Ploiești

„Băiatul cu chitara”

Într-o zi, mi-a apărut un „băiat cu chitara”, un copil de vreo 12 ani, elev liniștit, studios, talentat în științele exacte, ciștigător al olimpiadei școlare la care luase parte și care căuta refugiu în muzică. (Numele său nu are importanță, dar pentru a fi exact, îi voi cita: Eugen Raicu și, mai apoi, Irina Raicu, de la Școala generală nr. 4 din București). Venise acest băiețas, pe care îl stimam, să-mi ceară sfaturi folkistice, mie, care într-un anume sens, disprețuiam folk-ul. Apoi au urmat alte fete și băieți cu chitarele în mîini, care abordau peziile marilor noștri poeți, zdrăngînd corzile instrumentelor, ingînd cîte o melodioară, în final realizînd, cîteodată, o creație oarecare. Dincolo de aceste impliniri sau nereușite artistice, se vădea însă izbînda unui vis, al tuturor dascălilor materiilor estetice: preocuparea tineretului pentru artă. Pentru că ce altceva ar putea să însemne cercetarea înfrigurată a valorilor poetice (de azi și de ieri) și preocuparea de a le da viață nu numai prin rostire, ci și prin cîntec. Iar pentru aceasta învățarea notelor, a solfegiului, a dicteului muzical, și, în sfîrșit apropierea de marea artă ce cuprinde și folk-ul și rock-ul și jazz-ul, valsul sau tangoul, lied-ul sau coralul, opera și opereta, cvartetul și simfonia, toate avînd dreptul la o coexistență pașnică în cadrul marelui teritoriu al Tării Muzicii.

Prin împrejurări deosebite am făcut cunoștință, mai tirziu, cu Adrian Păunescu, poetul care m-a tulburat, iubitorul de artă adevărată care m-a cucerit, ferventul susținător al muzicii folk, ce nu admitea în cadrul cînaclului „Flacăra”, sau alurea, rabat la calitatea actului artistic, fapt care m-a sedus, organizator neîntrecut de mari manifestări artistice. De aici înainte am început să armonizez diferite melodii ale folk-istilor, să le prelucrez pentru cor și chiar să le interpretez în public, conducînd formația corală de copii „Voces Primavera”, în fața a mii de oameni aflați în sălile de sport din marile orașe sau a cîtorva sute, inghesuți în sala vreunui cîmin cultural.

Pornind de la acest adevăr, al multiplicității vertiginose a „băiatului cu chitara”, care a dus la o vînzare record a producției instrumentelor fabricii din Reghin, precum a rachetelor de tenis, care a făcut ca lecțiile de chitară să coste foarte scump, iar puținele manuale să fie de negăsit, mă cuprînde mirarea cînd citesc în diferite publicații (inclusiv „Flacăra”) opinii categorice, tăioase, radicale, care fie că vor desființarea muzicii ușoare românești, atacînd și pe unii din cei mai reprezentativi compozitori ai noștri, Elly Roman, Mișu Iancu, Temistocle Popa (semnat Victor Socaciu), fie negînd dreptul la continuitate și desfășurare a muzicii folk (vezi ultimul număr al revistei „Viața studentescă”) culminînd cu declarația Adrianei Ausch: „cu Doru Stănculescu, Mircea Florian, Marcela Saftiu, Mircea Vintilă, Vali Sterlian, a început și s-a terminat fenomenul folk la noi...” Ca și cum Beethoven s-ar fi terminat și început muzica simfonică, iar cu Johann Strauss, valsul, păstrînd, bineînțeles, proporțiile! Rînduri tăioase de o parte și de alta, polemici în legătură cu programarea la RTV etc. Dar, stimaiți oameni buni, muzica folk trăiește, slavă Domnului! Uitați-vă în jurul dv. și percepeți sunetele chitarelor miilor de tineri care cîntă pentru ei și pentru ceilalți prieteni ai lor. Mergeți în școli și desfățați-vă auzul cu compozițiile folk-ului copiilor. Cumpărați discurile Electrecord, în care figurează cei mai mulți dintre interpreții valoroși ai genului. Observați că Uniunea Compozitorilor, organizația de cea mai înaltă profesionalitate a breslei muzicienilor, nu se sfieste să asculte diferiți compozitori de folk, chiar cînd aceștia nu sînt membri ai acestei uniuni; ba chiar acordă și premii naționale de compoziție pentru genul folk, bineînțeles cînd este cazul, cum s-a întîmplat cu Mircea Vintilă. Priviți mișcarea și dragostea pentru folk din toată această minunată Romînie muzicală și veți avea convingerea că fenomenul social al folk-ului există și azi, că cînaclurile „Flacăra” au dat naștere unor numeroase grupuri și altor cînacluri în care muzica bună este soră cu poezia bună.

Există însă cîteva adevăruri care nu pot fi contestate, primul dintre ele tînd de profesionalitatea compozitorilor-interpreți folk-ști. Este momentul, cred eu, ca acești talentați oameni care doresc să fie cit mai des programați, să stea pe propriile lor picioare. Naivitatea în muzică este bună pînă la un moment dat, cînd simplul se transformă în simplism. Dezinteresul pentru stilul componistic, personal, este întotdeauna dăunător, ducînd — în cele mai multe cazuri — la epigonism sau repetări. Neștiința solfegiului, a

abecedarului muzical, va avea pînă la urmă ca rezultat *platitudinea*. Închipuiți-vă, de pildă, un pianist care cîntă la un instrument cu o singură mînă, într-un ambitus de o octavă. Cîte posibilități sau combinații matematice-artistice pot da aceste opt sunete? Cam așa se întîmplă cu cei mai mulți dintre bunii noștri compozitori, interpreți folk-ști; ajutîndu-se de vocea lor (de o întindere mică), se acompaniază la chitară (atît cît știu) construind aceleași vesnice acorduri (nestîind armonia); iată într-adevăr o „repetabilă poară”. Așadar, drumul ascensional cere neapărat o *nouă calitate profesională*. Sigur, doar pentru acei care doresc să fie considerați cu adevărat profesioniști, în înțelesul bun al cuvîntului.

Un alt doilea adevăr îl constituie lipsa oricărui statut al folk-istilor. În calitate de compozitori amatori, oricît ar fi de valoroase lucrările lor, ele nu pot fi achiziționate de nici o instituție artistică profesională. RTV a făcut — într-adevăr — cîteva excepții, dar C.C.E.S., Uniunea Compozitorilor și alte foruri n-au putut achiziționa muzică folk. În această privință cred că acești oameni au dreptate. Dacă o lucrare este valoroasă, nu trebuie să intereseze genul.

Un alt treilea adevăr, de necontestat după opinia mea, îl constituie spațiul de programare. Fără a dori să mă amestec în planurile și spațiile RTV (n-o fac nici măcar pentru creațiile mele) se poate ușor constata că de la o invazie folkistă, cu specialiști și începători, laolaltă, s-a ajuns la o lăcere cvasi-absolută, referîndu-mă în special la televiziune. Vorbînd despre coexistența genurilor muzicale, nu putem reduce la tăcere nici unul dintre ele. Nimeni nu poate acuza televiziunea pentru faptul că programează muzica bună, de la cîntecul de mase la simfonie. Dar, deocîndată, iubitorii muzicii folk sînt în pagubă. Sigur că nu se poate pretinde ca folk-ul să aibă un regim special, dar, în același timp, negarea existenței acestui gen mi se pare a constitui o mare și gravă eroare. Sînt convins, însă, că toate aceste probleme, mărînte la urma urmei, vor fi soluționate. Avem oameni competenți în conducerea instituțiilor mass-media și, ceea ce este cel mai important, există o certă mișcare muzicală în rîndurile tineretului. Fie ca aceasta să fie călăuzită cu pași siguri, spre o înaltă calitate a actului artistic, creativ și interpretativ, spre marea folos al muzicii românești. Prin muzică, prin artă, oricare ar fi genul ei, omul devine mai înțeles, mai bun, mai cald!

CLAUDIU NEGULESCU

Citesc în spalt, cu uimire și regret, scrisoarea tov. Petre P. Petre, care — deduc din rîndurile sale — este la o vîrstă venerabilă avînd, deci, o bogată experiență de viață. Stimat Petre P. Petre, nici o instituție socialistă din țara noastră nu va obliga vreodată o persoană să asculte muzică „tinăra”, cum îi ziceți dv., sau gen muzical, cum se numeste îndeobște. Este dreptul dv. să ascultați ce doriți la posturile de radio sau televiziune, pe discuri etc. De aceea există și atîtea genuri muzicale, tocmai pentru a mulțumi cele mai diferite gusturi ale melomanilor. Iar pictura naivă a copiilor, de care amînteți, poate întrece — uneori — chiar lucrările consacratilor, în fantezie și prospețime, s-a văzut aceasta din premii internaționale obținute. De asemenea, nu înțeleg de unde deduceți dv. faptul că RTV, Uniunea Compozitorilor, Electrecordul și alte instituții se dezinteresează de muzica folk. Întrați în magazinele muzicale și cereți discuri cu muzică folk (dacă nu s-au epuizat), urmăriți programele de radio, sau participați — ca spectator — la diferitele faze ale noii ediții a festivalului „Cîntarea Romîniei” și vă veți convinge că muzica folk trăiește. Cit privește incapacitatea unor elevi de a înțelege marea muzică, printre altele genul operii, nu copiii sînt vinovați ci dascălii lor, care, în puținele ore de muzică, cite mai sint în școală, nu i-au apropiat și de muzica vocal-dramatică. Dar același fenomen se întîmplă și cu aceia care iubesc doar muzica ușoară, sau înțeleg numai muzica populară. Aveți dreptate. Ar fi bine ca interpreții folk-ști să frecventeze sălile de operă și ale filarmonicilor, după cum ar fi foarte curios să află cîți interpreți de muzică simfonică ați văzut dv. la festivalurile rock, folk, jazz și alte subgenuri.

Să fim serioși, tov. Petre P. Petre, muzica se creează nu duoa cum se îmbracă omul, în blue-jeans sau itari, dacă bea Coca-Cola (băutura imperialistă, nu?) sau apă de Olănești, ori dacă scrie cu pix sau creion. Muzica se creează din sudoare și singe, atunci cînd al ceva de spus, ție, sau lumii întregi. Iar adevărata muzică, muzica bună, cum spunea George Enescu, nu cunoaște oprelisti, canoane, legi, negații, ci doar două elemente esențiale: sinceritate și valoarea limbajului. Iar acestea se referă nu numai la artă, ci și în toate actele vieții omului. Inclusiv cînd este pe hîrtie cîteva rînduri, spre a fi publicate și citite de marea public, supremum nostru judecător!

Al dv. sincer,
Cl. N.

„Sine ira et studio”

Cred că sint unii dintre foarte puținii compozitori de așa-zisă muzică grea care am scris articole despre muzica folk și am promovat muzica folk! Nu fiindcă ar fi marea muzică a secolului... Ci fiindcă face și ea parte integrantă din arta sonoră a „evului aprins” pe care-l trăim cu toții, cu sufletul fremătător ca o lumină aprinsă la ambele capete. Dar cîteva precizări în acest sens sint imperios necesare. Sub aspectul mijloacelor de expresie utilizate, muzica folk este o muzică a melodiei acompaniate, a melodiei simple, ușor de reținut chiar de la o primă ascultare, în consonanță cu un limbaj armonie la fel de simplu, însă de o evidentă structură modală — a se citi, o armonie legată de game străvechi, de origine populară. La toate acestea se asociază un ritm limpede, cu formule, în general, simetrice, precum cele ale discursului sonor melodic-armonic și totul îmbrăcat într-o formă binară sau ternară — sau altfel spus, cu două sau trei melodii organice legate unele de altele. Conținutul versurilor este de obicei — spre deosebire de majoritatea cazurilor din ramura muzicii așa-zis ușoare — nobil, plin de sensuri etice și estetice înălțătoare, puternic ancorat în marile probleme ale epocii în care viețuim. Muzica folk relevă o pledoarie pentru un nou romantism, pentru dragostea curată, pe care o cuprînzî precum în suflet, frumosul, pentru dușosie, pentru prietenie între toți oamenii și toate țările, pentru lupta împotriva tiraniei, asociată unor cumplite nedreptăți sociale. Muzica folk presupune o profundă asimilare a folclorului și, totodată, o puritate stilistică. Nu văd de ce am exclu-de-o din viața noastră de toate zilele???

La noi în țară, mai ales în cadrul cînaclului Flacăra, ea a fost promovată, nu o dată, cu succes. Atunei am înțeles mai bine sensul esului marelui poet, Nichita Stănescu, în virtutea căruia muzica și poezia s-au despărțit vremelnice, ca să se reintîlnească, într-o emoționantă osmoză spirituală. Am scris despre minunatul trubadur Mircea Vintilă, al cărui cîntec, Bade Ioane, a făcut epocă!

Desigur că, de foarte multe ori, în concertele cu muzică folk, cantitatea a fost în detrimentul calității! Versuri minunate au fost suprapuse artificial unor melodii simpliste și unor armonii oribile! Tocmai fiindcă este vorba de o măiestrie a simplității, în cadrul muzicii folk meșteșugul este dificil de învățat. Or, majoritatea reprezentanților muzicii folk păcătuiesc prin lipsa de cunoștințe muzicale — teorie, armonie, instrumentație, formă etc. Ei nu vor să înțeleagă că trebuie să studieze legile limbajului sonor. Ba mai mult chiar, unii dintre ei pretînd să fie... nici mai mult, nici mai puțin... membri ai Uniunii compozitorilor. Este adevărat că în uniunile de creație avem și membri care nu ne fac cînte, a căror activitate este... „sublimă, dar lipsește cu desăvîrsire”!!! Astăzi, noilor membri li se cere o pregătire multilaterală: profesionalistă. Și este firesc să fie așa.

În concluzie, nu putem promova dile-

tahtismul și impostura agresivă! Mai multă modestie nu strică...

Tot atît de adevărat este că nu pot fi de acord nici cu minimalizarea muzicii folk, deoarece atunci cînd ea este inspirată — caracterizată printr-o tulburătoare înfrățire între cîntec și cuvînt — își atînge scopul și ne emoționează, ne înalță, ne disciplinează, vibrînd în armonie cu limpizitatea sufletului omului de omenie... Este puțin? Este mult? Să judecăm însă... „sine ira et studio”!

DORU POPOVICI

Tinerii de azi vor să cînte

Nu știu ce vor să înțeleagă unii prin „muzică tinăra” sau „muzică folk” (asocieri lingvistice nefirecuse în limba noastră!), dar eu înțeleg un singur lucru: tinerii de azi vor să cînte, vor să-și exprime unele sentimente, fie că ele se nasc citînd poezia clasică sau contemporană a țării noastre, fie că ele prînd viață ca urmare firească a unei tinereți — cu totul alta decît cea trăită de „vîrstnicii” — pe care ei înșiși o trăiesc.

Dar cine înțelege prin *muzică tinăra* exclusiv ceea ce este muzică rod al invenției melodice (și nu orice invenție melodică este și muzică!) a unor tineri sau grupuri de tineri beneficiari ai unor „câi” de multe ori artificios de larg deschise, nu face altceva decît să renunțe la posibilitatea de a-și modela sufletul, caracterul, spiritualitatea la dogoarea pe care o emană adevărata muzică, de la cea preclasică (pentru a nu fi exhaustiv) pînă la cea a zilelor noastre. Deci, „bătrînă” sau „tinăra” dacă se dorește a mă exprima conform discuziei la care am fost invitat!

Îmi amintesc cu... gîngăsie de propria mea „muzică tinăra”. Nu știu care dintre melodiile de atunci — foarte bine apreciate la ora aceea — ar mai putea întineri vreo inimă de azi, dar sint sigur că o părticică din cele scrise în ultimii ani vor avea acest dar. Este această credință rodul unor studii în timp, rodul unor acumulări profesionale, experiențe de viață, rodul unor... „bune” și „rele”!

De aproape 15 ani sint în mijlocul artei muzicale studentești, în finalele pe țară, unde particip cu dragoste, admirație și interes profesional. Întotdeauna, din doi în doi ani, mă despart de tineri artiști cu regretul firesc dar și cu speranța revederii. Mulți dintre ei „folkști” (vai ce-mi repugnă acest termen!) De ce nu „baladisti” (?) imi erau și imi sint prieteni și îi admir. Multora le-am oferit premii și distincții cu plăcere nedisimulată. Dar întreb astăzi: tinăra muzică a anilor '68 mai e tinăra și acum? Întreb în lumina în care s-ar înțelege că „tinăra” e doar muzica cea bună, pentru că numai muzica cea bună va rezista procesului de îmbătrînire prin... depunerea prafului vremii!

Totul e să facem din arta noastră muzicală, fie ea amatoare, pornită din elan juvenil și talent, fie ea profesionalistă, ca rezultat al talentului dublat de o bună pregătire de specialitate și ideologică, o artă viabilă, tinăra azi și tinăra mîine, tinăra pentru „bătrînii” ce vin, de fapt, din rîndul tinerilor de azi...

GEORGE GRIGORIU

N.R. Aflăm în urma unor atente investigații că atît numele, cit și adresa expeditorului sint fictive. Procedeu ni se pare profund imoral. Dar pentru că scrisoarea ridică unele probleme frecvent vehiculate de denigratorii îndirjiți ai muzicii tinere, redactia a socotit de cuviință că ele pot face obiectul unor dezbateri cinstite, invitînd astfel trei compozitori pentru a-și spune părerea. În felul acesta, răspunsul nostru este un act serios și moral. Dar lipsa de curaj a autorului, precum și tonul jignitor la umbra anonimului (precizăm că n-am schimbat nici măcar o singură virgulă din scrisoare) se înscriu în perimetrul grotescului și penibilului.

Spusele fiului precum faptele tatălui

De cităva vreme, între cei ce varsă lacrimi de crocodil în poala d-lui Noel Bernard, cu nădejdea de a rupe inima lumii pentru toate cele cite se întâmplă în România, adică pe pamintul ce le-a fugit domniilor lor de sub picioare sau de pe care, din pricina asupra cărora nu stăruim, au ieșit-o chiar domniile lor la să-nătoasa, — n-are a face, e cam același lucru! — se află și un anume Robert Dimboviceanu. Cu siguranță, nici numele insului nu l-aș fi reținut, în ciuda insistenței cu care, de-o bună bucată de vreme, „Europa liberă“ i-l propagă în eter, fie ca semnatar al unui apel către nu știu ce foruri mondiale, ce l-ar putea, chipurile, ajuta să dobândească o logodnică cu de-a sila, fie în calitate de invitat la birfa pe bandă de magnetofon a numitului post de radio. Numai că, iată, o scrisoare primită la redacție mi l-a scos, cum se zice, în cale, pe Robert Dimboviceanu, obligându-mă să-i acord, — fie ea cit de puțină și cit de lipsită de plăcere, dar să-i acord totuși — atenție.

N-am descoperit, nu vă așteptați la așa ceva, prea multe lucruri în afara celor pe care le-aș fi putut bănui și le puteți bănui și dumneavoastră în biografia majorității

că Robert Dimboviceanu face parte dintre minciinoșii despre care se spune că n-au pereche.

A așeza în ordine toate dovezile pe care ni le oferă în această privință atât apelul pe care fostul nostru concetățean, stabilit în prezent în Israel, îl adresează „către toți oamenii de suflet din lume, către toți soții și tații iubitori, către Liga drepturilor omului, Organizația mondială a evreilor, Organizația mondială a juriștilor, Organizația mondială a ziaristilor și Amnesty International, cit și interviul-serial difuzat la același post de radio, ar însemna să răpesc inutil din timpul cititorului și, în același timp, atenția ce i-o dau numitului ar fi mult peste ceea ce merită. Astfel imi limitez demonstrația la numai două probe. Probe constând din reproducerea unor documente aflate în posesia redacției sau pe care le-am putut consulta în arhiva organelor competente ale statului nostru.

Mai întâi referitor la apel. Plecat din țară și stabilit aiurea, pe alte meleaguri, Robert Dimboviceanu a început să se simtă, probabil, singur. Nu și-a amintit și nu suflă nici o vorbă despre faptul că în România a avut două soții care l-au pă-

de pețitoare, pentru a o convinge pe tinăra farmacistă să-l devină soție. R.D., ca și cei care-i difuzează apelul, trece peste niște amănunte esențiale: **farmacista cu pricina nu-i este logodnică**, lui Robert zis Pussy, și așa cum precizează în scrisoarea adresată redacției, acesteia nici nu-i trece prin cap să dea curs cererii radiofonice în căsătorie și să-și părăsească țara.

În ceea ce privește interviul-fluviu, n-am să rețin multe lucruri. Nici n-aș avea ce, povestirile proaspătului autoexilat nefiind altceva decât un talmeș-balmeș incoerent de întâmplări imaginate de o minte suferind, înainte de toate, de mania persecuției și grandomanie Falsificator de joasă speță, cu studii juridice, escroc mărunț din tagma găinarilor, R.D. își dorește un pedigrî. Se închipuie un persecutat al regimului, un cavaler solitar al dreptății, trintindu-ne următorul argument, ca să ne lase, cum cel care i-a luat interviul o fi rămas bietul, cu gura căscată:

R. D. : „Eu am știut următorul lucru : bărbații din familia mea au fost juriști, din tată în fiu, de prin 1880. Probabil mi s-a transmis acest sentiment de respectare a legii“.

Domnule, parcă-ți vine să-ți scoți părăria, mirindu-te de neclătinarea stejarului în coaja căruia încearcă să se îmbrace R.D. Auzi, stimate, pină unde-l duce mîntea pe proaspătul campion al libertății achiziționat de Europa liberă, pe la 1800, asta așa ca să nu ne trimită și mai adînc în vreme, ca să ne arate și modestia sa, că, altfel, cine știe din ce spiță de voievod ne-ar fi putut spune că se trage!

Nu, domnilor, care i-ați pus microfonul la gură, crezînd că naivitatea dumneavoastră va fi și a altora, nu, nu-l oboșiți pe R.D. cu cercetarea unui arbore genealogic prea stufos. Solicitați-l să se limiteze la o generație și să se oprească la ascendenții mai apropiați. Cum ar fi, de pildă, părinții. Sau, pentru că se referă la bărbații din familia sa, întrebați-l simplu, cine ț-e tatăl, Robert Dimboviceanu. Dacă ne îngăduiți, îl ajutăm noi, improspătîndu-i memoria cu textul incontestabil al unor texte de epocă.

Robert Dimboviceanu Ion Alexandru zis Pussy, născut la 20.04.1944 în Predeal, județul Brașov, de naționalitate și cetățenie israeliană, domiciliat în Israel, Ramat Gan, str. Arlozorov nr. 37 este fiul lui Dimboviceanu Grigoriță Alexie, născut la 1905 în Craiova, de profesie jurist, pictor autorizat, domiciliat în București etc., etc., despre trecutul căruia, despre al cărui spirit justițiar ne vorbește fișa personală pe care o redăm în fascimil.

Referatul nr. 2793 din 11 noiembrie 1942, de la Direcțiunea Generală a Poliției, Corpul Detectivilor — grupa I-a aduce precizări semnificative:

Dimboviceanu Grigore, născut la 20 mai 1905 în Craiova, fiul lui Ioan și Atena, licențiat în drept, reformat medical de serviciul militar, căsătorit cu Camilie, născută la 20 mai 1915 la Paris, domiciliată în Piața Sf. Ștefan Nr. 10. —

La fișele generale ale cărții de imobil este cunoscut sub numele de Dimboviceanu Alexie Grigoriță.

În dosarele arhivei de siguranță ale Direcțiunii Generale a Poliției și Pref. Pol. Capitalei, este cunoscut ca legionar, făcând parte în timpul regimului legionar, din poliția legionară comunală de sub comanda lui Ștefan Lugigan, cu sediul la Primăria Sect. III Albastru. — În această calitate, cu asentimentul fostului primar legionar de la acest sector, anume Mailat, a săvîrșit o serie de abuzuri efectuînd descinderi și percheziții la diferiți industriași și evrei bogați pe care îi escroca de diferite sume de bani, pretinzînd că aceste sume sunt pentru ajutorul legionar. — Se citează și cazul evreului Filderman din

Bacău căruia i-ar fi luat suma de 900 000 lei. —

În dosarele arhivelor judiciare ale Dir. Gen. a Poliției și Pref. Pol. Capitalei, este cunoscut încă de pe timpul cînd era funcționar la Ministerul de Finanțe, ca autor a numeroase fraude rente de Stat, falsificator de pașapoarte și pungaș internațional de buzunare etc., uzînd de următoarele nume în operațiunile sale: Dămboviceanu Grigore zis Bebe, zis Constantin Stănescu, zis Nicolae Olănescu, zis Ion Donescu, zis Niulescu, zis Talmasis etc., etc.

Dosarele de arhivă pe care le-am consultat sînt încărcate de astfel de mărturii relevante pentru trecutul unui om. Am fi fost tentați și am fi putut reproduce în continuare, între altele, din procesele-verbale și declarațiile unor evrei din între numeroasele victime ale actelor condamnabile la care a fost părtaș sau organizator tatăl lui R.D., din declarațiile numai ale celor ce au scăpat cu viață din mîinile bandelor legionare în rîndul cărora s-a aflat și cel pe care fiul răslețit în lume îl trece azi, la un post de radio, în galeria apărătorilor justiției, am fi putut, de asemenea, supune meditației mărturiile care vorbesc despre participarea acestuia la rebeliunea legionară sau despre relațiile sale cu Gestapoul, pe timpul șederii în Franța, Belgia, Germania, la care trimite și „fișa personală“. N-am făcut-o pentru că nu ne-am propus să răscolim trecutul unui om, trecut pentru care respectivul individ a suportat, întemeiat, rigorile legii. N-am făcut-o însă și pentru că documentele citate nî s-au părut suficient de edificatoare în a demonstra că Robert Dimboviceanu, proaspătul calmniator promovât de Europa liberă este un minciinos fără scrupule nu doar în privința restricțiilor la care se referă, ci și în privința propriilor sale biografii, biografie asupra căreia cei ce îi primesc și difuzează apelurile ar putea medita o clipă, măcar atunci cînd R.D. face trimiteri directe la bărbații din familia sa.

Faptul că, în timp ce în Israel invitați din lumea întreagă comemorau victimele Holocaustului, un cetățean aparținînd actualmente acestui stat ridică la Europa liberă stăful unui fost legionar, este probabil întâmplător. Și la urma urmei, aceasta este treaba altora.

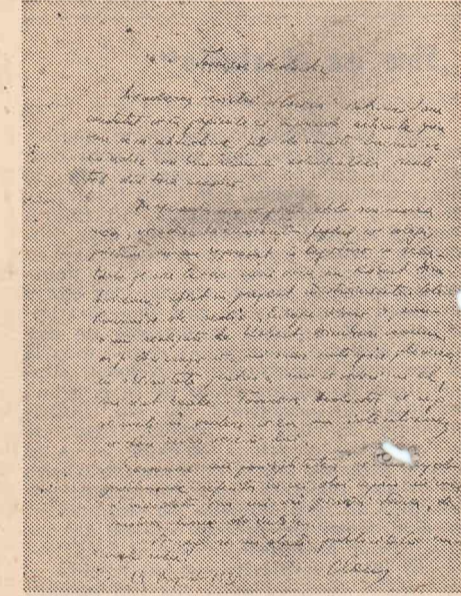
NICOLAE ARSENI

CORPUL RĂZLETI		Cuibul	
București		Mihail Stănescu	
Fișa personală a Legionarului		DĂMBOVICEANU ALEXIE	
Se va completa cu informații până la 4 Septembrie 1942			
Întrebare	Răspuns		
1. Data intrării în Legiune	Recrutat în Corpul Răzletilor în data de 15.12.1922		
2. Căruia funcționar și detașament	Detașamentul 10, Regimentul 10, Divizia 10		
3. Inchișoare executată	Nu a fost executată		
4. Bătălii la care a luat parte	Bătălia de la Mărășești (1916), Bătălia de la Mărăcea (1917), Bătălia de la Ștefănești (1917), Bătălia de la Călugărași (1917), Bătălia de la Ștefănești (1917)		
5. Numi prieten	Nu are		
6. Fapte eroice	Nu are		
7. Fapte de treabă	Nu are		
8. Carancă	Nu are		
9. Disiplină	Bună		
10. Sprijin de familie	Nu are		
11. Pedepse legitime	Nu are		

Iată fișa personală a legionarului Dămboviceanu Alexie, în care, rubrica „Bătălii la care am luat parte“ este completată de cel în cauză astfel: Mișcările studențești din 1922, 23 pentru numerus clausus 1927, 1933 și 1937, cînd am plecat în Germania, Belgia și Franța de unde sunt reintors din August 1940, cu permis special al Feldmaresalului von Braunschitz.

celor care, cică, ne plîng de milă, injurîndu-ne, pe calea undelor, țara. Nu, dl. Robert Dimboviceanu, pe care-l mai cheamă și Ion și Alexandru, și i se mai zice și Pussy, fost pină anul trecut, adică pină la 36 de ani, cetățean român, nu e cu nimic, cu absolut nimic mai prejos decît alți scornitori de minciuni și calomnii ce s-au perindat și se perindă la microfoanele dlui Noel Bernard. Ba aș zice că, punînd față în față întâmplările adevărate ale existenței sale de falsificator și escroc, consumate în dosarele judecătorilor, cu autobiografia romantică de martir pe altarul adevărului și justiției pe care ne-o agrementează cu lacrimi la microfon, rezultă clar

răsit, invocînd ca motive la divorț violența și imoralitatea soțului, comportamentul său anormal frizînd patologicul, nu trimite nici un gînd spre copilul pe care l-a abandonat; nu, Robert Dimboviceanu rămîne în continuare același aventurier, el își amintește că a înlînit într-o vreme o farmacistă din București, o femeie care nici n-apucase probabil să-l cunoască, preocupată fiind de munca sa și de creșterea celor doi copii, dintr-o căsătorie nereușită, și, în mîntea sa, descoperă o modalitate originală de a-i face curte, de-a o cere în căsătorie: trimite apeluri peste apeluri, cere intervenția a numeroase foruri internaționale, care n-au îndeobște preocupări

Opinie asupra unei controverse

(Urmare din pagina 18)

ei, ostași noștri, nu luptau pe cîmpurile Pomeraniei sau în munții Turîngiei, ci la Mărășești, Oituz sau Cașin, unde încercau să-i zdrobească pe cîmpul de luptă. A-i fi privit cu compasiune pe acești cîmpulitori nu avea nici atunci și nu va avea nici în viitor vreo justificare.

Și totuși existența unor procese de gîndire potrivit cărora soldații pot fi ei înșiși victime ale politicii războinice duse de cercurile conducătoare din țările lor, nu trebuie apreciată ca o atitudine defetistă, deoarece poartă în sine germeii atitudinii de condamnare a războiului în principiu, germeii dorinței de înfrățire între popoare, germeii înțelegerii pașnice chiar cu dușmanii de moment, atunci cînd ostilitățile vor lua sfîrșit. Asemenea gînduri au frîmțat îndelung pe soldații din tranșee, pe cei care au purtat de fapt greul războiului și în prima și cea de-a doua conflagrație mondială, iar ecourile lor s-au integrat sistemelor de idei care caută și astăzi, fără încetare, găsirea unor căi și metode eficiente de abolire a războaielor.

Aș vrea să mai adaug că analiza proceselor de gîndire care abordează probleme de mare complexitate psihică, cum sînt cele cu care este confruntat omul prins în angrenajul războiului, este deosebit de dificilă și poate duce la concluzii cu laturi de mare subtilitate, care generează reacții adeseori contradictorii din

partea celor ce le sînt împărtășite. Aceasta nu înseamnă că, din această cauză, nu trebuie abordate. Dimpotrivă. După părerea mea, autorul „Jurnalului de călătorie al Dr. Brinzei“ care, prin suita de eseuri de mare frumusețe publicate în revista „Flacăra“, s-a dovedit un cercetător al sufletului omenesc, tot atât de fin și de profund ca și al trupului, studierii căruia i-a consacrat întreaga sa viață, aducînd științei medicale servicii deosebite, a abordat problemele care au făcut obiectul intervenției mele, cu competența și scrupulozitatea omului de știință de înaltă cultură și necontestat patriotism.

O ultimă părere în legătură cu constatarea că revista „Flacăra“ face loc în paginile ei, fără rezerve sau ezitare, diferitelor articole care se referă la probleme ce nasc uneori controverse sau înfrîntări de idei.

Apreciez ca foarte pozitivă această poziție și mă ridic împotriva propunerii de a se exercita de către redacție un soi de „cenzură“, care să oprească sau să modifice articolele care, după părerea redacției, ar trebui alfel tratate. Face cinste revistei atitudinea de a lăsa liber dreptul de exprimare al autorilor articolelor, cu respectarea bineînțeleș a unor limite care în de probitatea științifică, forma de exprimare și altele, asupra cărora nu este cazul să insist. Numai în acest fel se creează posibilitatea ca, în problemele care ridică controverse, să-și facă loc obiectiv adevărul.

Coronița de stejar

Are 10 ani și îl cheamă Mihăiță. E un copil bun, Colegii și profesorii îl iubesc deopotrivă, îndeosebi pentru modestia și generozitatea sa. La școală obține rezultate foarte bune. Dealtfel și anul trecut și anul acesta a luat premiul întâi. Cine stă de vorbă cu el și este ceva mai atent, poate descoperi însă o undă de tristețe ce stăruie în ochii lui mari negri.

Odată, în timpul anului școlar, învățătorul fusese chemat urgent la cancelarie și în catalogul rămăs deschis, la fila unde se găsea și numele său, Mihăiță a zărit mențiunea „părinții decedați“. A venit foarte abătut acasă. „Nu-i așa mătușă că mama și tata nu sînt morți, ci sînt plecați undeva în alt oraș și se vor întoarce?“

Ochii mătușei se umplu de lacrimi. Nu răspunde nimic. Apropie de ea copilul și-l mîngîie pe creștet. Face totul ca Mihăiță să nu simtă lipsa mamei. Dar poți oare să înlocuiești o mamă?

„Mihăiță, vrei să mergem după-amiază la film?“

„Da, dar numai acolo unde mergeam cu tăticu“.

Copilul simte nevoia să vadă mereu locurile pe care le vizita împreună cu părinții. Se duce la parcare din fața institutului unde lucra mama și studiaza atent mașinile. „Nu se poate — i-a spus Mihăiță mătușii după ce, într-o zi, a examinat din nou autoturismele — să nu apară într-o zi la parcare și mașina tații“.

Micuțului i s-a făcut, cu tactul necesar, propunerea să meargă la cîmîțir. „Să vezi și tu, Mihăiță, unde se odihnesc părinții tăi, care te-au iubit atât de mult“.

„Nu, mătușică, nu mă duc la cîmîțir, pentru că părinții mei trăiesc. Sînt convîns că au plecat într-o călătorie mai lungă și n-au putut să-și ia rămas bun de la mine“.

Își amintește de ziua aceea de iunie, cînd au plecat toți trei cu mașina. „Tata era la volan, mama stăcea ca în-

toîdeana pe locul din dreapta, iar eu eram în spate. Îmi plăcea să stau singur pe fotoliu pentru că îmi aranjam alături de mine și jucăriile. Era sfîrșitul anului școlar. Luasem premiul întâi. Mama a țînut neapărat să-mi facă o coroniță din frunze de stejar și o pornisem spre pădurea din apropierea orașului“. Nu mai aveam mult de mers. Eu începusem să-mi adun jucăriile. Nu-mi plăcea să le las împrăștiate prin mașină. Au auzit deodată o bubuitură groznică. M-am trezit apoi la spital. Aveam multe zgîrieturi pe față și tot felul de vinătăi pe picioare. Probabil că după ce s-au făcut bine mama și tata au plecat în călătoria lor, direct de la spital“.

Aceasta este relatarea lui Mihăiță despre accident.

La volanul unui „Porche“ un student circula din sens opus mașinii pilotate de medicul I. D., tatăl lui Mihăiță. Nu se stie nici acum de ce rula cu peste 100 de km pe oră. Ulterior s-a aflat la localul din pădure, între el și colega sa, care ocupa locul din dreapta, avuseser loc o ceartă. Fata își declarase dezaconul față de modul cum băiatul trata problema studiilor. Nu luase două examene, lipsea des de la ore etc.

Urcat în mașină se răzbură pe pedala de accelerație. Angajat într-o depășire, neațent, cu gîndul la discuția avută la masă, pilotul se pomenește față în față la mică distanță cu mașina condusă corect, regulamentar de medic. Coliziunea frontală nu mai poate fi evitată.

Micuța Skoda este practic spulberată. În accident își pierde viața tatăl și mama lui Mihăiță, precum și studenta din „Porche“.

Mihăiță, proiectat pe cîmp din mașină, în mod miraculos scapă doar cu rani ușoare. Studentul care a suferit fracturi la mîini și picioare s-a vindecat după câteva luni de spitalizare.

Nu, părinții mei n-au murit. Un tătic și o mămică atât de buni ca ai mei nu pot să moară, susține și acum Mihăiță.

VICTOR BEDA

TOPUL RESTAURANTELOR (II)

Pe sub masă

Aflat într-o zonă învecinată cu marele zăd comercial al Capitalei, pe vestita Calea Rahovei, restaurantul Bumbesți dispune de o grădiniță amenajată direct pe rotuar, de unde și numărul foarte mic de mese, și de un salon celebru prin anii 1968-1974, când la Bumbesți se minca foarte bine, iar ospătarul se întrecea în asigurarea unor servicii de cea mai bună calitate. Între mincăruri erau vestite mai ales fripturile cu garnituri alcătuite din cartofi prăjiți cu doar câteva clipe înainte de-a fi serviți, cu fasole verde, boabe de mazăre și ciuperci, iar lângă fripturi se aflau întotdeauna niște salate de toată frumusețea și cu un gust care ar fi trezit învidia oricărei gospodine. Urmău, în ordine valorică, frigăruile, micii, precum și ciorbă de burta oferită cu tot dichisul, cu ardei iute, cu oțet, dar mai ales cu un gălbenuș de ou pe care clientul singur îl trecea într-o ceașcă anume adusă, ceașcă alături de care se afla și un pahar cu două-trei linguri de smântână pentru ca gălbenușul să aibă un gust mai plăcut. În ceea ce privește băuturile, la loc de cinste era, în primul rând, vinul casei, un vin gălbui și demisec, adus de prin părțile Odobestului, licoare aflată la mare concurență cu un vin dulce, un Murfatlar sau un Ostrov, după care băuturi urma, firește, berea, fie de Grivița, fie de Rahova. Din acestea au fost și sint motivele pentru care, despre salonul în formă de L al restaurantului am afirmat că ajunsese la o anume celebritate prin anii mai sus-amintiți. Se poate afirma în continuare același lucru? Din păcate, nu: Am ajuns la această concluzie în după-amiaza zilei de vineri, 7 august, când conform înțelegerii, am luat loc la una din mesele restaurantului Bumbesți, în calitate de client, un marec client.

În acea zi, deci, deși canicula era în toi și asfaltul părea să fie un perete de cupor lacins, grădinița era arhiplină. În schimb, în salon, mesele, cu excepția celor pe care scria limpede și clar că sint rezervate (fiicare sector avea o astfel de masă pregătită cu tot dichisul, adică, farfurii, tacimuri și pahare cu servetele, de parcă fiecare ospătar urma să primească o vizită anunțată exact la aceeași oră!), erau pe jumătate ocupate. Primul popas am făcut în fața bufetului situat chiar a intrarea în restaurant, un bufet din care mă imbiau micii, cotletele de porc și găcuța, icrele de crap, salatele, crochetele, cașcavalul.

Cel de-al doilea popas l-am făcut, firește, la o masă alături de care un client, recut de cea de-a doua vîrstă, avea în fața lui cinci cafele mici și o frapieră cu două sticle de vin și patru sticle de apă gazoasă (de ce oare se servește, cu o înăpăținare teribilă, această apă gazoasă, despre care mulți medici au spus că, printr-un consum îndelungat, provoacă o sumedenie de afecțiuni gastrice?). Situație în care, mi-am spus eu, masa trebuie să se va ocupa cu o adevărată echipă. Dar, spre stupeora mea, respectivul cetățean a băut cinci cafele, a mai cerut două, a băut o sticlă de vin cu apă gazoasă, iar pentru cea de-a doua sticlă de vin a cerut apă minerală, gest pentru care ajutoarea chelnerului (pe ecuson scria cu litere mari Mariana, iar literele mici, de necitit, trebuie că se refereau la numele de familie) a primit, pe sub masă, cu o delicatețe ieșită din comun, o hirtie de zece lei. De ce acest amănunt? Pentru că subsemnatul comandasem, după ce am așteptat exact 20 de minute (și nu era, după cum am spus, mare aglomerație), 6 mici și o sticlă de apă minerală, întrucît bere nu era nici să dai cu tunul, comandă pe care chelnerul Ion Cristian a onorat-o prompt doar pe jumătate, adică doar în ceea ce privește micii. Am mîncat micii și tare aș fi vrut să beau un pahar de apă, nu doar după micii, ci și pentru că era o căldură aproape insuportabilă, deși geamurile, mai exact spus luminatoarele, erau deschise în largi. Regretînd că n-am avut priceperea cetățeanului de-alături, care cu 10 lei a obținut imediat o sticlă de apă minerală, am așteptat alte 15 minute, după ce-am terminat micii, să mi se-ducă apa gazoasă sau minerală. Pînă la urmă, pentru că nu se putea altfel, apa minerală a venit, dar iată cum: l-am rugat pe chelner să-mi aducă apa, iar dînsul s-a mirat pînă peste poate că a uitat fața să mi-o aducă; după ce s-a mirat i-a spus fetei că trebuie să-mi aducă o sticlă cu apă, la care indicație, fata însăși s-a mirat, dar a mai adunat câteva cești de cafea de prin sală, de pe la alte mese, le-a dus undeva la spălătorie, după care a binevoit să se înfățișeze cu apă gazoasă, specificînd că ei nu i s-a spus absolut nimic despre imperioasa mea necesitate de-a bea un pahar de apă după cei 6 mici. În tot acest timp în care am tot răbdat de sete, un client a scăpat un pahar, respectivul pahar, de sticlă fiind, s-a făcut țandări, a venit o femeie cu o mătură și se tot chinuia să scoată de sub picioarele ospătarilor cioburile ce se transformaseră în pucuri de hochei, așa alunecau pe cimentul sălii, ca pe gheață. Cu chiu, cu vai s-a terminat și asta, iar la o masă mai deosebită, singura care avea și un serveteț roșu așezat ca un romb pe fața albă de masă, s-a așezat un tip cu servietă, un tip înalt, aproape cărunț, față de care nu un ospătar, ci vreo trei-patru au scos obișnuitul „să răiiți” și s-au înghesuit să-l servească, dar, modest, respectivul n-a băut decît o sută de grame de ceva închis la culoare, probabil coniac, și a plecat în admirația desăvîrșită a celui ce l-a servit. Încîntat de-acest mic spectacol de „reală, egalita-

te”, între clienți, am mai băut o sticlă de apă gazoasă, am intrat în vorbă cu cafe-giul de-alături, am mai intrat în vorbă cu un tînăr (muncitor la Steaua Roșie, emoționat și-ngrijorat că-n citeva ceasuri urma să devină tată, soția lui aflîndu-se de citeva ceasuri bune la maternitate), care s-a așezat, nu știu de ce, tocmai la masa mea, deși erau atîtea mese goale împrejur, inclusiv cele pe care de cine știu cită vreme scria clar că sint rezervate, am achitat nota de plată (corectă) și-am plecat cu regretul că n-am putut bea o bere la micii, că am așteptat prea mult apa, pînă la însetare, că plutea în aer nu numai căldura ci și o oarecare nepăsare față de unii clienți, majoritatea adică, fapt care m-a încurajat în hotărîrea mea de-a nu mai călca pe la Bumbesți decît dacă voi fi obligat s-o fac. Nota 7.

INCOGNITO

Nota redacției

Pentru abdicarea de la îndatorirea fundamentală a oricărui lucrător în alimentația publică, solitudinea față de consumator, numita Mariana primește nota 1, iar unitatea nota 4 (nota redacției nu se include în calculul mediei).

PRECIZARE. În prima ediție a acestei rubrici, apărută în numărul trecut, restaurantul Izvorul Rece a apărut fără medie. O dăm acum : 5,42.

Restaurantul „Bumbesți”, șefi de unitate Ștefan Gagu și Dumitru Marcu. Controlul a avut loc în prezența lui Petre Gheorghe, șef de sală, la curent, de altfel, cu toate problemele unității. Bucătar șef Constanța Doroftei; telefon: 15 37 55; categoria I fără remiză. Face parte din I.A.P.L. Aluniș.

— **Constatări :** unitatea este bine aprovizionată și are profil de zahana. Lista meniu este întocmită și respectată. Preocuparea pentru diversificare există, însă este insuficientă, preparatele oferite fiind aproape în exclusivitate friptura, micii și salata asortată. Slabă preocupare pentru preparatele de sezon. Ținuta personalului este îngrijită. Serviciul este prompt, ospătarul fiind serviabil și îndatoritor. Se întocmesc note de plată, evidența scriptelor este corectă. În salon sint muste și mucuri de țigară aruncate pe jos. Scaunele sint desclatate și murdare. Necesită o grabnică recondiționare. Grupurile sanitare sint curate și prevăzute de hirtie igienică și săpun. Vesela este curată. La bucătărie se simte nevoia unei curățenii periodice generale. Eficiența economică bună. În condica de sugestii, mulți consumatori își exprimă satisfacția pentru inspirația de a veni la Bumbesți. În „cartea de onoare”, ținută de Petre Gheorghe, multe personalități din țară sau din străinătate se declară mulțumite. Printre alții, aici au petrecut citeva ore Jean Marais, Vico Toriani, Ion Popescu Gopo... Totuși, restaurantul „Bumbesți” nu mai este ce a fost în urmă cu citiva ani. Renumele lui este în descreștere. Atenție!

— **Note :** calitatea meniului 6,25; comportarea și corectitudinea personalului 7,50; eficiența economică și socială 8; controlul oamenilor muncii 8; nota consumatorilor (doi bărbați în jur de 50 de ani care au preferat să rămînă anonimi) 8; Incognito 7; Media 7,46.

Observațiile bucătarului: Atît salatele cît și garniturile sint cele cu care clientul s-a obișnuit atît de mult că nici nu se mai așteaptă la altceva. Este un restaurant în care și vara și iarna se mîncă aceleași preparate. Piața e plină de dovicele, de vinete. Sint convins că diversificarea saladelor și a garniturilor ar aduce restaurantului un plus de clientela. Musacaua de cartofi sau de vinete, salata orientală ar constitui citeva preparate care s-ar vinde, fără să iasă din tradiția localului. Lumea nu vrea să mînce numai carne prăjită. Dovadă, crema de zahăr ars care este gustoasă și aspectuoasă și care vîd că are căutare. De fapt ea este recomandată ca desert la o mîncare sățioasă.

Sesiările echipei : mobilierul deteriorat, lipsa perdelelor (geamurile dau direct în stradă) nu te imbie să inviți aici un prieten căruia vrei să-i faci o plăcuță surpriză sau să-l aduci pe un străin într-un restaurant reprezentativ cu produse de zahana. Propunem ca din beneficiul realizat de restaurant să se acorde o cotă mai mare întreținerii lui. Cit desore aprovizionarea cu produse de sezon. Piața Unirii este atît de aproape încît se poate face cu un cărucior de mină. În fiecare zi, dimineața.

Duminică dimineața la „Premial”

Cumpărătorii prezenți, duminică dimineața la magazinul Premial, aflat în blocul Grădinița, aveau să se găsească într-o situație cel puțin bizară. Tot ce se vindea la parter nu putea fi achitat acolo, ci sus la etaj. Deci, nu era suficientă coada de la mezeluri. Parcă pentru iritarea cumpă-

La ancheta din acest număr au participat: inspector Gheorghe Nițescu și Ion Samoilă, bucătar-șef la restaurantul „Capșa”.

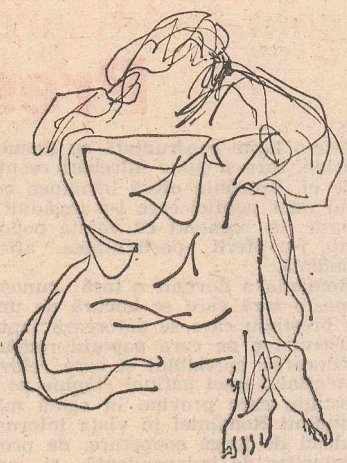
Clasament : Categoria specială, 12 la sută remiză — „Capșa”, „Rapsodia” (10); „Lido” (9,66); „Athènes Palace” (8,83); „Ambasador”, „Budapesta” (8,66); „Carul cu bere” (8,50); „Dorobanți” (8,33); „Havana” (8,00); „Cismigiu” (7,33); „Dunărea” (7,16); „Hanul lui Manuc” (7,00).

Categoria specială, 10 la sută remiză — „Union” (8,00); „Trocadero” (7,91); „Aluniș” (6,33); „Pescarul” (5,00); „Monte Carlo” (4,66);

Categoria I, fără remiză — „Bumbesți” (7,46); „Berceni”, „Gambrius”, „La Pesteră” (7,00); „Triumf” (6,66); „Mercur” (6,16); „Izvorul rece” (5,42).

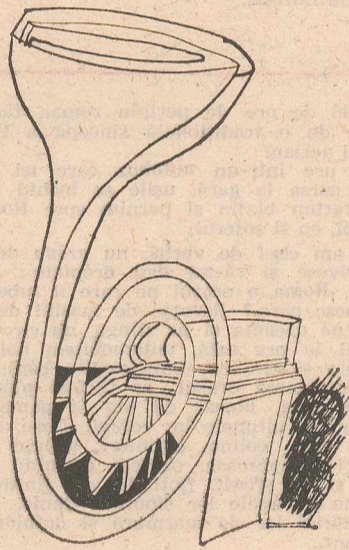
OPREA GEORGESCU

Rubrică realizată cu ajutorul Inspectoratului Comercial de Stat și al Asociației bucătarilor și cofetarilor.

O voce din public

N-aș vrea să încarc ancheta dumneavoastră cu considerații din afara ei, dar ce au cerut distincții mei confrăți mi se pare... din altă lume. Cum ei se fac că nu știu că vinurile sint produse în mari stațiuni de vinificare, imbuteliate uneori de-a valma, că poartă în ele urmele unei industrializări și pe ale comerțului en gros? De unde „vinul casei”? Cîte „case” avem și cîte vinuri? Marca depusă, garanția stabilită rețetelor oenologice inclusiv a buchetului, astea sint doar în amintirea unor delicați, a unor Pașadii și Pantazi ai locantelor. Se fac dinșii a nu ști că peștele a ieșit, pentru pricina mai necunoscută, din marea consum, și poposește rar, în localurile specializate, în stare de relativă congelare, în două-trei sortimente STAS, singurele care pot fi manipulate fără pierderi deosebite prin numeroasele unități intermediare? Mai sintem pe vremea „olteanului” cu cobilița care avea crap, știucă, somn, păstrugă, salău, lin, mreană, roșioară, iar uneori nisetru și cegă cu care bătea ulițele infundate ale

mahalalelor? De unde aceste specii, cînd lacurile s-au redat agriculturii, delta s-a industrializat, iazurile au căpătăt o organizare temeinică, iar traulerele noastre conturează Africa și alte continente pentru producția noastră intensă de conserve? Vegetale? Cine mai mîncă vegetale cînd lupta alimentară a cetățeanului se dă pentru carne, și cînd cu o fleică și doi micii un restaurant își poate ține zilele și depășii planul? Delicați, bolnavii, abstenenții vor vegetale dar restaurantele noastre sint pentru oameni sănătoși, cu apetitul de fier. Bere de șapte sortimente? Pentru ce și pentru cine? Unde e bere nu-i tocmeală, bea omul cu plăcere, mai rece sau mai caldă, uneori chiar mai trezit. Trebuie să știe neapărat că-i de Solca? Dar ce, e etnograf? Vrea să facă pe delicatul, are în centru Radeberger și Tuborg, mărci solide, nedezmîntîte de sute de ani și cu care își rade și buzunarele, dacă sint mai pline. Mai stă berea să se decanteze în fluxul mării producții? Mai stă vinul să se învechească? Uităm, am impresia că distincții confrăți visează de altă planetă...

Și apoi mania asta de a-l lua pe responsabil cu... note! Ce să spun, respon-

sabilul bine notat moare de plăcere! Iar cel rău notat moare de frică! I-e frică să nu fie trimis în administrație, undeva sau mai sus, în control, să-si piardă legătura cu baza. El stă, după cum se știe, pe remunerație fixă, fără prea multe sporuri, cum stau și ospătarul. Avantaje mari n-are, nici el, nici ospătarul săi. Se țin cu corectitudinea, căci altfel sint pasibili de critică. Muncesc mult, mîncă puțin, nu beau deloc. Și care-i interesul lor, mobilul lor? Interesul lor, nervum rerum, e ca clientul să se simtă cît mai bine, să fie satisfăcut, stimulat. Nu c-ar avea vreun beneficiu, din asta, dar așa, pentru conștiință, iar planul să fie îndeplinit. Nu c-ar avea nici din asta vreun mare beneficiu, dar așa, din simțul datoriei. Patronul de altădată nu avea acest simț, el mergea numai pe cîștig, pe învîrteală. Punea fetele de masă curate, bărbieria ospătarului fiindă acest lucru avea raport direct cu puscuita lui. Responsabilul de azi se chinuie mult mai mult, deși localul nu e proprietatea lui, el e doar un interpus între diverse organe și diverse organisme. Și cînd prin muncă diligentă scapă cu bine, el știe cum, de toți îndrumătorii și verifcatorii săi, care-i verifică sirguincios mincărurile și băuturile, ospătarile și instalațiile sanitare, hop! îl trîsnim cu note a gazetă, prilej pentru alte verificări și expertize practice.

Dacă experții ar fi Radu Albala, Mihai Crișan, Ion Gorun sau Alecu Popovici ar fi o nenorocire fără seamăn, căci ar veni cu clișeele lor prăfuite, cum vin, în altă ordine de idei, și vizitatori externi cu prejudecățile lor. Unde am ajunge cu stomacuri atît de sensibile, cu ochi atît de critici? Din fericire clientul care, expansiv și amical, stă cu șapca în cap, vorbește tare, se bate cordial cu ospătarul pe umăr, înfulecă ce se găsește, trage sprîțul, e tandru cu picolița și haios cu viața, acest client bun al nostru nu face atîtea fițe și nu numără foile la plăcintă. Ai un antricot bine congelat din care mirosul chimic e pe cale să dispară? E minunat! Și o sălătică în care sint varză îndelung murată, cu roșii stacojii și cu mazăre din conserve? E și mai bine! Mă arzi la plată numai cu zece-cincisprezece lei, că doar ești om ca mine? Hai, treacă! A, m-ai ars cu 120? Dă-neoace condica, să te critic constructiv. Te mai dau și la „Flacăra”, să mai faci băietii o „anchetă”. Ți-ai făcut casă din vin imbuteliat, STAS... Nu e în regulă. Ia arată-mi dumneața rețetarul cu ghiveci de bame! A, apoi să știi că prin 1938, la „Calul cu copita întoarsă” se dădea un ghiveci de bame nemeipomenit!... Și era unul Costică lăutarul!... Și eram tineri...! Și iupinul ne știa pe nume! Acum nu mai încapem pe nicăieri, c-au venit, de faima noastră, clienți și din alte continente. Nu mai sintem „Conu Romică”, și „Conu Popică”... Și nu mai e nici crediț... Și nu mai e nici „Bună seara, bine ați venit la noi” decît de la un barem în sus, cam de pe la inspectorii sau de la bișnițarii de orădul I, cu fălci mari și sute slinoase. „clientul nostru”, deh! că el ne face planul, oricît s-or grozăvi aștia de pe la gazetă. Serie și ei ce poate... Dar nu-i lasă nasu să ne ia prea tare.

Mai ales că la medie, pe lângă domnii Crai de Curtea Veche, am și eu un cuvînt, eu, responsabilul. Imi pun singur nota 10, care intră la grămadă și mă saltă.

Și are dreptate omul, zic eu. Totu-i cum nu se poate mai bine în cea mai bună dintre lumi, aceea a restaurantelor. N-or fi chiar 40 pe Filantropia, cum erau, dar au hirtie igienică, rețetar, și condică de reclamații. Și au asfel prilejul fericit de a intra în TOP.

PAUL EVERAC

rătorilor, aceștia erau obligați să mai urce citeva trepte.

— De ce această situație? Aveam s-o întreb pe una dintre vinzătoare. Nici un răspuns. Insistăm. Iată răspunsul: astăzi lucrează o singură casieră, deci toată lumea merge acolo, sus. Scurt și cuprinzător.

O căutăm pe responsabilă care, spre surprinderea noastră, explică: Avem casieră. A lipsit citeva minute. Iat-o, de altfel, la post. Într-adevăr, casiera răsună ca din pămînt.

Nu știm cît a lipsit, dar ne miră că la nici cinci minute aveam să căpătăm două

răspunsuri total diferite. În aparență este vorba de un lucru minor, în realitate o situație mai des întîlnită în unele magazine ale comerțului nostru. Credem că a sosit timpul să cerem celor care lucrează în comerț mai multă solitudine față de client. Am milita chiar pentru reaparitia zimbetului profesional pe fețele vinzătorilor. Și pentru a conchide situația neplăcută de la Premial, credem că era firesc să se pună un anunț prin care clienții să fie invitați, pentru citeva minute, să achite sus, sau să mai aștepte puțin. Era mai simplu, mai cinstit, mai comercial. D. B.

-Lumea în care trăim-

Prestigiul unei politici

Într-o lume confruntată cu nenumărate probleme complicate, care-și pune întrebări esențiale privind perspectivele ei, România oferă imaginea certitudinii. Este rezultatul unei politici care i-a îngăduit o dezvoltare armonioasă în context cu voința poporului ei, și, în același timp, i-a oferit posibilitatea afirmării ei pe scena mondială.

România a devenit o țară cunoscută pretutindeni în lume, o țară care se bucură de un prestigiu remarcabil. Un prestigiu care se datorează faptelor de muncă, operelor constructive pe care poporul român o realizează sub conducerea partidului și care relevă forța sa creatoare, potențialul unei națiuni stăpîne pe propriul ei destin. Un prestigiu care provine în egală măsură din consecvența atitudinii României în viața internațională, o atitudine realistă de largă cooperare, de promovare consecventă a idealurilor de independență și egalitate, de afirmare curajoasă a principiului participării responsabile a tuturor statelor la soluționarea politică a problemelor lumii de azi.

Sînt realități indisociabile de rolul și activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu, al cărui nume, cum scria recent revista indiană „Socialook”, este „un nume cunoscut nu numai românilor, ci întregii lumi, un nume care s-a identificat cu țara căreia i-a adus un binemeritat prestigiu și respect”. Revista continuă: „Dimensiunea internațională a activității președintelui Nicolae Ceaușescu are la bază rolul său hotărîtor în elaborarea și aplicarea unei politici de stat în direcția făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, a unei păci reale și durabile, a unor noi relații între state bazate pe respectarea principiilor independenței și suveranității, neintervenției, înțelegerii și cooperării între popoare”.

Ceea ce caracterizează politica externă a României este tocmai fermitatea cu care acționează pentru afirmarea unor idealuri ce sînt scumpe nu numai poporului român, ci tuturor popoarelor lumii. O dovedesc multitudinea inițiativelor elaborate la București, inițiative cărora le distingem cel puțin două, trăsături fundamentale: prima este cea a corelației profunde cu imperatiile actuale ale momentului internațional, exprimînd o înțelegere exactă a exigențelor situației din lume: a doua se referă la luciditatea acestor propuneri în sensul că ele țin seama nu numai de necesități, ci și de posibilitățile reale de îndeplinire a acestora, de realitățile oferite de viață. Aceste trăsături sînt expresia capacității de investigare proprie politicii externe românești, politica unei țări a cărei scribitie supremă, în materie de relații internaționale, este de a contribui eficient la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră, o lume în care între toate statele să se statornicească legături întemetae pe deplin echitate și egalitate, pe abolirea injustițiilor și discriminărilor, pe înlăturarea definitivă a decalajelor.

Sînt multe probleme care preocupă popoarele în zilele noastre. Probleme complicate fie că este vorba de Europa,

Orientul Mijlociu sau alte zone ale lumii. Învățămintele evenimentelor din ultimele decenii demonstrează cu putere că fără luarea în considerare a intereselor reale ale popoarelor, fără înțelegerea exactă a cerințelor fundamentale ale păcii nu se poate ajunge la asigurarea stabilității în fiecare zonă și pe plan mondial. Cursa înarmărilor, apariția de noi arsenale, perfecționarea mijloacelor de distrugere nu pot să răspundă cerințelor de pace ale popoarelor. Pacea nu poate fi clădită pe butoaiele cu pulbere ce se înmulțesc îngrijorător. Este motivul pentru care România insistă spre a se pune un accent esențial pe problemele dezarmării. În fond, dezarmarea reprezintă problema vitală a zilelor noastre. Realizarea unor măsuri reale în această direcție, stoparea cursei înarmărilor ar putea să insenezeze orizontul internațional, ar deschide drumul spre o înțelegere între diferitele state. Încrederea poate să fie stimulată numai prin dezangajare militară și dezarmare, deoarece înarmările cultivă suspiciunea, neîncrederea, temerile, împing pe terenul minat al conflictelor.

Prestigiul politicii externe românești este confirmat constant la O.N.U., ca și la Reuniunea de la Madrid, în alte foruri internaționale. Este un prestigiu relevant concludent de nenumărate ziare, reviste, posturi de radio și televiziune de pe toate continentele care, indiferent de orientarea lor politică, consacră României și conducătorului ei ample materiale elogioase a căror esență o constituie stima și prețuirea unei politici constructive. Este prestigiul unei politici care a trecut toate examenele realității, care s-a dovedit profund științific, lucidă, capabilă să ofere răspunsuri la întrebările majore ale acestui timp. O asemenea politică are o profundă rezonanță, demonstrînd că dimensiunea reală a unei țări nu o pot oferi doar indicatori cum ar fi numărul de locuitori, suprafața sau puterea militară. O țară este mare prin idealurile pe care le propulsează, prin forța exemplului ei constructiv, prin capacitatea de a aduce o contribuție pozitivă la ameliorarea relațiilor internaționale, prin contopirea desăvîrșită cu aspirațiile cele mai nobile ale umanității, aspirații proprii tuturor celor ce populează planeta, indiferent de meridianul pe care trăiesc, aspirațiile de pace, de bunăstare și progres.

Prin înaltul ei spirit de responsabilitate, prin permanența eforturilor pe care le depune, prin seriozitatea abordării problemelor, România a dobîndit în rîndurile popoarelor lumii un prestigiu fără precedent. Un prestigiu făurit cu tenacitate, cu energia proprie unui popor care cunoaște prețul libertății și știe că dintre valorile esențiale, independența este prima și de neînlocuit.

AL. PINTEA

Ochii și urechile lumii

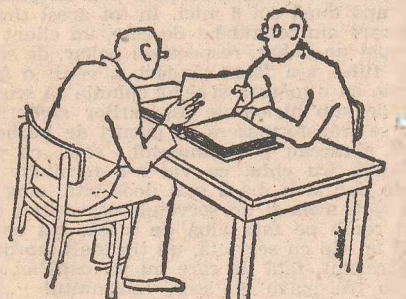
Alfa, Beta, Gama

Noaptea, la televizor, văd o explozie a unor galaxii stelare, incendiul unor păduri grecești (din cauza căldurii) și „Guernica” lui Picasso. Dimineată, mă trezesc în casa acelor prieteni și mă duc să mă bărbieresc. În timp ce mă săpunesc — cu admirabila noastră pastă „Sah” — pe stradă lucrează din plin, ca o moară, o mașină pentru gunoi. Huruie foarte sănătos, soarele îmi apare în oglinda băii, un nepotel îmi bate în usă și mă întreabă ce fac? E pe o betă — biciclete — și îi arăt ce fac. Să-i dau pe nas cu pămătuful alb de soamnă? Nu. Vrea să-i arăt mașina de ras. Vrea să vadă lama. După aceea descălecă și se duce să facă cea treabă despre care Sancho îi spune Cavalerului că trebuie s-o îndeplinească singur, căci nimeni nu-l poate înlocui. Mă rad, mă spal, curăț lama, folosesc periuta de dinți cu pasta „Activa”. În acest timp, mașina pentru gunoi acoperă cu vibrațiile ei ciroiful păsărelelor. Soarele e acoperit de nori. Nu va fi o căldură caniculară. Îmi beau cafeaua neagră, în timp ce băiețelul deschide o cutie cu praf de talc și albste intens podeaua camerei sale. Bunica face egiptul Memrobamatului luat cu o soară înainte și deci nu lesină la viziunea camerei albe. Fi cam cîrste două palme bunicile, băiețelul începe să plîngă, eu, sorbind, trec la ceea ce Hegel numea rugăciunea de dimineată — lectura ziarului. Bunicul băiatului doarme. El e filosof și a terminat de curînd un studiu despre presocratici. În perdeaua de plus care îi izolează patul, bunicul a înfiot un bilețel într-un ac: „Nedormit, rog să mai fiu lăsat un pic!” Băiețelul — cu câteva pete de talc pe față, ca un Picasso autoportret pe sine însuși — mă roagă să-i dau „bicheta”. I-o aprind și suflă în flacăra ei. Îi place să sufle în brichetă. Mă sărută, încalecă beta și pleacă spre alte zări ale casei. Cuvîntul lui preferat este „deloc”. În sfîrșit mă uit îndelung la un desen care domină reportajul despre A.R.A.M. — Asociația Regională a Amicilor Morilor din Franța. E un Don Quijote stînd pe Rosinanta sa, cu viziera ridicată, în zale, desenat minufios pînă la ultimul surub al gleznierii, avînd la sold un ciocan în loc de sabie și la subsuoară, în loc de lance, patru scînduri de lemn, lungi cît latul paginii din acest „Monde dimanche”: în gură ține cîțgva „g”, ca orice timplă. E o minună de desen acest Don Quijote care pleacă să-și repare morile de vînt cu care, pînă mai ieri, se luptase. E vremea unei noi ficțiuni — cirpierea morilor de vînt.

De cînd am citit declarațiile lui William Saroyan către agentia „Associated Press”, cu cinci zile înainte de a muri, stînd despre ce e vorba: „Fiecare trebuie să moară dar întotdeauna am fost incredintat că pentru mine se va face o excepție” — n-am văzut ceva mai frumos, ceva mai vesel, mai trist, mai alfabetaș, ca acest Cavalier nebun îndreptîndu-se timplărește spre morile sale de vînt, în huruial galaxiei de talc, gunoi și troleibuze.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

După „KVETY”

Itinerar între două oceane

Coloana printre mașini...

Soarele nu a răsărit încă, doar noaptea s-a încheiat, timpul e pe muchie de cuțit și aeroportul pare o capsulă spațială: e în afara zorilor sau a amurgurilor, a frigului de seară și a căldurii de amiază. Aer condiționat, anunțurile acelea insinuante, calme și perfecte șoptite în difuzoare bine reglate, lumini galbene și lumini albastre și, desigur, fișitul de cauciuc al benzilor rulante.

Mă întorc din Africa, mă îndrept spre țară și mai am de consumat o escală la Roma. Încerc s-o simt așa cum o cunosc din călătoriile anterioare, memoria îmi este presată de coluri de oraș cunoscute și iubite, de atmosfera lui întortocheată și vivace, dar deocamdată sînt în aeroport, obosit și bronzat, cu venele pulsînd în ritm african, pe pleoape mai am colburi tropicale și în buzunarele saharienei probabil că agonizează vreo lăcustă teribilă sau alte gize, colosale care nu m-au iertat săptămîni în șir.

Cunosc Roma, i-am bătut colinele cu piciorul și m-am așezat sub coloanele ei, m-am fericit sub stropii irizați ai artezienelor însă acum nu e nici noapte, nici zi și nu știu încotro s-o iau pentru

cele 48 de ore de periplu roman făcut cadou de o tradițională sincopă a traficului aerian.

Mă urc într-un autobuz care își va sfîrși cursa la gară, ușile se închid sec și oarecum blajin și pornim spre Roma noi doi, eu și șoferul.

Nu am chef de vorbă, nu vreau decît să privesc și să-mi dau dreptate: da, așa e, Roma e orașul pe care îl iubesc. Îl iubesc oare? Parcaje de mașini defilează pe dreapta și pe stînga, nu circulă nimeni la ora asta, automobilele dorm, cocotate și aliniate, împotmolite bară în bară de parcă orașul ar fi fost plouat de caroserii, blocat de ele și oamenii astupați în ultimele lor refugii. Case, coloane, case, coline, palmieri, grilaje de parcuri sumptuoase, oameni dormind pe ziare și, în sfîrșit, fîntînile, ah, fîntînile romane cu apele lor șipotînd stenic, cu înclăștările lor de marmură și defulările în bronz...

Mă hotărîsc să cobor înainte de gară, sînt la baza lungii artere Via Cavour, o cafenea harnică s-a deschis și eu privesc întrebător chelnerul care întinde umbrelle și scoate scaunele în stradă. „Si signor, prego!” îmi zîmbește larg și mă mormeste crezînd, probabil, că vin de la un festin prelungit și nu neapărat „costumat” deși am haine de junglă și cascheta corespunzătoare. Comand un capucio în ultima clipă a zorilor și cînd mi-l aduce încremenesc de tristețe. E o cescuță cit un degetar care îmi amărăște apetitul meu de cafeگی lacom. Oricum, am în față coloana lui Traian, vestigiile serene

care o înconjoară, mai departe Coliseumul și vasta piață pe care au visat-o și au pipăit-o, ca într-un ritual, toți bătrînii mei ardeleni.

Piața începe să intre în priză, acum trec cîteva mașini, apoi cîteva zeci și, vai, urmează cohorte de dezlătuite, mile de automobile nervoase, îndărătnice, glu-me, vînd și făcînd slalomuri în stil italian, duduind toate din eşapamente sonore, vivace, pentru că italienii iubesc tremoloul pînă și în coada mașinii.

Coloana lui Traian începe să se estompeze, norii de fum o asediază imperturbabil, din ce în ce mai agresiv, orașul întreg pare năpădit de furia caroseriilor care, cu o oră în urmă, era doar furia latentă și mută. Trec cînduri de motocicliști, majoritatea tineri, zbrîniind din eşapamente, unii urcă pe trotuare scandalizînd oamenii normali fără ambreiaj și fără pofa de a sîrteca aerul, și coloana lui Traian pare ruptă din altă lume, crescută sub un cer pe care nu îl putem bănuși și lăsată aici ca să se zbuicume printre zgomote și stropi de benzină. Dar nu, coloana e mai vie decît am presupus, un grup de bătrîni și tineri sînt la poalele ei, o privesc cu lăcomie și o fotografiază, nu au nimic din meslecătorii de monumente și par să nu aibă habar că în jur dansează scîrbele de mașini, scîrbele astea indispensabile, jucării ale fericii care aduc atîtea ghinioane trecutului construit cu iubire...

RADU BUDEANU

Mondo umano ?

Vedi Napoli ?

S-au dus oare vremurile canțonetelor napolitane, ale interpretelor cu vocile lor sobre și sigure slăvind frumusețea dragostei și dragostea frumuseții într-un oraș a cărui reputație a depășit de mult și cu mult granițele țării? S-au dus oare vremurile duoaselor povești de iubire și geozie evocate în atîtea și atîtea pagini scrise, în filme sau în piese de teatru? Au apus oare vremurile exuberanței napolitane, ale contagiasei lor veselii și ale neobositelor glume făcute pe seama celorlalți concetățeni, a soțului sau soției, a iubitelor sau iubitei? Și dacă da, de ce?

„...Il Mattino”, cofidian din Napoli, povestește următoarea întâmplare petrecută în același oraș în ianuarie, cînd chiar și acolo e frig: o tînără femeie așteaptă autobuzul alături de alte zeci de persoane. Poartă o foarte frumoasă blănă. La un moment dat în stație apare un tip care este agitat și vociferează, adresîndu-i injurii: „M-a înșelat”, urlă el asistentei.

Fiecare dintre cei prezenți se depărtează cu grijă stînd că nici un napolitan nu se amestecă într-o poveste a inimii. După cîteva bruscări, individul smulge blana adresînd femeii aceste cuvinte: „Nu ești demnă de cadoul ce ți l-am făcut, mi-l iau înapoi”. Desigur scena e rapidă iar el dispăre brusc, indignat și vociferînd în continuare. În fine, cineva se apropie de femeie. Derutată, cu lacrimi în ochi, ea reușește să murmure între două suspine: „Dar ce-i asta? Nu-l cunosc pe bărbat, nu l-am văzut niciodată...” O scenă dintr-o comedie ce se filmează? O scenă dintr-o întâmplare montată pentru a vedea, conșema și studia reacția omului de pe stradă? Nu! Din păcate, O scenă cotidiană. O întâmplare trăită într-o zi de iarnă la Napoli, acolo unde azi o cantonețelor par a le fi uzurpat locurile „scippatori” — hoții prestidigitatori. Și astfel, un ziarist, N. Lorthois, scrie negru pe alb: „La Napoli, ceasul se poartă la mina dreaptă sau nu se poartă deloc... Este o simplă și derizorie manevră pentru a dejuca manevrele „scippatori”-lor — hoții prestidigitatori. În Napoli sinistat, în Napoli cu cei 200 000 de șomeri, unde pînă și contrabanda cu țigări este în criză, „il scippo” — raotul — este o industrie înfloritoare”. Este adevărat, o dată citisem despre doi tineri care merg pe motocicletă-

tă și, din viteză, smulg, cu o uimitoare dexteritate, geanta de pe umăr sau din mina unei femei. Dar pînă la fenomenul cronic era mult. Și statisticile sînt limpezi: 2.964 plîngeri în 1980, dintre care 1.659 depuse de turiste. Ziaristul citat susține că e vorba de partea vizibilă a aisbergului intrucit, în realitate, cifra trebuie înmulțită cu patru. Oare? Pînă să ne exprimăm nedumerirea, observatorii atenți sau localnicii amintesc că nici o femeie napolitană nu iese pe stradă cu o brățară la mină darmite cu un colier la gît! Banii sau actele de identitate sînt purtate sub veșminte sau chiar în sin. Bărbații — cei cu purtări de pînă de altădată — s-au adaptat și ei. Ceasul la mina dreaptă, portofel cu puțini bani căci gol complet ar stîrni violența „prestidigitatorilor” și ar fi grav. Căci — iată — ei au devenit violenți și, de la îngăduința cu care îi priveau cîndva napolitanii pe acei clasici „scippo” care, cu dexteritate uimitoare făceau să dispară ceasul liniștitului client de pe terasa unei cafenele, aceiași napolitani au azi o teamă teribilă. Napolitanii din acel Napoli mindru de canțonetele sale și de locuitorii săi, de poveștile sale de dragoste. Să vezi Napoli și apoi... ?

DUMITRU CONSTANTIN

OHN ASHBERRY

John Ashberry, născut la Rochester, New York, în 1927, a studiat la Harvard și a stat la Paris zece ani, perioadă în care a scris articole de critică de artă pentru New York Herald Tribune. Întors în țările Unite, sub influența lui W.H. Auden și Wallace Stevens, se asociază cu oștii din New York. Calitatea de mister de vis a versului lui Ashberry, ne dezlătuie o lume cu un sens care nu se suie întotdeauna logicii imediate a universului.

liște copaci

Înt uluitori : fiecare și atinge vecinul, ca și cum îmbrățul ar fi un spectacol mut, care aranjează din întâmplare

ntilnirea din această dimineață lumii cu care ei s-au împăcat în altfel, iar noi devenim deodată ceea ce încearcă

copacii să ne spună că sîntem : că faptul existenței lor seamănă ceva ; că, în curînd, vom putea atinge, iubi și explica.

BLAISE CENDRARS

Larga deschidere umanistă, fiorul însoțit al nesfîrșitelor călătorii (întreprinse a-veea, de-a lungul și de-a latul lumii), morul, duioșia, montajul cinematografic l imaginilor asigură lui Blaise Cendrars (1897-1961) un loc de primă mărime atât în poezia franceză cit și în cea mondială. rancheța versului său, bonomia cu care rivește totul în jur, prozaismul aflat al ultilor „impresii de călătorie” — consti- tie — dar procedee exterioare. Înăuntru, poezia sa este de-o gravitate absolută, de n lirism și de-o coerență maxime.

Scrisoare

ai spus dacă-mi vei scrie u bătea totul la mașină

ODFRIED BOMAS

S-a născut la Haga în anul 1913, unde s-a și stins din viață în 1971. A început să scrie încă din anii facultății, remarcîndu-se ca un remarcabil creator de proze scurte umoristice și absurde. Volumele lui pentru tineret, dar în special culegerea „Tumbe”, se bucură în Olanda, precum și în cîteva țări în care au fost traduse, de un interes ieșit din comun. Fantezia debordantă și limbajul deosebit de colorat, specific amsterdamezilor, iată elementele de bază ale creației lui Bomans, care poate sta, cu drepturi egale, alături de cea a francezului Alphonse Allais, marele maestru al umorului negru, „dirotehnistul umorului”.

Pompierii

Indată ce incendiul a fost stins ne-am îndreptat în grabă spre biroul comandantului pompierilor din Amsterdam, domnul Koperbuik. De cum ne-a observat, cesta s-a ridicat de la birou și ne-a rimit cu multă căldură.
— Ei, domnilor, zise el frecîndu-și miile, ce ziceți ? A făcut toate paralele, u ? A fost un incendiu pe cîste...
— V-am ruga, domnule comandant, acă nu vă supărați, să ne spuneți ce seamănă un incendiu pe cîste ?
— Păi, asta n-o putem spune noi, cei e la pompierii. Noi împărțim incendiile în incendii totale, incendii mijlocii, paron, incendii pe cîste și după aceea ele mijlocii, și incendii obișnuite. Dar u nu mă întrebați cine a făcut această lasificare, ce și cum...
— Bine, dar atunci de unde știți din ce categorie a făcut parte, de exemplu, incendiu pe care tocmai l-ați stins ?
— De la ziaristi, asta-i treaba lor... Ei u totul cel mai bine. Treaba noastră ste să stingem focul, restul nu ne mai rivește. Dar spuneți-mi cum v-a plăcut ocul de astăzi ?
— Extraordinar, fascinant chiar...
— Chiar ? La început am fost dezolat ind am văzut că flăcările au cuprins numai parterul. Deodată însă, bum-fiss-num ! și vilvâtaia s-a întins pînă la ul- mul etaj.
— Dar casele din preajmă ?
— Poffim ?
— Casele din jur, vreau să zic...
— Da, cred că v-am înțeles, încercă comandantul să ridă. Vă referiți la o- biectivele din zona unu de apropiere. Mda, trebuie să recunosc că unele au

Bucuroși că nu noi am inventat Astfel de plăceri, sîntem înconjurați : De o tăcere plină de zgomote, De o canava pe care se ivesc

Un con de zimbete și o dimineață de iarnă. În mijlocul unei lumini ciudate, mișcîndu-se ușor, Zilele noastre sînt pline de mistere Ale căror nuanțe ne sînt scut.

Tinărul prinț și tinăra prințesă

Iarba ne biciuia picioarele pe unde treceam Pește paștii — tu, o copilă de treisprezece ani, Într-un costum de adult mult prea larg, Un simbol al timpului petrecut împreună.

Am cules zmeură într-o cană Și am pus-o pe un buștean. Mai devreme sau mai tîrziu, întîrzierea va sosi și ea.

Corbii apar dinspre vest.

Vreau să studiezi această masivă bucată de întunerece,

În care sîntem prizonieri. Dar spui că Ești obosită. Te întorci și adormi. Adorm și eu, dar visez cai care mi te fură.

Atunci cînd briza s-a oprit, a fost din nou Dimineață. Trezește-te. Trebuie să pornim

Adaugă un rînd de mină Un cuvînt acolo nu cine știe ce Da da da da da da da

Remingtonul meu e frumos totuși Il iubesc mult lucrul sporește Curat și clar mi-e scrisul Se vede că l-am bătut eu

Sînt albituri pe care doar eu știu să le fac Uite dar ochiu-n pagină deschis Totuși ca să-ți fiu pe plac adaug un rînd de mină

Două trei cuvinte Și o pată mare de cerneală Ca să nu le poți citi

Costum alb

Mă plimb pe punte în costumul alb cumpărat la Dakar

rămas încă în picioare. Strașnice construcții ! Am aruncat pe fiecare casă tone întregi de apă... Știi, se întimplă că mai rămîne cîte ceva în urma flăcărilor, dar cum punem noi furtunurile pe ele... Știi, eu am o deviză : „Treabă ca lumea, băieți, nimic pe jumătate !”

— Ați folosit toată tehnica grea ?
— De unde, numai tehnica medie. Noi numai în cazurile cele mai grele folosim pompa de incendiu „Jason”.

— V-am ruga să fiți amabil, domnule comandant și să ne spuneți cîte ceva despre pompa de incendiu „Jason”.

— Păi... pompa de incendiu „Jason” este o mașină cisternă cu o capacitate de 12 000 kilograme de apă pe minut. Strașnică invenție ! Cînd era nouă mașina asta arunca întreaga cantitate de apă în primele secunde... Mașina are și ea regulile ei... pe atunci nu ne pricepeam...

Mi-amintesc și acum de seara aceea de august a anului 1933. Parcă a fost ieri cînd am folosit-o pentru prima dată la construcțiile din preajmă. „Gata, șefule ?” m-a întrebat Ketelaar, adjunctul meu, și fără să aștepte ordinul meu a desfăcut ventilul. În următoarele cîteva secunde o imensă cantitate de apă s-a năpustit asupra unei case și a ras-o, cit ai zice pește, de pe fața pămîntului. A îndreptat apoi furtunul asupra altei case, apoi asupra alteia... La un moment dat, cînd băieții tocmai se pregăteau să treacă la casele de pe cealaltă parte a străzii, și-a făcut apariția, cine credeți ? Primarul în persoană ! „Stop !” a strigat el și nici una, nici două că să ne oprim ! Știi și dv. cum vine asta, de la autorități nu te poți aștepta la nici un ajutor...

— Dumneavoastră, domnule comandant, nu îndreptați niciodată ansamblul ustensilelor asupra unor case izolate ?

— Rar de tot, numai în cazuri excepționale. Pe noi focul ca atare nu ne interesează, numai așa, printre altele. Focul este un capriciu al naturii și noi cu natura nu vrem să ne punem în bețe...
— Vă mai amintiți care a fost cel mai frumos incendiu din viața dv. ?

Comandantul căzu pe gînduri, privind pe deasupra trabucului din care se ridicau calere albe de fum. Fața lui sfîchiiută de atîtea ori de flăcări căpătă deodată o expresie de blîndețe și mulțumire.

— Cel mai frumos foc din viața mea ? — făcu el așa ca într-o doară. Păi, a fost în luna iunie din anul 1938. Tocmai mă băgasem în pat cînd, deodată, se auzi clopotul pentru alarma de gradul unu... Doamne, mi-am zis, măcar de-ar fi în incendiu extraordinar ! Ce face șeful într-o astfel de situație ? Își trage uniformă și zboară spre post. Într-adevăr,

iar la drum În sălbăticia de vis. Azi dimineață, niște străini Au venit să ne aducă de mincare. Se tem de noi.

Vine noaptea, dar este altfel. Picioarele tale parcă nu ating iarba ; Ai încredere în mine, Licuricii se lovesc de capul meu.

Aud vîntul. Și tot așa, într-o zi, Ne vom trezi, căzuți adînc în noapte, De pe stîncă pe cerul alb și prețios. Imi vei spune : „Iată cum am trăit noi”.

Gindurile unei fete tinere

„E o zi atît de frumoasă că trebuie să-ți scriu O scrisoare din turn, ca să știi că nu am înnebunit : Am alunecat doar pe o bucată de săpun de aer

Și m-am înecat în cada lîmpii. Ai plîns prea mult după mine. Acum te las”. Semnat : „Piticul”.

Am trecut pe acolo, după amiaza tîrziu, Și zîmbetul îi juca pe buze De secole întregi. A știut întotdeauna Să fie frumoasă. O fiica mea, Iubita mea, fiica stăpînului meu, prințesă ! Să nu întîrzi mult.

In românește de FLAVIA ANDREA

În picioare cu pantofii cumpărați la Villa Garcia Strîng în mină basca adusă de la Biarritz

Buzunarele-mi sînt pline de Caporal ordinare

Din cînd în cînd adulmec lemnul tocului de ochelari din Rusia

Îmi zornăi mărunțișul din buzunare și-o liră sterlină de aur

Am o batistă mare calabreză și chibrituri de ceară ce nu se găsesc decît la Londra

Sînt proaspăt spălat mai abitir ca puntea cea mare

Fericit ca un rege Bogat ca un miliardar Liber ca un om

In românește de CONSTANTIN ABALUȚĂ

cum am ieșit din casă mi-a fost dat să văd că tot cerul era roșu, ca de jar. Nu mi-a rămas altceva de făcut decît să decretiez alarmă de gradul unu !

— Dar ce înseamnă o alarmă de gradul unu ?

— Precis n-aș putea să vă spun... e o alarmă, dar una foarte mare. Cu totul altceva decît o alarmă obișnuită. Păi ce face pompierul la alarma obișnuită ? La alarma obișnuită pompierul se scoală, află că-i vorba despre o alarmă obișnuită și se bagă înapoi în scutece ! Ehei, da' alarma de gradul unu e cu totul altceva... Cînd se dă o stelă de alarmă, omul trebuie să se prezinte cu maximum de urgență la locul incendiului. Ce mai, să v-o spun direct : o șansă ca asta se ivesc numai o dată în viața unui comandant ! Satul Knekeldijk era tot numai o vilvâtaie...

— Knekeldijk ați spus ? N-am auzit pînă acum de un asemenea sat.

— Era și normal să nu auziți, zise domnul comandant Koperbuik arborînd un zîmbet larg, pentru că după ce am stîns noi incendiul nu l-a mai reconstruit nimeni... La început am lucrat numai cu furtunuri simple, știți și dv. de care... Un furtun ici, alt furtun colea, știți... o treabă pompiestică. Doamne, mi-am zis, de-ar veni odată „Jasonul” ăla... pînă nu se stinge focul ! Ce-au făcut atunci băieții mei, care parcă mi-au ghicit gîndurile ? Au început să arunce pe foc găteje, lemne și tot ce le pica în mînă... În felul acesta au întreținut focul pînă a apărut la colțul străzii „Jasonul” ! Ketelaar, bunul meu Ketelaar stătea la ventilul principal. „Gata, șefu ?” m-a întrebat. „Gata, Ketelaare, dă-i drumu !” Și atunci Ketelaar, care lucrează la mine doar de un an, a îndreptat furtunul spre locul unde pericolul era cel mai mare. Adică spre primar !

Și spre primăria și i-a făcut una cu pămîntul. După aceea a întors furtunul spre locatarii caselor din vecini. Știi, ei fac totdeauna cele mai mari greutăți. N-au simțit incendiului, domnilor ! În situații d-astea trebuie să fii tare.

Unul dintre cetățeni se repezi la mine și-mi căzu la picioare. „Dispari, omule !” i-am strigat. „N-avem timp acum de așteptat !” El nimic, se ruga mai departe. La care Ketelaar a îndreptat furtunul spre el și l-a... sprîuit nițel ! O scenă teribilă...

Ei, domnilor, și abia atunci am ordonat „Tineți-vă căștile, băieți, trecem la atac !” În veci n-am să uit... Cel mai tare ardea parohia. O construcție medie-vală, domnilor, dar pentru noi asta ou prezintă nici o importanță. Știi, fără deosebire...

Mai tîrziu, cînd nu a mai rămas piatră lîngă piatră din tot satul și nici țipenie de om, numai atunci ne-am potolit. Și cu cîntecul pe buze, avînd în frunte grozavul nostru „Jason”, ne-am îndreptat fericiți spre casă.

Acosta a fost, domnilor, pentru că m-ați întrebat, cel mai frumos incendiu al vieții mele...

In românește de NICOLAE NICOARĂ

GIULIO CARLO ARGAN

Despre arta românească

Recent, ne-a vizitat țara — ultima sa vizită în România a fost în 1978. În calitate de primar al Romei — renumitul om de artă Giulio Carlo Argan, profesor la Universitatea din Roma. Fidel admirator al culturii României, țară pe care a vizitat-o de mai multe ori, ilustru cercetător al artelor în complexitatea dimensiunilor problematice ei, prof. Argan este de mai multe decenii una dintre personalitățile cele mai proeminente ale artei universale contemporane, activitatea sa pe tărîmul istoriei și filosofiei artei împletindu-se rodnic cu implicarea sa profund responsabilă în domeniul politicului și socialului. Studiul pe care prof. Argan l-a dedicat perioadelor vechi ale artei s-a aflat în profundă legătură cu analiza lucidă a etapelor moderne, care au fost abordate dintr-o perspectivă esențialmente fenomenologică, dominată de ideea raporturilor artei cu societatea și de felul în care arta contribuie la formarea culturii unei epoci. În acest sens sint ușor de explicat lucrările sale *Istoria artei italiene și Artă modernă (1770-1970)*, ultimul urmind să apară în traducere la Editura „Meridian” în cursul acestui an. Una dintre concluziile argumentelor teoretice și ale demersului critic ale prof. Argan este și cea referitoare la relația dialectică dintre artă și cetate, relație pe care fostul primar al Cetății Eterne a relevat-o în repetate rînduri. Putem recunoaște în această atitudine continuitatea poziției sale de teoretician, care a ținut să se implice în mod responsabil în administrația unei străvechi și mari cetăți, a cărei criză, ca și cea a artei contemporane, nu poate fi soluționată decît pe cale politică. Considerînd istoria artei ca pe o istorie a lucrurilor, omul de artă Giulio Carlo Argan a manifestat mereu o grijă deosebită pentru conservarea acestora. Surmontînd cenzura care se produce adeseori între conservatorul operei de artă și teoreticianul ei, prof. Argan a militat pentru salvarea patrimoniului național, împotriva spiritului mercantil și a obtuzității instituțiilor care ar trebui să apere valorile culturale. Într-o societate ca a noastră, în care arta — ca element component al culturii naționale — este prețuită, ocrotită și stimulată, concepția prof. Argan este cu atît mai apropiată nouă cu cit ea se manifestă mai dinamic, în plină efervescență a cotidianului, neignorînd nimic din ceea ce înseamnă cu adevărat viața artei, al cărei studiu cunoaște — prin rigorea metodologiei sale — statutul unei veritabile discipline științifice.

Cei doi mari artiști ai acestui secol sint — după părerea eminentului om de artă italian — Picasso și Brâncuși — artiști care, deși par a fi atît de deosebiți unul de celălalt, pot fi aduși la un numitor comun prin faptul că au reușit să facă, prin creația lor atît de singulară, ca naționalul, arta țării lor, să pătrundă în universal și să se înrădăcineze adînc, transmițînd mesajul unei arte adînc ancorate în tradiția culturii țării de baștină. Brâncuși poate fi considerat un adevărat artist popular intrucît, folosînd tehnica arhaică a artei populare, a reușit să deschidă un nou drum în arta universală. Continuator al vechii înțelepciuni a țăranelor romîn, convins de spiritualitatea artei transcendente, marele sculptor român considera sculptura nu ca o artă a elocvenței, ci a tăcerii. Îl putem considera pe Brâncuși unul dintre ultimii simbolisti și chiar dacă nu a fost cu adevărat abstract, a știut să lichideze naturalismul plastic. Pătrunzînd esența și structura sculpturii, a contribuit la eliberarea acesteia de elementele ce o făceau tributară picturii și arhitecturii, concepiind forme simple, fără ca ele să fie pur geometrice. De la strămoșii săi, cate de secole își confecționau din lemn uneltele, Brâncuși a moștenit și stăpînit tehnica modelării lemnului. Ideea sincretismului dintre obiect și simbol, dintre utilizarea practică și funcția rituală, Brâncuși o deduce datorită îndelungatei sale experiențe. Numai o minte ascuțită și meditativă ca a sa putea să realizeze faptul că, la fel ca și basmul, arta populară este complementară celei culte. Se poate spune că la Tîrgu Jiu marele artist român a trasat un itinerar ritual care pleacă din grădina publică de pe malul rîului ce-și poartă de milenii apele, grădina pe care a făcut-o să intre în istoria artei universale cu inegalabilele „Masa tăcerii” și „Poarta sărutului” pînă la acel monument ce nu-și are seamăn în lume : „Coloana infinitului”.

Referindu-se la faptul că rețeaua de muzee de artă populară din România poate oferi un exemplu pentru muzeele de acest gen din întreaga lume, prof. Argan s-a arătat incîntat de felul în care Muzeul satului și de artă populară din București și Muzeul tehnicii populare din Sibiu își exercită funcția de conservare și valorificare a inestimabilelor valori pe care le adăpostesc. Ilustrul om de artă italian a rămas profund impresionat și de valoroasele opere de artă italiană care se află în patrimoniul Muzeului național de artă din Capitală, muzeul pe care îl consideră ca fiind unul din cele mai bine dotate cu picturi italiene de valoare, și a primit cu mare satisfacție propunerea pe care directorul muzeului, prof. dr. Alexandru Cebeuc, i-a făcut-o de a scrie prefața la catalogul expoziției de pictură italiană din muzeele din România. expoziție ce se va organiza în toamna acestui an, în sălile celui mai mare muzeu de artă al țării.

N. N. RĂDULESCU

Omul care joacă

**„Zbor pe deasupra
cuibului de cuci“...**

Aș vrea să prezint în aceste rânduri două probleme ce ar trebui să frământă lumea ce participă oficial și deci organizat, la viața fotbalului. Amândouă par poate mai puțin actuale acum, după cea de-a doua zi oficială a primului nostru campionat, dar pentru că prima nu și-a găsit încă o rezolvare totală, iar despre a doua s-a amintit destul de puțin în declarațiile tehnicienilor, să le reactualizăm.

Se pare că unul din seriilele cele mai așteptate ale fotbalului nostru din fiecare an, acela al transferărilor, este departe de a se fi încheiat în perioada delimitată și anunțată atât de sever de F.R.F., și ceea ce poate mări firesc neobrevăzutul din care se trage seva șuetei fotbalistice, în formele cu caracter legiuitor preconizate. Lista jucătorilor plecați pe la alte cluburi ne-ar lua foarte mult timp și ne-ar chinui în multe privințe pentru a încerca să o facem cit de cit complotă, fără a mai stabili detașat pe cei care au plecat în același județ fără dezlegare sau pe aceia care au trecut cu mult granița repartiției teritoriale spre alte zări, apărute sau nu de barajul dintre divizii. Ziarul de specialitate, bine intenționat mai meru în a se dovedi un apărător fidel al respectării unor hotăriri luate, a tras și el săptămîna trecută un firesc semnal de alarmă. Amintind că federația „s-a lăsat uneori înduioșată, iar alteori a cedat presiunilor (ce presiuni?), overind transferări în afara perioadei legale stabilite tot de ea, după începerea campionatului (!)“, încercă să ne convingă că acum nu va mai avea loc același lucru.

Ce se va întâmpla poate fi intuit, parcă în aceeași pagină a „Sportului“, care susține și aici pe bună dreptate că numerele jucătorilor din fiecare lot trebuiau anunțate și respectate pînă acum. Dar să înțelegem și cluburile, mirîndu-mă că au apelat doar la numerele 23 și 24, cînd puteau foarte bine cu multă imaginație să apară cu 36 sau 61, ca în fotbalul american, lăsîndu-ne să simțim că mine sau peste o lună își vor legitima cu siguranță achizițiile puse momentan în afara legii. S-ar putea ca presupunerile noastre să fie infirmate dar, dacă s-a mai intimolat, înseamnă că avem deja nu numai un precedent ci, și mai periculos, de acum o regulă. În interesul calificării echipei naționale și pentru a fi evitate posibilele matriozicuri, nu era oare mai firesc ca jucătorii din lotul largit să fie declarați netransferabili, iar în rest cluburile să-și poată întări așa cum cred și sper să-și vadă rîndurile, fără prea multe parafraze și în baza celei mai umane legi, aceea a bunele înțelegeri? Numai că frica onora de a-și pierde o parte din păsările rare, siguranța altora că pot fi mai puternici prin achiziții forțate ce nu și le permite oricine și, în general, teama de a ne întrece cu arme curate, fotbalistice — lipindu-ne cu mici excepții așa ceva — fac ca și această problemă a fotbalului nostru să aducă a „zbor pe deasupra cuibului de cuci“...

Al doilea lucru care mă frământă acum este legat de aceste „arme pur fotbalistice“ prin care ar trebui transată rivalitatea din teren. Ele sînt idei noi în cadrul concepției de joc, inovații tactice, combinații specifice și arsenalul lor, atunci cînd îți muncеști mîntea cu folos, poate fi foarte larg. Poate că tehnicienii noștri, destul de intervievați despre soarta echipelor pe care le conduc, nu au prea fost „cercetați“ în acest sens. Unii dintre ei cum ar fi profesorul Voica, Viorel Mateianu sau Mircea Lucescu au lăsat să se înțeleagă că îi preocupă în continuare acest lucru. Puțini și-au exprimat intenția ca echipele lor să joace un fotbal de calitate. Poate că foarte mulți păstrează aceste deziderate sub cheie, considerînd — foarte bine pentru ei — că stă în firea meseriei lor să fie preocupati de acest lucru. Însă prea mulți s-au așezat între locurile 8-10, făcîndu-și un obiectiv din a suoravietui primei divizii oricît și nu încercînd zi de zi să joace un fotbal mai complet și mai bun. Poate că știu declarația președintelui lui Liverpool, John Smith, după finala C.C.E. cîștigată în fata lui Real Madrid: „să cîștigi nu este lucrul cel mai important, este singurul care contează“... adevăr demult rostit în fotbal sub alte forme.

Cert este că în ciuda dificultății în care se exercită preocuparea de antrenor (meserie este din ce în ce mai puțin) la noi, fiind de multe ori împiedicat să faci ceea ce simți pentru un fotbal mai bun, se poate realiza mult mai mult în îmbogățirea registrului de joc al echipelor noastre.

CORNEL DINU

„Cea mai grea și mai frumoasă toamnă a rugby-ului românesc“

● Interviù cu prof. VALERIU IRIMESCU, antrenor federal de rugby ●

— Așadar, tovarășe Valeriu Irimescu, ia-lă că nu numai fotbalul se bucură de o toamnă importantă, dar și rugby-ul românesc, cum spuneai, așteaptă cea mai grea, dar și cea mai frumoasă toamnă a carierei sale. Care sînt temeiurile acestei afirmații?

— Trei la număr: Scoția, Noua Zeelandă și Franța.

— După cite știu, este vorba de o premieră în ceea ce privește echipa Noii Zeelande.

— Exact, ea vine pentru prima dată în România.

— Reamintiți-ne cînd ne-am înfîlțit întia oară cu jucătorii neozelandezi.

— În 1975, cu ocazia turneului nostru efectuat la ei. Atunci s-au jucat opt meciuri, majoritatea cu puternice selecționate provinciale, iar ultimul cu a doua echipă All Black, în vremea aceea un fel de selecționată de tineret. Cei mai mulți dintre jucătorii acelei echipe au ajuns azi în naționala care vine la noi în frunte cu celebrul Graham Mourie.

— Ce ne puteți spune despre echipa Noii Zeelande?

— Practică un joc simplu și eficient, perpendicular pe buturi, fiecare jucător știind bine să cîștige teren.

— Cum sînt programate meciurile?

— Primul, la 20 octombrie, la Constanța, iar al doilea, peste patru zile, la București.

— Ce șanse credeți că avem?

— Nu este bine să vorbim de șanse cînd pomenim de un meci cu Noua

Zeelandă, cea mai bună echipă din lume, un fel de campioană mondială neoficială. Nu uitați că au surclasat formația Țării Galilor la peste douăzeci de puncte. Vreau să spun că ne vom strădui să facem totul pentru a obține un rezultat cit mai valoros. Cîștigul constă în faptul că jucăm cu ei, că au acceptat să joace cu noi în România, recunoscîndu-ne ca o forță în rugby-ul mondial. În acest sens, sînt evidente roadele turneelor efectuate în ultimii ani în Țara Galilor și Irlanda, numele bun pe care am reușit să ni-l facem de la an la an. Totodată, jocurile cu Scoția și Noua Zeelandă ne vor folosi

Adriana Chelariu:

„Visez la mondialele de senioare“

Luni 10 august, ziarul de specialitate a-nunțat pe prima pagină: „Excelenta comportare la campionatele mondiale de juniori încheate sîmbătă după-amiază pe lacul de la Panceareva (Bulgaria) ne-a adus un bilanț fără precedent în istoria acestui sport (2 medalii de aur, una de argint și două de bronz)“.

Sfîrșit de săptămîna. Seara tîrziu. Filmul de la televizor stă în ultimele secvențe. La baza nouă de la Siliștea Snagovului, acolo unde sînt în cantonament canotoarele, intunericul și liniștea izolează perfect locul de odihnă și antrenament al sportivilor de restul lumii. La poartă, unde există un telefon, doi-trei sportivi încearcă să vorbească cu cei de acasă. După ce ne prezentăm, cel cu paza lasă pentru o clipă cabina și telefonul și strigă de două ori: „Adriana, Adriana Chelariu! — la telefon“. Apoi, reluîndu-și postul părăsit ne adresează în grabă: „În cîteva clipe este aici“. În cîteva minute, din intuneric și de sub bolta unor pomi apare în pas alergător o tină. După ce facem cunoștință, și fiindcă este prea tîrziu ca să putem intra în bază, o invităm pe Adriana Chelariu în masina care ne-a purtat pînă la Siliștea Snagovului.

— Vă deranjăm? Ce făcați la ora aceasta?

— Citeam. Aștept un telefon de la ai mei. Cînd am fost strigată am crezut că ei sînt.

— Așa tîrziu?

— Da. Tata este țaran la cooperativa agricolă de producție la mine în sat, la Pădureni, comuna Botoșani. Scapă tîrziu

Hipism

Ziua de 16 august a adus în reuniunea de pe hipodromul din Ploiești cîteva rafale de încinare a ochiului, comparativ cu 9 august, cînd spectaculosul a fost plecat în... vacanță, oferîndu-se publicului țoar lupta dintre Roditor și Banjo ca demnă de atenție și anlauze. Iubitorii calului, mai numeroși de data aceasta, au asistat la curse mai animate, lupta dintre favoriți neînselînd așteptările. Viu disputate au fost hiturile din premiul Năvodari, în care întrecerea dintre Selenar (Gheorghe Vasile) și Hogar (Tănase Gheorghe) s-a terminat printr-o sosire aproape cap la cap, ambii realizînd recordurile carierei, la diferențe de numai cîteva secunde. A cîștigat în primul hit Selenar, iar în al doilea Hogar. Altă cursă viu disputată a fost premiul Nicorești. A cîștigat armăsarul Catren (Nicolae Gheorghe), în mare luptă cu Tufana (Tănase Gheorghe). Catren a sosit la valoarea recordului carierei sale. Increderea pe care publicul o

de la munca cîmpului, eu seap tîrziu de la antrenamente — așa că numai seara ne putem auzi vocile, din cînd în cînd, la telefon.

— Ce vă spuneți?

— Vrute și nevrute. Mai mult eu îl întreb ce este pe acasă. El știe că eu nu am nevoie de nimic. Avem tot ce ne trebuie. Cum vă spuneam, eu sînt cea care îi întreb ce mai este pe acasă. La două-trei zile dau cite un telefon. Îmi este dor de ai mei, de casa nărintească și de locurile unde am copilărit. De la Anul nou nu m-am mai dus pe la ai mei. A trecut mai bine de jumătate de an. Dar numai să se termine și mondialele, să mă întorc cu bine, că am să stau o săptămîna acasă, să-i ajut pe ai mei și să mănînc papanași moldovenești. Cred că s-a coșit și iarba, în poieni mai e puțin și o să apară florile de toamnă... Pînă atunci...

— Exact. Pînă atunci?

— Personal mă pregătesc intens. Visez la camioanele mondiale de senioare care bat la usă. De-as putea face o figură frumoasă și acolo? Mă pregătesc cu Marioara Ciobanu. Am să fac dublu cu ea. Asta e! Mă pregătesc, iar în momentele de pauză și de odihnă, cînd nu citesc, visez și îi țîn pumnii strînsi Săndei Toma.

— Adriana Chelariu, de o săptămîna sînteți recunoscută ca fiind cea mai bună junioră a lumii în canotaj la simplu. Cum a fost în Bulgaria?

— Vreți să vă soun sincer? Foarte ușor. Nici acum nu-mi vine să cred, cum se spune, că am fost la trei luniemi de barcă față de celelalte adversare. Asta înseamnă cam opt secunde. În acest sport înseamnă mult. Chiar foarte mult. Și tot la fel de sincer vă spun că în timpul concursului nu am văzut nimic. Medalia parcă plutea în aer.

SORIN POSTOLACHE

De la o reuniune la alta

menține în Tănase a fost răsplătită și în cursa a treia cînd Bucuria a sosit prima la 3 zecimi de secundă față de recordul anterior. Chiar dacă armăsarul Tîrgoveț (Mircea Ștefănescu) și-a îmbunătățit recordul în premiul Negoiu, n-a reușit să-l depășească pe Rural (Onache). După amieze de spectaculozitate promit reuniunile de trap din 20 și 23 august.

Dar iubitorii galopului, dresajului și obstacolelor sînt invitați la herghelia Mangalia, care găzduiește, în luna august și prima jumătate a lunii septembrie, lotul național de dresaj și obstacole, în vederea pregătirii pentru balcaniadă.

De asemenea, sub îndrumarea antrenorului Oscar Rătscher zilnic se oferă publicului un spectacol de galop-obstacole, iar 40 de cai pur sînge arab sînt puși la dispoziția celor ce doresc să încerce plăcutul miraj al călăriei.

ELENA ȘTEFĂNESCU

foarte mult dacă ținem seama că la 1 noiembrie, la Narbonne, ne vom disputa tradiționalul meci cu Franța.

— Care sînt datele turneului din Scoția?

— La 19 septembrie, meci cu selecționata Edinburgh, pe 22 septembrie, cu Selecționata de sud a Scoției, iar în 27 septembrie, meciul test cu Scoția.

— Cum joacă echipa Scoției azi?

— Este o echipă tină, ambițioasă, care în ultimii ani a făcut progrese deosebite, mai ales pe înaintare și linia de trei sferturi, unde se detașează un jucător de mare clasă, Andy Irvine.

— S-au desfășurat trei etape de campionat. Ce aprecieri puteți face?

— Este prea devreme ca să-mi pot forma o părere, există, firesc, fluctuații de la un meci la altul. Deocamdată, lotul este destul de larg și urmează să ne pronunțăm asupra celui definitiv după desfășurarea meciurilor de verificare, primul dintre ele fiind programat la 4 septembrie. Nu vor lipsi, desigur, jucătorii consacrați ca Mircea Paraschiv, Stoica Enciu, Ion Constantin, Mircea Munteanu, Gheorghe Dumitru, Sorin Fuicu.

— Noutăți?

— Prea multe nume nu vă pot da. Scrieți: Constantin Ștefan, de la Petroșani, și Grigore Emilian, de la Constanța.

— Ce speranțe vă legați deci de meciurile acestei toamne?

— Vrem să formăm o echipă care să se impună în fața celei franceze. Faptul că am intrat pe ușa din față în societatea înaltă a rugby-ului mondial ne obligă, fără doar și poate, să confirmăm reușitele de acum un an. Ar fi argumentul nostru suprem pentru cei ce mai ezită atunci cînd este vorba de admiterea echipei României în Turneul celor 5 națiuni.

RĂZVAN BARBULESCU

Scurt, foarte scurt

● Nici o surpriză notabilă în prima etapă a diviziei B la fotbal. Probabil că în finalul campionatului, la spartul tirului, surprizele au mai mult haz. Oricum, sînt importante victoriile obținute de Politehnica Iași, Gloria Bistrița, Petrolul, Rapid, F. C. Bihor și F. C. Baia Mare ● Sîmbătă, după meciul cu Corvinul, inimosul președinte al F. C. Argeș, Ion Barbu, tuna și fulgera împotriva lui Lucescu: „Așa ceva n-am pomenit, dom'le, să joace în minutul 90 la fel ca în minutul 1! În plus, huncedorenilor le-a mers jocul șnur, construiau pe dreapta și finalizau pe stînga“. E și acesta fair-play ● Un nou maestru internațional la șah: Adrian Negulescu (Petrolul Ploiești). Șahul românesc numără acum 3 mari maeștri, 13 maeștri internaționali și 9 maeștri F.I.D.E. ● Cel mai sîngeros activist sportiv din părțile Sucevei se numește Petru Droancă și este diriginte de poștă în comuna Crucea Sucevei, localitate aflată la peste 1200 metri altitudine. Ultima sa ispravă: o drumeție colectivă spre Giurnalău, în care cei mai apropiați tovarășii de drum i-au fost soția și fiica, elevă în clasa a X-a ● Mihnea Năstase, din nou în frunte: 4 locuri la simplu și la dublu în ultima săptămîna, în două turnee pentru juniori II disputate în Anglia ● Federația de fotbal și-a propus ca în această săptămîna să rezolve și transferările rămase în suspensie și împotriva cărora luptase atît de abrigînd și o decizie menită să întărească fotbalul nostru măcar în toamna asta ● Două importante turnee open de șah cîștigate de români: la Palo Alto, Florin Gheorghiu, devenind campion al S.U.A. (700 de concurenți), iar la Sauri (Italia), Lia Bogdan (din 40 de participanți) ● Într-o finală identică cu cea de la Olimpiada moscovită, Corneliu Ion își confirmă clasa la Spartachiada de vară a armatelor prietene de la Budapesta, cîștigînd pistolul vitează cu 598 p. Și tot din tir, o performanță excepțională a lui Marian Onică (Metalurgistul Cugir): 599 p. la pușcă liberă 60 f.c. — record mondial și olimpic egalat ● Primul învingător în etapa I a Cupei Vointă este Mircea Roșcanu. Coborirea spre Sinaia s-a făcut cu 70 km pe oră. Martorii spun că zelului cicliștilor n-au reușit să se opună decît, firesc, barierele ● Se ratează ca nici-odată în divizia A de fotbal, se ratează cu pricepere. Am spune chiar cu talent, din fată, din lateral, din toate unghiurile posibile, treabă care-i face pe mulți conducători de echipă să trăiască cu iluzia că fără chiflele înaintașilor lor, alta era configurația clasamentului acum. Dintr-un campion: Turcu, Barbulescu, Dobrin, Biro I, Măruțescu, Vamanu ● În urma excursiei Nitramoniei Făgăraș în orașul Victoria, rezultatul în „Cupa României“ a fost de 3-0 pentru gazde (chimștii uitînd legitimațiile acasă).

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1. Căsuța poștală 3312. cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 50 20. Interioare: Secția Voto politică (Mihai Pelin, Dumitru Eliade, Ion D. Gora Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) — 26 00, 25 66; Secția Economie, Știință, Sport (Ovidiu Ionițoara, Lionel Nițescu, Liviu Timbuș) — 14 57, 25 59; Secția Cultură-Invățămînt (George Anon) — 25 60. Secția Scrisori, Probleme sociale cetățenești (Abon-Dobrotă, Iosif Octavian, Mina Ștefănescu, Margă Nedelac) — 21 30, 25 58. Administrație — 21 24. Fotoreportaj — 25 42; Secretariatul de redacție (Dan Bîlbădeanu) — 21 23, 25 59, 20 72. Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50. Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28. Redactor șef — 17 60 10 interior 20 22; Titular executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii“. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Press, P.O. BOX 136-137, telex: 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU